

Μεθοδολογία και εργαλεία καταγραφής, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παροχή υπηρεσίας Streetwork

στο πλαίσιο του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus», με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900

«ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΕ»

Πανεπιστημίου 56, Τ.Κ.10678
Τηλ. 210 6995053, fax: 210 6995098
e-mail: info@innoland.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	1
1.1. Υφιστάμενη κατάσταση στην περιοχή παρέμβασης	1
1.2. Παρουσίαση της ΚΟΔΕΠ- Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Πειραιά	7
1.3. Παρουσίαση και στόχοι του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus»	9
1.4. Περιεχόμενα της σύμβασης του έργου «Παροχή υπηρεσιών “Streetwork”»	17
1.5. Περιεχόμενα της «μεθοδολογίας και των εργαλείων καταγραφής, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παροχή υπηρεσίας Streetwork»	19
ΜΕΡΟΣ Α: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ STREETWORK	20
A1. Βασικές, δομημένες και λειτουργικές φάσεις Streetwork παγκοσμίως αναγνωρισμένες από αρμόδιους φορείς που αποτελούν καλές πρακτικές	21
A.1.1 Παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο (Streetwork), περιεχόμενο και ομάδες στόχου ...	21
A.1.2 Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο – Η διεθνής εμπειρία	24
A.1.2.1 Ομάδες-στόχου που απευθύνονται τα προγράμματα παρέμβασης στο δρόμο	25
A.1.2.2 Κατηγορίες υπηρεσιών των προγραμμάτων παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο	26
A.1.2.3 Παρέμβαση στο δρόμο: Παρέμβαση/ εργασία με άτομα, ομάδες και κοινότητα	26
A.1.3 Βασικές, δομημένες και λειτουργικές φάσεις Street work	27
A.2. Ρόλοι και αρμοδιότητες των streetworkers	31
A.2.1 Παρέμβαση/ εργασία από επαγγελματίες ειδικούς και ομότιμους	31
A.2.2 Δεξιότητες και χαρακτηριστικά που πρέπει να έχουν τα μέλη της ομάδας	32
A.2.3 Παρέμβαση/ εργασία από εθελοντές	32
A.2.4 Παρέμβαση/ εργασία προσέγγισης εκτός δομών από ειδικούς	33
A.2.5 Παρέμβαση/ εργασία προσέγγισης εκτός δομών από εθελοντές	34
A.2.6 Εποπτεία	35
A.3. Παραδείγματα περιεχομένου προγραμμάτων Street work, βασισμένα σε διεθνώς αναγνωρισμένες καλές πρακτικές	35
A.3.1 Λειτουργίες και χαρακτηριστικά των Προγραμμάτων Streetwork	36
A.3.2 Διατήρηση ορίων	37
A.3.3 Απαιτήσεις του ρόλου των εργαζομένων στο δρόμο και διατήρηση του προσωπικού των εργαζομένων στο δρόμο	37
A.3.4 Διατήρηση προγραμμάτων Street work με την πάροδο του χρόνου	38
A.4 Μεθοδολογία «διείσδυσης» στις περιοχές του Δήμου Πειραιά, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τις δυσκολίες τους	39
A.5 Μεθοδολογία της υπηρεσίας Street work που θα υιοθετηθεί στον Πειραιά	41
A.5.1 Διαδικασία καταγραφής και ανάλυσης των περιοχών δράσης του Δήμου Πειραιά	41

A.5.2 Διαδικασία άμεσης παρατήρησης της κάθε περιοχής δράσης σε τακτική βάση χωρίς απαραίτητα παρέμβαση με σκοπό την εξοικείωση των δυνητικά ωφελούμενων.	42
A.5.3 Διαδικασία ταυτοποίησης: Έναρξη εδραίωσης σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των ωφελούμενων και των street workers.....	43
A.5.4 Διαδικασία καθιέρωσης σχέσεων εμπιστοσύνης και συχνών επαφών. Έναρξη καθοδήγησης σταδιακά και προσεκτικά	43
A.5.5 Διαδικασία Εντοπισμού, καταγραφής και αξιολόγησης αναγκών, με σκοπό την κάλυψή τους κατά προτεραιότητα	43
A.6 Τεχνικές προσέγγισης των δυνητικά ωφελούμενων.....	44
A.6.1 Τρόποι με τους οποίους γίνεται η προσέγγιση στις ομάδες στόχου	45
A.7 Τεχνικές πειθούς των δυνητικά ωφελούμενων για να αναπτυχθεί σχέση εμπιστοσύνης (peer to peer approach)	46
A.8 Χρονοδιάγραμμα και δημιουργία ομάδων απασχόλησης στην street work και τρόποι διατήρησης της ισορροπίας των δράσεων.....	47
A.9 Δημιουργία δράσεων ευαισθητοποίησης	48
A.10 Συνεργασίες και συνέργειες μεταξύ των street workers και των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Πειραιά για την ανάπτυξη μηχανισμού παραπομπών.....	48
ΜΕΡΟΣ Β: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ STREETWORK	51
B.1 Οδηγός πρακτικών συμβουλών για τους street workers.....	52
B.1.1 Αρχές και στόχοι της παρέμβασης/ εργασίας στο δρόμο	52
B.1.2 Πρακτικές συμβουλές	54
B.1.3 Η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία!	61
B.1.4 Σχέση με το άτομο: το άτομο και όχι τα συμπτώματα	62
B.1.5 Παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο, μια εκπαίδευση απ' έξω	62
B.1.6 Εγχειρίδιο προσωπικής ανάπτυξης.....	63
B.1.7 Δεξιότητες, εκπαίδευση, κατάρτιση που πρέπει να έχει λάβει ο Ειδικός παρέμβασης στο δρόμο (street worker)	64
B.2 Η «τσάντα με τα κόλπα» / «Χρήσιμες οδηγίες»	67
B.2.1 Λίστα με τηλέφωνα επικοινωνίας για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης	67
B.2.2 Λίστα με τηλέφωνα αστυνομίας.....	70
B.2.3 Λίστα με τηλέφωνα επικοινωνίας των κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικών δομών του Δήμου Πειραιά, καθώς και άλλων κρατικών φορέων.....	73
B.2.4 Εξοπλισμός και αναλώσιμα που θα πρέπει να φέρει μαζί του καθώς και τον τρόπο χρήσης τους.....	76
B.3 Πρότυπα για έντυπες φόρμες.....	77
B.4 Ψηφιακά εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης της παροχής υπηρεσίας Streetwork.....	78
ΜΕΡΟΣ Γ: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ / ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ	85

Γ.1 Υγειονομικό πρωτόκολλο για την αντιμετώπιση των συχνότερα εμφανιζόμενων μεταδιδόμενων ασθενειών	86
Γ.2 Υγειονομικά πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση του Covid-19	92
ΜΕΡΟΣ Δ: Παραρτήματα	98
ΜΕΡΟΣ Ε: ΠΗΓΕΣ	140

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΑΚΡΩΝΥΜΙΩΝ

ΓΓΠΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΕΑΕΚ	ΕΚΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ή ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΕΕΕ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ
ΕΙΕΑΔ	ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΟΔΥ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΙΠΣΝ	ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
ΚΕΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΚΟΔΕΠ	ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΚΥΤ	ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΟΣΚΠΕ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ
UNHCR	ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
UNICEF	UNITED NATIONS CHILDREN'S FUND

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο/ Street work	Είναι η κοινωνική εργασία στο δρόμο και αφορά στην προσέγγιση των ευάλωτων πληθυσμών οι οποίοι είναι απομακρυσμένοι από τους φορείς παροχών υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.
Ειδικοί παρέμβασης/ εργασίας στο δρόμο/ street workers	Τα άτομα τα οποία απασχολούνται σε παρεμβάσεις στο δρόμο, ονομάζονται σε όλο το κείμενο: ειδικοί παρέμβασης/ εργασίας στο δρόμο/ street workers.

1. Εισαγωγή

Η εταιρία ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ "INNOLAND" ΕΠΕ έλαβε την ανάθεση του έργου «Παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών», ΟΜΑΔΑ Β: «Παροχή υπηρεσιών "Street work"», στα πλαίσια του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus», με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5060900, από την ΚΟΔΕΠ (Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά).

Για την υλοποίηση του έργου και την επίτευξη των στόχων της Αναθέτουσας Αρχής, η εταιρία ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ "INNOLAND" ΕΠΕ έχοντας πολύπλευρη εμπειρία σε αντίστοιχα έργα, έχει επιλέξει και προτείνει ένα σύνολο μεθοδολογιών και εργαλείων που αναμένεται να προσδώσουν υψηλή αξία στις παρεχόμενες υπηρεσίες της, για τη μέγιστη απόδοση του έργου.

Για τη μεθοδολογία υλοποίησης και τα εργαλεία που προτείνονται στο παρόν έργο, έχουν ληφθεί υπόψη οι ειδικές απαιτήσεις που αφορούν:

- Την κατανόηση του περιβάλλοντος και των ιδιαιτεροτήτων του
- Την εξειδίκευση που απαιτείται κατά την εφαρμογή ενός μεθοδολογικού πλαισίου, ώστε να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου έργου.

Οι μεθοδολογίες και τα εργαλεία που παρουσιάζονται στο παρόν παραδοτέο, έχουν στόχο να συμβάλλουν στην επιτυχή υλοποίηση του συνόλου των εργασιών των παρεμβάσεων.

1.1. Υφιστάμενη κατάσταση στην περιοχή παρέμβασης

Ο Δήμος Πειραιά αποτελεί μητροπολιτικό Δήμο και πέμπτο μεγαλύτερο Δήμο της χώρας μετά την εφαρμογή του προγράμματος "Καλλικράτης", ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Πειραιά και έχει πληθυσμό 163.688 άτομα, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, πληθυσμός που φαίνεται να μειώνεται σε σχέση με την προηγούμενη απογραφή (181.933). Ωστόσο, οι κοινωνικές υπηρεσίες τόσο του Δήμου Πειραιά όσο και της ΚΟΔΕΠ (Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά) λαμβάνουν έναν αυξανόμενο αριθμό αιτημάτων στήριξης των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων. Η ευρύτερη περιοχή του Πειραιά συγκροτεί την Περιφερειακή Ενότητα Πειραιώς, η οποία συνίσταται από τον ομώνυμο δήμο και τέσσερις ακόμη δήμους (Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Κορυδαλλού, Κερατσινίου-Δραπετσώνας και Περάματος), με συνολικό πληθυσμό 448.997 κατοίκους και καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας Αττικής. Πρόκειται για περιοχές, όπου η μακρά περίοδος ύφεσης και

οικονομικής κρίσης έχει οδηγήσει σε αύξηση της φτώχειας. Ένα από τα πιο έντονα φαινόμενα που εκδηλώνονται είναι η αύξηση των ατόμων/ οικογενειών, τα οποία λόγω της ανεργίας και της απώλειας εισοδημάτων, οδηγούνται σε απώλεια στέγης με αποτέλεσμα να αυξάνονται με σημαντικό ρυθμό, οι πολίτες που βρίσκονται σε καθεστώς αστεγίας ή κινδυνεύουν να οδηγηθούν σε τέτοιο καθεστώς, ενώ παράλληλα έχουν χάσει την εργασία τους και κατ' επέκταση όλων αυτών βρίσκονται «απομονωμένοι» από τις εξελίξεις τόσο σε παραγωγικό επίπεδο, όσο και στην οικονομική ή/και κοινωνική ζωή.

Σύμφωνα με στοιχεία των πιο πρόσφατων ερευνών (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για τους άστεγους -FEANTSA, Ελληνική Στατιστική Αρχή και ΕΙΕΑΔ) , τον τελευταίο χρόνο αυξάνεται δραματικά ο αριθμός των ατόμων χωρίς επαρκή στέγη στην Ελλάδα φτάνοντας τα 20.000 άτομα. Η ελληνική νομοθεσία βάση του άρθρου 29 του Νόμου 4052/2012, ορίζει ως αστεγία την συνθήκη εκείνη κατά την οποία το άτομο που διαμένει στην ενδοχώρα, στερείται πρόσβασης ή έχει επισφαλή πρόσβαση σε επαρκή ιδιόκτητη, ενοικιαζόμενη, παραχωρημένη κατοικία, που πληροί τεχνικές προδιαγραφές και διαθέτει βασικές υπηρεσίες ύδρευσης και ηλεκτροδότησης. Τα φαινόμενα αυτά αποκτούν ιδιαίτερη ένταση στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπως είναι ο Δήμος Πειραιά όπου το ποσοστό της ανεργίας υπερβαίνει το μέσο όρο της Περιφέρειας Αττικής και προσεγγίζει το 33%.

Ο Πειραιάς είναι σημαντικό βιομηχανικό και εμπορικό κέντρο της χώρας, αποτελώντας το μεγαλύτερο σε επιβατική κίνηση λιμένα της Ευρώπης. Πρόκειται για έναν δήμο αρκετά εκτενή, που χωρίζεται σε πέντε δημοτικές κοινότητες, την Α' Δημοτική Κοινότητα που περιλαμβάνει την περιοχή της Καλλίπολης - Χατζηκυριακείου - Φρεαττύδας, τη Β' που αφορά στο κέντρο του Δήμου, την Γ' στην οποία ανήκει το Νέο Φάληρο, στην Δ' που περιλαμβάνει την περιοχή της Παλαιάς Κοκκινιάς και των Καμινιών και την Ε' που είναι η περιοχή της Αγίας Σοφίας, του Καραβά και του Λόφου Βώκου. Η γεωγραφική του θέση περιλαμβάνει ένα μεγάλο μέρος του κεντρικού λιμανιού της χώρας και έχει ως αποτέλεσμα, ο Δήμος να αποτελεί έναν ενδιάμεσο σταθμό στο ταξίδι των προσφύγων από τη Μέση Ανατολή προς την Ευρώπη, όπως και καταφύγιο πολλών αστέγων.

Δεδομένου του κοινωνικού και οικονομικού προφίλ του Δήμου, σήμερα, αποτελεί επιτακτική ανάγκη, η πόλη του Πειραιά, μαζί με όλους τους αρμόδιους φορείς, να αναπτύξει ένα σχέδιο αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού των ευάλωτων ομάδων, καθώς και να σχεδιάσει νέες παρεμβάσεις και πολιτικές αντιμετώπισης παρόμοιων φαινομένων στο εγγύς μέλλον. Σε αυτή άλλωστε την προσέγγιση στηρίζεται και η καινοτομία της Πράξης, η οποία εκτιμάται ότι θα αποτελέσει και καλή πρακτική. Δεδομένης της αρμοδιότητας της ΚΟΔΕΠ στην άσκηση Δημόσιας Εξουσίας σε θέματα κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Πειραιά, που πηγάζει από τα

ΦΕΚ με το καταστατικό της, τον ν. «Καλλικράτη» και όλα τα μεταγενέστερα ισχύοντα νομοθετήματα, αλλά και δεδομένης της εμπειρίας της στις παρεμβάσεις κοινωνικής αλληλεγγύης, δύναται με συγκεκριμένα τεκμηριωμένα και δοκιμασμένα επί σειρά ετών κριτήρια ευαλωτότητας να αναγνωρίζει τις ανάγκες, να σχεδιάζει δράσεις άμεσης κοινωνικής παρέμβασης ad hoc και να τις εφαρμόζει στους δυνητικά ωφελούμενους περιορίζοντας τις συνθήκες ευαλωτότητας.

Ο Δήμος του Πειραιά, καταγράφει μια σειρά από κοινωνικο-οικονομικά δεδομένα, που συνδυαστικά δημιουργούν συνθήκες ασφυξίας και αδιέξοδης οικονομικής προοπτικής για τους ευάλωτους πληθυσμούς, επηρεάζοντας αρνητικά την κοινωνική συνοχή της πόλης.

Υψηλή Ανεργία: Σοβαρότατο πρόβλημα για τον Πειραιά αποτελεί η ανεργία. Η απογραφή του 2011 καταγράφει ότι από το σύνολο των 163.688 κατοίκων, οι οικονομικά ενεργοί ανέρχονται σε 73.551 άτομα (44%). Οι άνεργοι που έχουν καταγραφεί υπολογίζονται σε 14.429, δηλαδή σε 20% επί των οικονομικά ενεργών ή σε 9% επί του συνολικού πληθυσμού. Συνολικά στην Περιφερειακή Ενότητα Πειραιά καταγράφεται ποσοστό 22,5% (25.852 άτομα) και αντίστοιχα στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων Αργοσαρωνικού εγγεγραμμένοι άνεργοι είναι 2.680 άτομα. Το μέσο εισόδημα του πληθυσμού, εμφανίζεται ελαφρώς χαμηλότερο του εθνικού μέσου όρου, ενώ οι δικαιούχοι ΚΕΑ (Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης) Δήμου Πειραιά είναι 7.435 άτομα, ενώ σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά καταγράφονται 25.528 δικαιούχοι και αντίστοιχα στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων Αργοσαρωνικού περίπου 5.000 άτομα. Η εξέλιξη της ανεργίας στον Πειραιά ακολουθεί την εξέλιξη της ανεργίας στην Αττική και μάλιστα με ταχύτερους ρυθμούς στις υποβαθμισμένες περιοχές της πόλης. Η αύξηση των μακροχρόνια ανέργων και της ανεργίας των νέων στον Πειραιά υποδηλώνει την «παγίδευση» των νοικοκυριών σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Μονογονεϊκές Οικογένειες: Στον Δήμο Πειραιά οι μονογονεϊκές οικογένειες ανέρχονται 7.459 (4,5% επί του πληθυσμού), με σαφή υπεροχή των οικογενειών με αρχηγούς γυναίκες (5,63%). Παράλληλα, υπάρχει μείωση εισοδημάτων. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στα οικονομικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού, προκύπτει ότι το μέσο εισόδημα του πληθυσμού του Δήμου Πειραιά, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΓΓΠΣ (Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων), προσεγγίζει τον εθνικό μέσο όρο είναι ελαφρώς χαμηλότερο), ενώ στο βόρειο τμήμα του Δήμου, στην 4η και 5η Δημοτική Κοινότητα παρατηρούνται χαμηλότερα εισοδήματα.

Στο πλαίσιο του ΟΣΚΠΕ (Ολοκληρωμένο Σχέδιο Κοινωνικής Προστασίας και Ένταξης) αξιοποιήθηκαν και αξιολογήθηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου για την αξιολόγηση των υφιστάμενων Κοινωνικών Δομών, την αξιολόγηση και ιεράρχηση των αναγκών ενδυνάμωσης των δυνητικά ωφελούμενων ανά κατηγορία Ευπαθούς Ομάδας, τη διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση/ άμβλυνση των κοινωνικών προβλημάτων που καταγράφονται στο Πειραιά, καθώς και την αξιολόγηση της επάρκειας των παρεχόμενων υπηρεσιών στις υφιστάμενες Κοινωνικές Δομές του Δήμου Πειραιά, 2017, που επίσης χρηματοδοτήθηκε από το ΙΠΣΝ (Ίδρυμα Πολιτισμού Σταύρος Νιάρχος).

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης κατά την εκπόνηση του ΟΣΚΠΕ, αναδείχθηκαν προβλήματα υψηλής ανεργίας - ιδίως στους νέους, μεταξύ των οποίων ικανός πληθυσμός; ΕΑΕΚ (Νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης), γήρανσης του πληθυσμού, μείωσης των νέων νοικοκυριών κ.λπ. Από την επεξεργασία στοιχείων κατανομής του ΚΕΑ, προέκυψε ότι υψηλό ποσοστό νοικοκυριών (πάνω από 90%) έχει ιδιαίτερα χαμηλά ή/και μηδενικά εισοδήματα, ενώ το 45% των νοικοκυριών που υπόκεινται σε συνθήκες ακραίας φτώχειας κατανέμεται στις Δημοτικές Κοινότητες 1 και 2, ενώ στις υπόλοιπες (3, 4 και 5), κατανέμεται το υπόλοιπο 55% των νοικοκυριών. Ταυτόχρονα, αν εξετασθούν τα μέλη των νοικοκυριών (ωφελούμενα άτομα ΚΕΑ από κοινωνικές πολιτικές), η αναλογία της κατανομής τους στις Δημοτικές Κοινότητες 3, 4 και 5 αυξάνεται στο 60%.

Αν συνεκτιμηθεί η συγκέντρωση Κοινωνικών Δομών κυρίως στις Δημοτικές Κοινότητες Α και Β της Πόλης (Πειραιϊκή Χερσόνησος και Κέντρο Πειραιά-Καστέλα), τότε προκύπτει μία άνιση πρόσβαση των ωφελούμενων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης. Σημειώνεται ότι το 50% των Κοινωνικών Δομών στηρίζονται και λειτουργούν μέσω του Δήμου Πειραιά (Κοινωνικές Υπηρεσίες, ΚΟΔΕΠ κ.λπ.), αρκετές σε συνεργασίες με τοπικούς φορείς, ΜΚΟ κ.λπ. Οι περισσότερες Δομές χωροθετούνται στη 2η Δημοτική Κοινότητα, ενώ των λοιπών Φορέων κυρίως στις Δημοτικές Κοινότητες Α και Β. Προκύπτει επίσης, μία αναντιστοιχία μεταξύ προσφερόμενων υπηρεσιών και αναγκών σε όλα τα σημεία.

Τέλος, στα ευρήματα της έρευνας πεδίου περιλαμβάνεται η αποκωδικοποίηση των υπό-ομάδων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες, όπως ότι το 40% των δυνητικά ωφελούμενων ανήκει στην κατηγορία των Νοικοκυριών χωρίς κανέναν εργαζόμενο, το 33% εντάσσεται στην ομάδα άνεργες γυναίκες κ.ο.κ.

Κατά την παρούσα χρονική συγκυρία, με την πανδημία COVID-19, οι κοινωνικές υπηρεσίες τόσο του Δήμου Πειραιά όσο και της ΚΟΔΕΠ λαμβάνουν έναν αυξανόμενο αριθμό αιτημάτων στήριξης των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού αύξησης της ανεργίας και ταυτόχρονης αύξησης της φτώχειας και της ακραίας φτώχειας.

Όσον αφορά στην ακραία φτώχεια, οι δικαιούχοι του ΕΕΕ (Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος) στο Δήμο Πειραιά αυξάνονται σταθερά, ήτοι από 2.130 οικογένειες και 4.464 ωφελούμενους (μέλη) το 2017 σε 3.209 οικογένειες και 5.543 ωφελούμενους το 2020. Κρίσιμα χαρακτηριστικά αυτής της αύξησης αποτελούν η αναλογική μείωση των πολύτεκνων οικογενειών (άρα, η διεύρυνση του κύκλου των ευπαθών ομάδων, η αύξηση της παιδικής φτώχειας και η αύξηση των νέων έως 30 ετών που υπόκεινται σε συνθήκες ακραίας φτώχειας).

Όσον αφορά στην απασχόληση, σύμφωνα με τα στοιχεία και την ανάλυση του Μηχανισμού Διάγνωσης του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας & Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), για το χρονικό διάστημα μεταξύ Ιανουαρίου 2018 και Οκτωβρίου 2020 παρατηρείται στο Δήμο Πειραιά ότι οι μήνες που κατέγραψαν θετική τάση ως προς τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μισθωτής απασχόλησης ήταν ελαφρώς περισσότεροι από αυτούς που κατέγραψαν αρνητική. Οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας μισθωτής απασχόλησης δημιουργήθηκαν κατά τον μήνα Σεπτέμβριο των ετών 2018, 2019 και 2020, εμφανίζοντας μία κυκλικότητα. Στον αντίποδα οι χειρότερες επιδόσεις ως προς τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας καταγράφηκαν τον Ιούλιο του 2018, τον Ιούνιο και Ιούλιο του 2019.

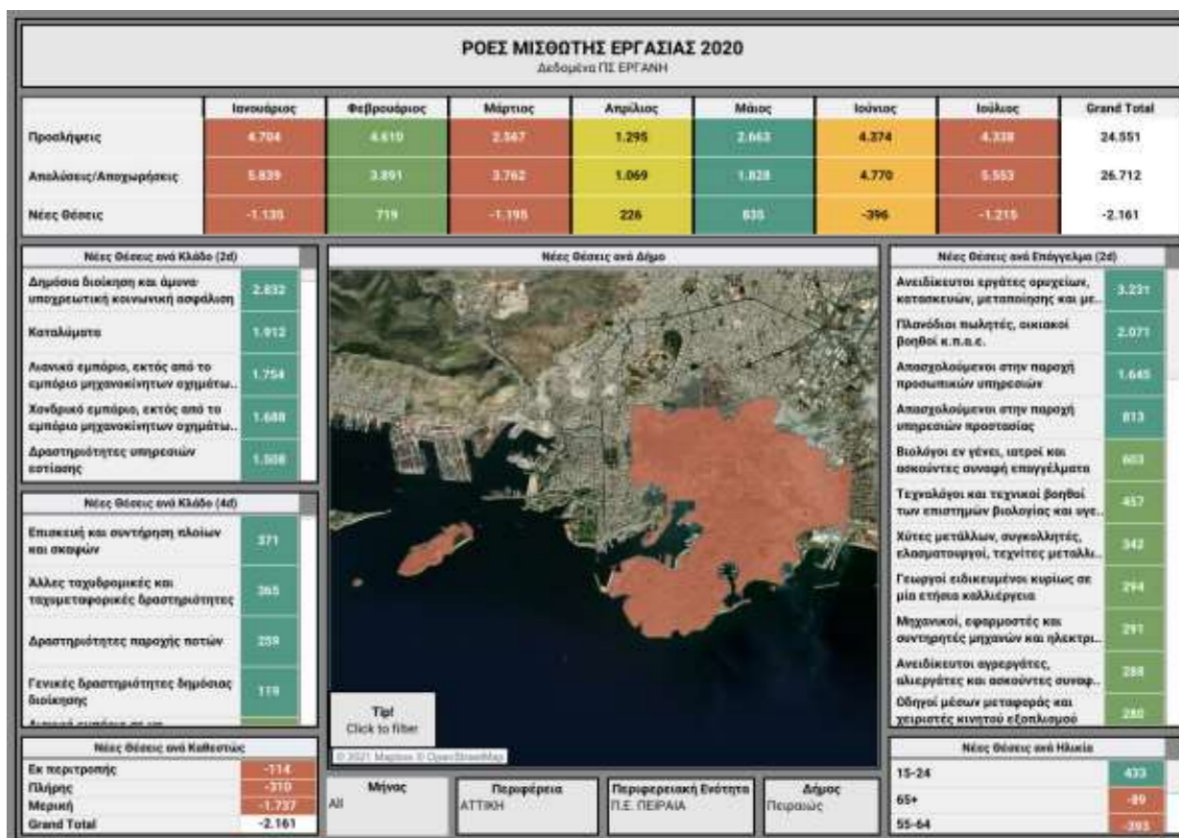
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Ροές Μισθωτής Απασχόλησης Δήμου Πειραιώς, Ιαν. 2018 - Οκτ. 2020

Πηγή: Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας & Ανθρώπινου Δυναμικού, Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ

Επίσης καταγράφεται ότι, κατά το διάστημα εξάπλωσης της πανδημίας του COVID-19 και της υγειονομικής κρίσης που προέκυψε, δηλαδή από το Φεβρουάριο του 2020 έως και τον Οκτώβριο του 2020 και σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει το ΕΙΕΑΔ, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ακολούθησε μικτές τάσεις αφού «θετικοί» ήταν οι μήνες Φεβρουάριος, Μάιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος και Οκτώβριος, ενώ «αρνητικοί» εμφανίστηκαν οι μήνες Μάρτιος, Ιούνιος και Ιούλιος. Έτσι, φαίνεται ότι ο Δήμος Πειραιά παρουσίασε μια συγκρατημένη κλίμακα ως προς τις αρνητικές επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μισθωτής απασχόλησης. Οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που κατέγραψαν τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας αφορούσαν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, στις δραστηριότητες παροχής ποτών και στις δραστηριότητες τηλεφωνικών κέντρων. Στην ίδια κατεύθυνση οι υπάλληλοι γραφείου, οι εκπαιδευτικοί και οι απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών συμπλήρωσαν την πρώτη τριάδα επαγγελματιών με τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας στο Δήμο Πειραιά.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Ροές Μισθωτής Εργασίας και Καταγεγραμμένη Ανεργία στο Δήμο Πειραιώς, 2020

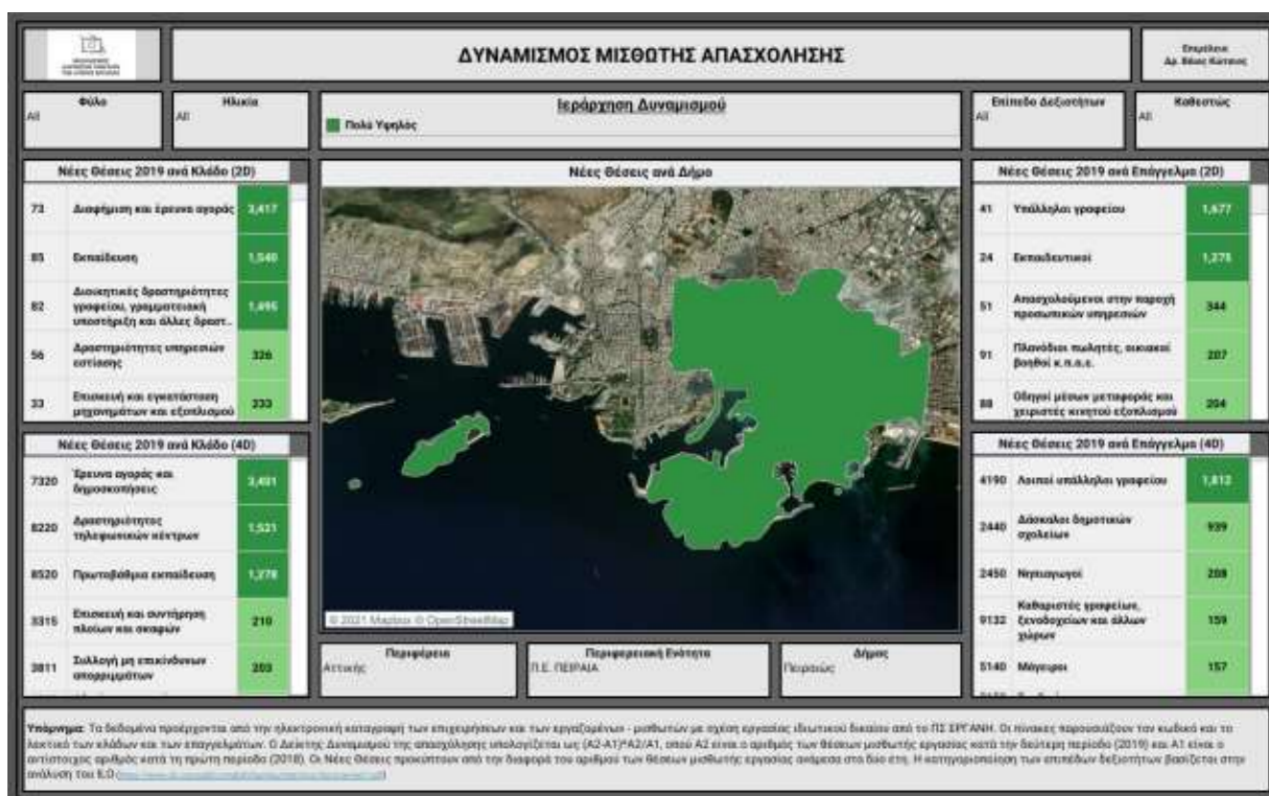
Πηγή: Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας & Ανθρώπινου Δυναμικού, Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ

Πιο αναλυτικά, καταγράφηκε αρνητική τάση στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στο διάστημα μεταξύ Ιανουάριος και Ιούλιος 2020, όπως επισημάνθηκε και προηγουμένως, στο δήμο Πειραιώς με το ισοζύγιο Απολύσεων/Προσλήψεων στο διάστημα αυτό να είναι αρνητικό με την απώλεια μάλιστα 2.161 θέσεων εργασίας. Βέβαια μετά το μήνα Ιούλιο η κατάσταση αυτή ισορρόπησε και βελτιώθηκε καθώς και το ισοζύγιο πέρασε σε θετικό

πρόσημο. Επίσης, οι μεγαλύτερες απώλειες ως προς τις νέες θέσεις εργασίας καταγράφηκαν στο καθεστώς της Μερικής Απασχόλησης αφού η Πλήρης Απασχόληση κατάφερε να περιορίσει τις απώλειες νέων θέσεων εργασίας. Σημαντικό στοιχείο της έρευνας βέβαια έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας στο δήμο Πειραιά στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, αφορούσαν στην ηλικιακή κατηγορία 15-24 ετών, ενώ η περισσότερες απώλειες στις ηλικίες 55-64, σε μια ηλικιακή κατηγορία δηλαδή που οι άνεργοι αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες στην αναζήτηση μιας νέας θέσης στην Αγορά Εργασίας.

Συνολικά, ο δυναμισμός της Μισθωτής Απασχόλησης στο δήμο Πειραιώς κρίνεται ως «πολύ υψηλός» με τους υπαλλήλους γραφείου, τους εκπαιδευτικούς, τους διαφημιστές, τους δημοσκόπους και τους ασχολούμενους με την Έρευνα Αγοράς να αποτελούν τα δομικά στοιχεία αυτού του προαναφερθέντα πολύ υψηλού δυναμισμού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Δυναμισμός Μισθωτής Απασχόλησης στο Δήμο Πειραιώς, 2020

Πηγή: Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας & Ανθρώπινου Δυναμικού, Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ

1.2. Παρουσίαση της ΚΟΔΕΠ- Κοινωφελούς Επιχείρησης Δήμου Πειραιά

Η ΚΟΔΕΠ - Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά αποτελεί ένα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης των κοινωφελών επιχειρήσεων σε κάθε Δήμο, όπως προέβλεψε ο Ν.3852/2010, το Δημοτικό Συμβούλιο Πειραιά με την υπ' αριθμ.72/186/2011 απόφασή του αποφάσισε τη συγχώνευση των προϋπαρχουσών επιχειρήσεων με την επωνυμία «Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικής Ένταξης Περίθαλψης Αλλοδαπών Πειραιά» και «Κοινωφελής Δημοτική

Επιχείρηση Κοινωνικής Μέριμνας Πειραιά», σε μία επιχείρηση με την επωνυμία ΚΟΔΕΠ - Κοινωφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά.

Η ΚΟΔΕΠ επιχορηγείται για συγκεκριμένες δράσεις, που σκοπό έχουν την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεδεμένων με τις αρμοδιότητές του Δήμου Πειραιά που της έχουν εκχωρηθεί, με βάση το πρόγραμμα που έχει συνάψει με αυτόν.

Η ΚΟΔΕΠ υλοποιεί δράσεις που έχουν ως σκοπό την προαγωγή του κοινωφελούς της χαρακτήρα, με την υποστήριξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων και γενικότερα των κατοίκων του Δήμου Πειραιά. Στόχος της είναι η μέριμνα για όλα τα κοινωνικά προβλήματα των δημοτών της πόλης, ανεξαρτήτως ηλικίας και κοινωνικής κατάστασης. Μεταξύ άλλων περιλαμβάνεται, η φροντίδα ηλικιωμένων και ατόμων με αδυναμία μετακίνησης, η περίθαλψη και φαρμακευτική υποστήριξη των ηλικιωμένων και χρονίως πασχόντων, η υποστήριξη ατόμων με αναπηρία, η σίτιση, ένδυση και υλιστική συνδρομή απόρων και αστέγων, η φροντίδα για την ενημέρωση του κοινού σε θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος, υγείας και πρόληψης, καθώς και η εν γένει εφαρμογή πολιτικών και δράσεων που στοχεύουν στην μέριμνα και υποστήριξη του ιδιαίτερα ευπαθούς πληθυσμού.

Η ΚΟΔΕΠ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και ως όργανο κοινωφελούς δημόσιου σκοπού, λειτουργεί εδώ και χρόνια σταθερές δομές, υλοποιεί κοινωνικά προγράμματα και παρέχει υπηρεσίες, τόσο μέσω του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών και Προγραμμάτων, όσο και στο πλαίσιο χρηματοδοτικών μέσω, είτε κρατικών / θεσμικών είτε διεθνών / ευρωπαϊκών, όπως τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ Ι» (ολοκληρωμένα) και «ΕΣΤΙΑ ΙΙ» (εν εξελίξει) με την υποστήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες - UNHCR, τα προγράμματα «ΕΣΤΙΑ & ΕΡΓΑΣΙΑ Ι» (ολοκληρωμένο) και «ΕΣΤΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΙΙ», το οποίο έχει αξιολογηθεί θετικά και αναμένεται να ενταχθεί και να υλοποιηθεί σύμφωνα με του όρους και προϋποθέσεις του προγράμματος με τίτλο: «Στέγαση και εργασία για τους Αστέγους», στο πλαίσιο των Δράσεων Στέγασης και Κοινωνικής Φροντίδας για τους Αστέγους, όπως αυτές ορίζονται στο ΦΕΚ Β 4545 – 21.12.2017, βάσει των οριζόμενων στην με ΑΔΑ: 6ΛΡΨ465Θ1Ω – 8Μ4 Πρόσκληση, και στην με ΑΔΑ: Ω89846ΜΤΛΚ – ΟΥΠ Συμπληρωματική Πρόσκληση του ΕΙΕΑΔ - Εθνικού Ινστιτούτου εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού.

1.3. Παρουσίαση και στόχοι του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus»

Το αντικείμενο του Υποέργου 1, αφορά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δράσεων κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων, μέσω της μεθοδολογικής και λειτουργικής ενοποίησης των παρεμβάσεων, του συντονισμού και της παρακολούθησης των δράσεων κοινωνικής συνοχής που συντελούνται στο Δήμο Πειραιά, τόσο από τον ίδιο το Δήμο, όσο και από άλλους φορείς και κοινωνικά δίκτυα στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus». Η δημιουργία του «Δικτύου Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus», με τη μοντελοποίηση του Μηχανισμού σχεδιασμού κοινωνικών παρεμβάσεων, έχει ως σκοπό να καταγράψει σε βάθος τις ανάγκες του πληθυσμού, τόσο μακροχρόνιες όσο και έκτακτες (π.χ. αυξημένη άφιξη προσφύγων και αιτούντων άσυλο στο λιμάνι, ενίσχυση των κοινωνικά και οικονομικά αδύναμων απέναντι σε έκτακτες καταστάσεις, όπως η πανδημία COVID-19, πλημμύρες, κλπ., ενίσχυση των παιδιών και εφήβων των ευπαθών ομάδων, υποστήριξη των αστέγων και ηλικιωμένων, κ.α.).

Οι επιμέρους δράσεις και ενέργειες της Πράξης που προβλέπεται να υλοποιηθούν για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων περιλαμβάνουν δύο διακριτές ομάδες εργασιών που αφορούν:

α) δαπάνες για τη δημιουργία ψηφιακών και άλλων υποστηρικτικών εργαλείων, στοχευμένων μελετών και ερευνών, δράσεων δημοσιότητας, δικτύωσης, κ.α. και

β) δαπάνες που αφορούν σε παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά.

Οι στόχοι του Υποέργου 1 «Δικτύου Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» είναι:

- Η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικτύου (hub) εντοπισμού και καταγραφής αναγκών στην περιοχή του Δήμου Πειραιά.
- Η δυνατότητα με ευελιξία και συνέπεια να αντιμετωπίσει έκτακτες καταστάσεις με στόχο πάντα την υποστήριξη των πιο αδύναμων συμπολιτών μας.

- Η υλοποίηση στοχευμένων παρεμβάσεων κοινωνικού χαρακτήρα στο σύνολο των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων καθώς και των ατόμων που βιώνουν κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό.
- Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και αποξένωσης από το κοινωνικό γίνεσθαι.
- Δημιουργία και εφαρμογή ολοκληρωμένων και ολιστικών μοντέλων βιώσιμης κοινωνικής ανάπτυξης και συνοχής.
- Δημιουργία και κοινή χρήση καινοτόμων και εξειδικευμένων εργαλείων με τη χρήση σύγχρονων ΤΠΕ.
- Υλοποίηση στοχευμένων δράσεων δικτύωσης και δημοσιότητας.
- Ενοποίηση και συντονισμός κοινωνικών παρεμβάσεων με στόχο την ευρύτερη διάδοση των εργαλείων, παραδοτέων και αποτελεσμάτων του έργου.

Οι άμεσα ωφελούμενοι του έργου είναι οι άνεργοι, οι ανασφάλιστοι, οι κοινωνικά περιθωριοποιημένοι συμπολίτες μας, οι άστεγοι, οι άποροι, οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, καθώς και το σύνολο του ευρύτερου πληθυσμού του Δήμου Πειραιά. Επιπλέον, έμμεσα ωφελούμενοι είναι οι επιχειρηματίες του Δήμου, καθώς και οι οικογενειακές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που με την ενεργή συμμετοχή τους στο έργο μπορούν δυνητικά να συμβάλλουν στη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων, στην διάχυση των νέων εργαλείων, καθώς και στην ενεργή συμμετοχή τους στο κοινωνικό προφίλ του Δήμου.

Το Υπόεργο 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus» περιλαμβάνει τρία (3) πακέτα εργασίας:

- **Π.Ε.1** «Οργάνωση & Λειτουργία του Μηχανισμού / Συντονισμός Πράξης»
- **Π.Ε.2** «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά»
- **Π.Ε.3** «Ανάπτυξη εργαλείων και πληροφοριακών συστημάτων – Συμπληρωματικές έρευνες και εμπειρογνωμοσύνες»

Παρακάτω ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των Πακέτων εργασίας του Υποέργου 1.

ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1: «ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ/ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΗΣ»

Το συγκεκριμένο πακέτο εργασίας αφορά στο συντονισμό, την παρακολούθηση, τη διοικητική και οικονομική διαχείριση και την επιστημονική υποστήριξη του Υποέργου. Αποτελεί ένα οριζόντιο Πακέτο εργασίας που υλοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του Υποέργου, με τη συμμετοχή του συνόλου του τακτικού προσωπικού του Δικαιούχου, καθώς και του νέου έκτακτου επιστημονικού προσωπικού. Ο **Υπεύθυνος έργου** συνεπικουρούμενος από τον **Υπεύθυνο Ποιότητας** (τακτικό προσωπικό της ΚΟΔΕΠ) συντονίζουν, εποπτεύουν και ελέγχουν το σύνολο των δράσεων σε συνεργασία πάντα με τη λοιπή ομάδα έργου. Σχεδιάζουν από κοινού με το επιστημονικό προσωπικό τα μοντέλα παρέμβασης, τις κοινωνικές δράσεις, καθημερινής συνεργασίας και εβδομαδιαίες ομάδες εργασίας για την συνεχή καταγραφή και αποτύπωση των αναγκών των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων του Δήμου Πειραιά.

Η ομάδα του Μηχανισμού παρεμβάσεων είναι σε εγρήγορση με σκοπό να εντοπίζει άμεσα και αποτελεσματικά τις ελλείψεις σε κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες, και μέσω συντονισμένης ομάδας ειδικών (task force) να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις προσφέροντας ουσιαστικές και βιώσιμες λύσεις. Η ΚΟΔΕΠ μέσα από την Πράξη ενισχύει την υφιστάμενη δυναμικότητα και τεχνογνωσία της, καθώς και τη δυναμική του Δήμου Πειραιά, ώστε να ανταποκριθεί στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των κατοίκων του Πειραιά, με έμφαση στις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.

Μέσω της λειτουργίας του Μηχανισμού εξυπηρετούνται οι παρακάτω στόχοι:

- Σχεδιασμός, παρακολούθηση, συντονισμός και αξιολόγηση της Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Πειραιά, ως ενιαίου φορέα άσκησης κοινωνικής πολιτικής, τόσο σε χωρικό επίπεδο, όσο και στο πλαίσιο του ρόλου του ως Μητροπολιτικού Κέντρου της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά, σε εναρμόνιση με τους στόχους τόσο της Περιφερειακής όσο και της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.
- Εντοπισμός, καταγραφή, κατανόηση και προτεραιοποίηση των κοινωνικών δεδομένων, συνθηκών και αναγκών, σε τοπικό επίπεδο, παρακολούθηση και έγκαιρη επέμβαση σε αυτά.
- Έγκαιρη αναγνώριση των ομάδων του πληθυσμού που κινδυνεύουν να περιέλθουν σε κατάσταση ευαλωτότητας.
- Αναζήτηση ή δημιουργία και εφαρμογή στοχευμένων εργαλείων και δράσεων ταχείας παρέμβασης, που θα λειτουργούν προληπτικά, για την αποτροπή της εισόδου στο φάσμα της φτώχειας.

- Υποστήριξη των Εθνικών και Περιφερειακών μηχανισμών και πολιτικών σχετικά με την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση.
- Κάλυψη του κενού πρόσβασης των ωφελούμενων στην πληροφόρηση και τις υπηρεσίες προώθησης της κοινωνικής συνοχής και του κενού δικτύωσης των εμπλεκόμενων φορέων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.
- Εφαρμογή πιλοτικών (σε χωρικό ή/και σε θεματικό πεδίο) καινοτομικών παρεμβάσεων καταπολέμησης της φτώχειας κι εμβάθυνσης της κοινωνικής συνοχής.
- Μόχλευση πόρων από τον ιδιωτικό τομέα, ευρωπαϊκά προγράμματα και Ταμεία και δημόσιους φορείς.

Ο εν λόγω Μηχανισμός θα λειτουργήσει στη βάση του υφιστάμενου συστήματος οργάνωσης και διοίκησης του Δήμου Πειραιά ή και της Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης του Δήμου. Ο σχεδιασμός του Μηχανισμού προβλέπει ένα σχήμα στελέχωσης που θα αποτελείται από μόνιμα εξειδικευμένα στελέχη και από νέο επιστημονικό προσωπικό, ικανό σε αριθμό να υποστηρίξει την εύρυθμη λειτουργία του. Ενδεικτικά προβλέπονται ειδικότητες στελεχών Κοινωνικών Επιστημόνων, Κοινωνικών Λειτουργών, Διοίκησης, Οικονομολόγων, Πληροφορικής, Επικοινωνίας κ.α.

Στόχοι / Επιδιωκόμενα αποτελέσματα του Πακέτου εργασίας 1:

- Ο συντονισμός, η παρακολούθηση, η διοικητική και οικονομική διαχείριση και η επιστημονική υποστήριξη του συνολικού έργου.
- Η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ευάλωτων πληθυσμών.
- Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού.
- Η βελτίωση και διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.
- Ο περιορισμός των διακρίσεων που υφίστανται οι ευάλωτες ομάδες στην καθημερινή τους διαβίωση.

ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2: «ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ»

Το εν λόγω πακέτο εργασίας αφορά στο σχεδιασμό και υλοποίηση των βασικών και επιμέρους παρεμβάσεων πρόληψης και υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής στο Δήμο Πειραιά. Η πρόληψη, παρέμβαση και υποστήριξη αφορά σε δράσεις πρόληψης και ταχείας παρέμβασης / υποστήριξης και περιλαμβάνει το σχεδιασμό, εφαρμογή και παρακολούθηση ενεργειών είτε από την ίδια την ΚΟΔΕΠ είτε σε συνεργασία με άλλους εξειδικευμένους φορείς. Δεδομένου ότι η ΚΟΔΕΠ, υλοποιεί προγράμματα κοινωφελούς σκοπούς και χαρακτήρα, όπως «Βοήθεια στο Σπίτι», «Γραφείο Εθελοντισμού», «Κοινωνικό Φαρμακείο», «Κοινωνική Ντουλάπα», «Πρόγραμμα υλικής επισιτιστικής συνδρομής», ο ξενώνας αστέγων «Ανακούφιση», το «Κοινωνικό Φροντιστήριο», οι «Παιδικές καλοκαιρινές Κατασκηνώσεις», κλπ., το τμήμα κοινωνικών υπηρεσιών δέχεται σε καθημερινή βάση αιτήματα βοήθειας, καθώς και παραπομπές από τις αρμόδιες αρχές για φροντίδα ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Με δεδομένο το ευρύτατο αντικείμενο εργασιών της ΚΟΔΕΠ και καθώς οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες προβάλλουν αυξανόμενες και επιτακτικές ως απόρροια της κοινωνικής και οικονομικής αστάθειας των τελευταίων ετών, είναι διαπιστωμένη πλέον η ανάγκη για περαιτέρω ενημέρωση, υποστήριξη και διασύνδεση όλο και μεγαλύτερου αριθμού πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες, που υλοποιούνται τόσο στο τοπικό επίπεδο του Δήμου Πειραιά όσο και στο ευρύτερο περιβάλλον.

Προκειμένου λοιπόν, η ΚΟΔΕΠ να αντιμετωπίσει τη δυναμική αυτή κατάσταση ώστε να ανταποκριθεί στο μέγεθος των περιστάσεων, κρίνεται αναγκαία η υλοποίηση κοινωνικών παρεμβάσεων με πιλοτική εφαρμογή νέων μοντέλων παρέμβασης που συνάμα στοχεύουν στην κοινωνική καινοτομία με εξειδίκευση νέων μοντέλων παρέμβασης.

Πιο συγκεκριμένα, το Πακέτο εργασίας 2 συμβάλει αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση αφενός έκτακτων καταστάσεων και αναγκών του τοπικού πληθυσμού, οι οποίες δύναται να μην μπορούν να εντοπιστούν και να διαγνωστούν εκ των προτέρων και αφετέρου ανάγκες που εντοπίζονται σε συγκεκριμένες ομάδες ή /και σε συγκεκριμένες περιοχές - θύλακες φτώχειας της περιοχής παρέμβασης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της πρώτης περίπτωσης αποτελεί η τρέχουσα συγκυρία με την έξαρση της πανδημίας με τον ιό SARS COV-2, όπου η νόσος COVID-19 έχει ήδη προσβάλει και τον Ελληνικό πληθυσμό. *Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης λοίμωξης από το νέο κορωνοϊό (COVID-19) του ΕΟΔΥ (Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας) με ημερομηνία 03/06/2021: Συνολικός*

αριθμός των κρουσμάτων ανέρχεται σε 406.751 και από την έναρξη της επιδημίας έχουν καταγραφεί συνολικά 12.184 θάνατοι.¹

Στη δύσκολη αυτή συγκυρία, η ΚΟΔΕΠ έχει προβάλλει πνεύμα σοβαρότητας και αλληλεγγύης στον τοπικό πληθυσμό, συνεχίζοντας την απρόσκοπτη λειτουργία της προκειμένου να υποστηρίξει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευάλωτους πληθυσμούς του Δήμου Πειραιά. Μια άλλη κατάσταση έκτακτης κοινωνικής παρέμβασης, την οποία ο Δήμος Πειραιά είχε αντιμετωπίσει και στο παρελθόν, ειδικά στο ζενίθ της προσφυγικής κρίσης 2015 - 2017, αποτελεί η μεγάλη ροή αφίξεων προσφύγων, αιτούντων άσυλο και ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας στο λιμάνι του Πειραιά, στο πλαίσιο αποφόρτισης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης - ΚΥΤ στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Οι περιπτώσεις έκτακτων καταστάσεων ποικίλουν (σεισμοί, πλημμύρες, μαζική ανεργία, αδυναμία φαρμακευτικής κάλυψης των οικονομικά αδυνάτων, αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες και βασικά αγαθά κλπ.), και μέσα σε αυτό το περιβάλλον η ΚΟΔΕΠ αναλαμβάνει τη δυνατότητα υποστήριξης των ευάλωτων ομάδων και λοιπών πολιτών, στο πλαίσιο εφαρμογής του Πακέτου εργασίας 2, πάντα υπό το πρίσμα της εφαρμογής παρεμβάσεων κοινωνικής πολιτικής και κοινωνικής δράσης, ως φορέας άσκησης δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο. Από την άλλη μεριά, εκτός των περιπτώσεων έκτακτης ανάγκης και απρόβλεπτης άμεσης παρέμβασης, η ΚΟΔΕΠ αντιμετωπίζει καθημερινά αιτήματα ευάλωτων και ευπαθών ομάδων πολιτών ή/και πολιτών που απειλούνται από ευαλωτότητα, τα οποία χρειάζεται να αντιμετωπίσει είτε σημειακά, σε συγκεκριμένες περιοχές (π.χ. Καμίνια, Μανιάτικα) είτε σε ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο του Δήμου, ως συνολικό μέτρο παρέμβασης σε συγκεκριμένη ευάλωτη ομάδα (π.χ. ηλικιωμένοι, άνεργοι, παιδιά, μονογονεϊκές οικογένειες κλπ.).

Στόχοι / Επιδιωκόμενα αποτελέσματα του Πακέτου εργασίας 2:

- Ο άμεσος σχεδιασμός ad hoc επειγουσών παρεμβάσεων
- Η υλοποίηση δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων
- Παροχή υπηρεσιών άμεσης αποκατάστασης πληγέντος πληθυσμού ή πληθυσμού σε κίνδυνο
- Υποστήριξη υφιστάμενων υποδομών και ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου

---

¹ <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/06/covid-gr-daily-report-20210603.pdf>

- Δημιουργία αποθετηρίου υλικών αγαθών για την αντιμετώπιση δύσκολων κοινωνικών φαινομένων
- Στοχευμένη και ορθή διαχείριση πόρων κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4412/2016

ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3: “ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ – ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΈΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΕΣ”

Στο 3ο Πακέτο εργασίας τοποθετούνται εργαλεία στο κέντρο ενός συστήματος προαγωγής της εφαρμοσμένης έρευνας στο κοινωνικό πεδίο, καθώς και ειδικές μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες που θα σχεδιαστούν και θα εκπονηθούν μετά από ανάθεση, οι οποίες θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά ως προς τις θεματικές μελέτες που θα αναπτυχθούν από τα επιστημονικά στελέχη του έργου. Ενώ τα επιστημονικά στελέχη θα εκπονήσουν τις θεματικές μελέτες, για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση του Social Hub, κρίνεται απαραίτητη και η εκπόνηση μελετών υπό τη μορφή κοινωνικής έρευνας και κοινωνικών εργαλείων, ώστε να ενισχυθεί ο καινοτόμος χαρακτήρας του έργου.

Αρχικά με την εκπόνηση όπως εκ των προτέρων αξιολόγησης και καταγραφής όπως υφιστάμενης κατάστασης στο σύνολο των κοινωνικών, οικονομικών και υλιστικών αναγκών του Δήμου με έμφαση όπως ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, θα δημιουργηθεί το 1^ο εργαλείο για το Social Innovation Hub του Πειραιά. Το αποτέλεσμα του εργαλείου, θα αποτελέσει τη βάση πάνω στην οποία θα στηριχθούν οι επιμέρους ενέργειες και δράσεις του Υποέργου. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η στενή συνεργασία του αναδόχου με την ομάδα έργου, τον Υπεύθυνο Έργου καθώς και το σύνολο των επιστημονικών στελεχών. Σε δεύτερη φάση θα εκπονηθούν επιμέρους μελέτες πάνω στα σημεία αναφοράς που θα έχουν προκύψει από τη μελέτη αποτύπωσης υφιστάμενης κατάστασης. Οι κοινωνικές αυτές έρευνες και εμπειρογνωμοσύνες, επιμέρους μελέτες θα αποτελέσουν τα εξειδικευμένα εργαλεία που θα καθοδηγήσουν την ομάδα έργου και την ΚΟΔΕΠ στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την ενεργοποίηση τόσο του αποθετηρίου όσο και των δράσεων παρέμβασης παντός τύπου, όπως αυτές εξειδικεύτηκαν ενδεικτικά στο 2^ο Πακέτο εργασίας.

Το πακέτο εργασίας 3, περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων με σκοπό τη μεγιστοποίηση της διάχυσης των αποτελεσμάτων και των παραδοτέων του έργου. Τα ψηφιακά αυτά εργαλεία θα αναπτυχθούν με τη χρήση νέων ΤΠΕ, και θα είναι αλληλένδετα με το πληροφοριακό σύστημα του έργου. Στη συνέχεια, η πλατφόρμα υποστήριξης του ομογενοποιημένου δικτύου των Κοινωνικών Δομών και των δράσεων της ΚΟΔΕΠ στο πλαίσιο της Πράξης, περιλαμβάνει την ανάπτυξη ενός πληροφοριακού

συστήματος, με έμφαση στη χρήση και από άτομα με προβλήματα / δυσκολίες όρασης και ακοής, έτσι ώστε το σύνολο των πολιτών να έχει εύκολη και ελεύθερη πρόσβαση στα εργαλεία, συστήματα, δράσεις, παρεμβάσεις και μελέτες του Υποέργου. Η πλατφόρμα θα αναπτυχθεί σύμφωνα με τα τελευταία πρότυπα ηλεκτρονικών υπηρεσιών διαδικτυακών πυλών, εξασφαλίζοντας τη βέλτιστη λειτουργία της, καθώς και τη βιωσιμότητά της μετά το πέρας του έργου.

Επιπλέον, περιλαμβάνει την εφαρμογή ειδικών εργαλείων κοινωνικής ενδυνάμωσης, με στόχο τη διασύνδεση και υποστήριξη των επωφελούμενων για τη βέλτιστη ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας και την τοπική κοινωνία γενικότερα. Τα εργαλεία αυτά υποβοηθούν τη διαδικασία ιεράρχησης των κοινωνικών προτεραιοτήτων της τοπικής κοινότητας του Δήμου, προσφέρουν λύσεις αξιολόγησης κοινωνικής και οικονομικής ευαλωτότητας των δυνητικών ωφελούμενων, ενώ συνάμα συμβάλλουν με ουσιώδη τρόπο στην ανάλυση των δεδομένων που προκύπτουν ως αποτελέσματα των κοινωνικών ερευνών. Με τη χρήση σύγχρονων ΤΠΕ, τα εργαλεία κοινωνικής ένταξης υποστηρίζουν την εμπλοκή και συμμετοχή και των κοινωνικών εταίρων, δημιουργώντας ένα μοντέλο ολιστικής παρέμβασης. Τέλος, μέσα από δράσεις και ενέργειες επιμόρφωσης στελεχών και ανάπτυξης δεξιοτήτων (capacity building), οι οποίες θα συγκεκριμενοποιηθούν ως αποτέλεσμα των ad hoc επιμέρους μελετών, και πάντα σε συνεργασία με το επιστημονικό προσωπικό του έργου, η συμβολή του Υποέργου στην υλοποίηση δυναμικών και προσαρμοζόμενων στις ανάγκες του πληθυσμού παρέμβασης δράσεων, αποκτά έναν ιδιαίτερο καινοτόμο χαρακτήρα.

Στόχοι / Επιδιωκόμενα αποτελέσματα:

- Συμβολή στην ιεράρχηση των κοινωνικών προτεραιοτήτων σε τοπικό επίπεδο
- Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων και σύνθεση μελέτης
- Δημιουργία τράπεζας δεδομένων ως αποτέλεσμα της κοινωνικής καταγραφής
- Μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων των πολιτών του Δήμου Πειραιά
- Δημιουργία και χρήση εξειδικευμένων εργαλείων ΤΠΕ
- Συνεργασία με τη Δημοτική Αρχή και κοινωνικούς εταίρους για την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων
- Σχεδιασμός και χρήση εργαλείων προώθησης της κοινωνικής ένταξης και απασχολησιμότητας.

1.4. Περιεχόμενα της σύμβασης του έργου «Παροχή υπηρεσιών “Streetwork”»

Το έργο «Παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών», ΟΜΑΔΑ Β: «Παροχή υπηρεσιών “Streetwork”», που ανατέθηκε, εντάσσεται στο Πακέτο εργασίας 2: «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης της Κοινωνικής Ένταξης στον Δήμο Πειραιά», του Υποέργου 1 «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus».

Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο (Streetwork) είναι η προσέγγιση ευάλωτων πληθυσμών, οι οποίοι είναι απομακρυσμένοι από τους φορείς παροχών υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας και στοχεύει στην προστασία τους και στην παροχή των αναγκών τους, σεβόμενη τα θεμελιώδη δικαιώματά τους. Το Streetwork είναι μια κοινωνική και επιμορφωτική παρέμβαση με ένα μακροπρόθεσμο στόχο, έχοντας όμως και αποτελέσματα κατά τη διάρκεια υλοποίησής του. Ξεκινάει από τη διερεύνηση των αναγκών των ευάλωτων πληθυσμών, και προσπαθεί να ενισχύσει τις ικανότητές τους και να τους δώσει τη δυνατότητα να αναλάβουν δράση ή/και να ξανά-αναλάβουν δράση και να οικοδομήσουν τη ζωή τους. Αποτελεί μία καινοτόμο προσέγγιση των πληθυσμών που είτε διαβιούν στο δρόμο είτε εργάζονται εκεί, με σκοπό την αύξηση της πρόσβασης σε αυτούς (outreach), καθώς πρόκειται για μια πολύπλευρη πρακτική, η οποία απαιτεί ειδικές γνώσεις και δεξιότητες από όσους έχουν δεσμευθεί στο κοινωνικό αυτό έργο.

Με το Streetwork κατά πρώτον δίνεται προτεραιότητα στη γενική πρόληψη, στη μείωση των κινδύνων και στην αποκατάσταση της κοινωνικής ευημερίας των ευάλωτων πληθυσμών, με σκοπό την αναγνώριση και κατανόηση των προβλημάτων τους, τη μείωση της βλάβης και την υποστήριξη για να τα ξεπεράσουν. Λειτουργεί σαν καταλύτης στη διαμόρφωση ενός μοντέλου κοινωνικής παρέμβασης για τη στήριξη των ευπαθών και ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων.

Ο στόχος εστιάζεται στην προσβασιμότητα των πληθυσμών αυτών στα υπάρχοντα υποστηρικτικά δίκτυα κοινωνικών παροχών, γεγονός που αποτελεί δικαίωμα των πολιτών στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες και προϋπόθεση για μια δίκαιη κοινωνία. Οι ειδικοί που εργάζονται σε αυτόν τον τομέα, που αποκαλούνται «Streetworkers», εργάζονται με άτομα που χρήζουν κοινωνικής βοήθειας, όπως π.χ. άστεγοι, άποροι, αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες, μετανάστες, άτομα χωρίς καθόλου νομιμοποιητικά έγγραφα, ομάδες μειονοτήτων, χρήστες ψυχοδραστικών ουσιών, θύματα εμπορίας ανθρώπων, μέλη συμμοριών, με αντικοινωνική ή παραβατική συμπεριφορά, παιδιά που βρίσκονται στο δρόμο, παιδιά σε κίνδυνο, παιδιά

ασυνόδευτα, κοινωνικά ευάλωτους νέους, κοινωνικά αποκλεισμένους ηλικιωμένους με κίνδυνο επικείμενης αστεγίας ή σε κατάσταση δρόμου και γενικά οποιαδήποτε πληθυσμιακή ομάδα βρεθεί σε αυτό το καθεστώς.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται αφορούν ένα μεγάλο εύρος βασικών βιοτικών αναγκών, οι οποίες καλούνται να εκπληρωθούν μέσω των παρεμβάσεων στο δρόμο, Streetwork, όπως ιατρονοσηλευτικές υπηρεσίες, συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες παροχής αγαθών πρώτης ανάγκης, όπως νερό, σνακ, προπαρασκευασμένα γεύματα, μάσκες, αντισηπτικά, προφυλακτικά, quick test για τη μείωση βλάβης διάδοσης λοιμωδών νοσημάτων, όπως το HIV και η ηπατίτιδα και τέλος, τις υπηρεσίες εκμάθησης δεξιοτήτων, αλλά και τις παραπομπές σε αρμόδιους φορείς δημόσιους ή ιδιωτικούς ανάλογα με το αίτημα και την ανάγκη του κάθε ατόμου.

Η υποστήριξη των ανθρώπων που διαβιούν ή εργάζονται στο δρόμο μέσω της παροχής υπηρεσιών Streetwork, είναι υψίστης σημασίας για **το Δήμο του Πειραιά**, δεδομένου ότι προάγει τη δημόσια υγεία, μέσω παρεμβάσεων μείωσης βλάβης στις γειτονιές του Δήμου. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι σε περιοχές κέντρων μεγαλουπόλεων, αλλά και λιμανιών, ο πληθυσμός των ομάδων αυτών, παρουσιάζει έξαρση. Στο πλαίσιο του παρόντος έργου, ο Ανάδοχος καλείται να αναπτύξει τα ακόλουθα:

A) Εκπόνηση της μεθοδολογίας και των εργαλείων καταγραφής – υλοποίησης – παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παροχή υπηρεσίας Streetwork στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Δίκτυο Πρόληψης και Άμεσης Κοινωνικής Παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά – Social Innovation Piraeus»,

B) Υποστηρικτικές υπηρεσίες από τον Ανάδοχο, σχετικές με την εφαρμογή της μεθοδολογίας και των εργαλείων στην πράξη, που αφορά στα ακόλουθα:

- Διεξαγωγή σεμιναριακής / ενημερωτικής εκδήλωσης προς τα στελέχη και τυχόν εθελοντές της Αναθέτουσας Αρχής που θα ασχοληθούν με το Streetwork, με στόχο την ενημέρωσή τους επί της μεθοδολογίας και της χρήσης των εργαλείων καταγραφής – υλοποίησης – παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Πραγματοποίηση συνεδριών βιωματικής εκπαίδευσης (on the job training), επί της μεθοδολογίας παροχής υπηρεσιών Streetwork για τα στελέχη και τυχόν εθελοντές της Αναθέτουσας Αρχής που θα ασχοληθούν με το Streetwork (τουλάχιστον 5 συνεδρίες on the job training, διάρκειας 4 ωρών έκαστη).
- Συμβουλευτική υποστήριξη κατά την λειτουργία του προγράμματος υπηρεσιών Streetwork, με στόχο την υποστήριξη των στελεχών της Αναθέτουσας Αρχής, την

επίλυση τυχόν προβλημάτων εφαρμογής της μεθοδολογίας και την πιθανή αναθεώρηση αυτής με βάση τα δεδομένα που θα προκύψουν στην πράξη. Η υποστήριξη αυτή θα έχει τη μορφή τηλεφωνικής / γραπτής επικοινωνίας σε περίπτωση που απαιτείται, καθώς και της διεξαγωγής μηνιαίων συνεδριών του Αναδόχου με την ομάδα στελεχών της Αναθέτουσας Αρχής (εργαζόμενοι σε παρεμβάσεις δρόμου και κοινωνικών υπηρεσιών) που διενεργεί τις υπηρεσίες Streetwork, για την εξέταση συγκεκριμένων περιπτώσεων έρευνας (case study) και την απάντηση μεθοδολογικών ερωτημάτων.

1.5. Περιεχόμενα της «μεθοδολογίας και των εργαλείων καταγραφής, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παροχή υπηρεσίας Streetwork»

Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο απαιτεί από το εμπλεκόμενο ανθρώπινο δυναμικό, έμμισθο και σε εθελοντική βάση, να είναι άρτια καταρτισμένο και με μεγάλη εμπειρία, ει δυνατόν και βιωματική, στο πεδίο δράσης. Αποκαλούνται «Streetworkers», εργάζονται με άτομα που χρήζουν κοινωνικής βοήθειας και ως εκ τούτου, χρειάζεται ιδιαίτερη γνώση και ικανότητα για να κερδίσουν την εμπιστοσύνη και να μπορέσουν να προσφέρουν τις κατάλληλες υπηρεσίες στις ομάδες στόχου, που είναι κυρίως άτομα που αποφεύγουν τέτοιου είδους κοινωνικές υπηρεσίες λόγω έλλειψης νομιμοποιητικών εγγράφων, προηγούμενων αρνητικών εμπειριών, στερεοτύπων ή ακόμα και αδυναμίας φροντίδας για την προσωπική υγεία και υγιεινή.

Η **“μεθοδολογία και τα εργαλεία καταγραφής – υλοποίησης – παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παροχή υπηρεσίας Streetwork”** αναλύεται στο παρόν παραδοτέο, όπου παρουσιάζονται αναλυτικά τα κάτωθι:

- Καταγραφή βημάτων μεθοδολογίας και τεχνικών για την υλοποίηση του Streetwork.
- Εργαλεία καταγραφής.
- Υλοποίηση.
- Παρακολούθηση.
- Αξιολόγηση.
- Υγειονομικοί παράγοντες και υγειονομικά πρωτόκολλα που πρέπει να τηρούνται.

ΜΕΡΟΣ Α: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ STREETWORK

A1. Βασικές, δομημένες και λειτουργικές φάσεις Streetwork παγκοσμίως αναγνωρισμένες από αρμόδιους φορείς που αποτελούν καλές πρακτικές

A.1.1 Παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο (Streetwork), περιεχόμενο και ομάδες στόχου

Streetwork

Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο (Streetwork) είναι η προσέγγιση ευάλωτων πληθυσμών, οι οποίοι είναι απομακρυσμένοι από τους φορείς παροχών υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας και στοχεύει στην προστασία τους και στην παροχή των αναγκαίων μέσων, σεβόμενη τα θεμελιώδη δικαιώματά τους. Το Streetwork είναι μια δράση που διεξάγεται μέσα σε ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο, ξεκινώντας από τις ανάγκες και τα αιτήματα των ευάλωτων πληθυσμών, και προσπαθεί να ενισχύσει τις ικανότητές τους και να τους δώσει τη δυνατότητα να αναλάβουν ξανά δράση και να οικοδομήσουν τη ζωή τους.

Γιατί η «ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ»;

- Κλίμα έντονης αποξένωσης και αποκλεισμού
- Δυσπιστία για τις τυποποιημένες υπηρεσίες
- Υπό – χρησιμοποίηση (περιορισμένη/σχεδόν μηδαμινή χρήση) των διαθέσιμων υπηρεσιών βοήθειας
- Ύπαρξη πέρα από τις κλασικές παρεμβάσεις υποστήριξης των παραδοσιακών συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας

Στόχοι και ομάδες στόχου

Με το Streetwork δίνεται προτεραιότητα στη γενική πρόληψη, στη μείωση των κινδύνων και στην (επ)άνταξη των ευάλωτων πληθυσμών στον κοινωνικό ιστό. Ο στόχος εστιάζεται στην προσβασιμότητα των πληθυσμών αυτών στα υπάρχοντα υποστηρικτικά δίκτυα κοινωνικών παροχών, γεγονός που αποτελεί δικαίωμα των πολιτών στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες και προϋπόθεση σε ένα κράτος δικαίου, το οποίο και χαρακτηρίζεται από το πώς «αντιμετωπίζει» τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες του.

Οι ειδικοί που εργάζονται σε αυτόν τον τομέα, αποκαλούνται «Streetworkers», εργάζονται με άτομα που χρήζουν κοινωνικής βοήθειας, όπως π.χ. άστεγοι, άποροι, αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες, μετανάστες, άτομα χωρίς καθόλου νομιμοποιητικά έγγραφα, ομάδες μειονοτήτων, χρήστες ψυχοδραστικών ουσιών, θύματα εμπορίας ανθρώπων, μέλη συμμοριών, με αντικοινωνική ή παραβατική συμπεριφορά, παιδιά που βρίσκονται στο δρόμο, παιδιά σε κίνδυνο, παιδιά ασυνόδευτα, κοινωνικά ευάλωτους νέους, κοινωνικά αποκλεισμένους ηλικιωμένους με κίνδυνο επικείμενης αστεγίας ή σε κατάσταση δρόμου και γενικά οποιαδήποτε πληθυσμιακή ομάδα βρεθεί σε αυτό το καθεστώς.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται αφορούν ένα μεγάλο εύρος βασικών βιοτικών αναγκών, οι οποίες καλούνται να εκπληρωθούν μέσω του Streetwork, όπως παροχή βασικών αγαθών, υπηρεσίες πρόληψης, ιατρικές υπηρεσίες, θεραπευτικές υπηρεσίες, συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες εκμάθησης δεξιοτήτων.

Ειδικές Ανάγκες στην Αξιοποίηση Υπηρεσιών

- Σημαντικοί διαθέσιμοι ανθρώπινοι πόροι
- Εξατομικευμένη υποστήριξη
- Διαθεσιμότητα πέραν του τυπικού ωραρίου
- Μη καταναγκαστική προσφορά βοήθειας
- Συνέχιση της σχέσης ωφελούμενου - επαγγελματία

Ένα επίσης βασικό στοιχείο της Streetwork είναι ο **τόπος** στον οποίο ασκείται. Υπάρχουν δύο είδη προγραμμάτων που υλοποιούνται στον δρόμο:

α) Προγράμματα τα οποία υλοποιούνται μόνο στο δρόμο.

β) Προγράμματα στα οποία οι Streetworkers βγαίνουν στο δρόμο είτε για να ενημερώσουν για το πρόγραμμα και τις δράσεις του, είτε για να προσελκύσουν δυνητικά ωφελούμενους.

Και στα δύο είδη προγραμμάτων, το κύριο μέλημα των streetworkers είναι να διεισδύσουν σε αυτές τις κοινωνικές ομάδες που θεωρούν το δρόμο ως χώρο επιβίωσης και να τις ενισχύσουν με τέτοιο τρόπο, ώστε η παρέμβαση να είναι ουσιαστική και προσανατολισμένη στην κάλυψη των βασικών αναγκών τους.

Το Streetwork προκύπτει από την ανάγκη να υποστηριχτούν ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, με την παροχή βοήθειας, που δεν έχουν πρόσβαση σε κοινωνικές δομές. Απευθύνεται κυρίως στις κάτωθι κατηγορίες ατόμων και ομάδων:

- Άστεγοι: πολίτες που αντιμετωπίζουν έλλειψη τροφής, στέγης, χώρου για την φροντίδα της ατομικής υγιεινής, έλλειψη συστηματικής κάλυψης ιατρικής φροντίδας ή διαβιούν σε συνθήκες επισφαλούς στέγασης.
- Παιδιά, που σύμφωνα με τη UNICEF κατηγοριοποιούνται στις εξής κατηγορίες:
  - ✓ **Παιδιά που ζουν στο δρόμο:** παιδιά που έχουν εγκαταλείψει το σπίτι τους και ζουν μόνα στους δρόμους.
  - ✓ **Παιδιά που εργάζονται στο δρόμο:** παιδιά που εργάζονται τον περισσότερο καιρό στο δρόμο, αυτοσυντηρούνται αλλά επιστρέφουν και στο σπίτι τους σε τακτική βάση.
  - ✓ **Παιδιά που μένουν στο δρόμο με τις οικογένειές τους.**
- Θύματα εμπορίας ανθρώπων: θύματα καταναγκαστικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, εργασιακής εκμετάλλευσης σε τομείς όπως οι αγροτικές καλλιέργειες, οι κατασκευές, η οικιακή εργασία και η βιομηχανική παραγωγή, μαύρη εργασία.
- Εργαζόμενων στο σεξ
- Χρήστες ψυχοδραστικών ουσιών. Άτομα που είτε στο παρελθόν έχουν βιώσει κάποια αρνητική εμπειρία από μη επιτυχείς απόπειρες προσέγγισης ενός θεραπευτικού προγράμματος, γι' αυτό μένουν απομονωμένοι και αυτοαποκλειόμενοι από υπηρεσίες που δυσπιστούν στα μηνύματα για την ανάγκη της βελτίωσης της ζωής.
- Μετανάστες/ πρόσφυγες: άνθρωποι που έχουν αποκλειστεί από υπηρεσίες λόγω καταγωγής ή/ και άλλου χαρακτηριστικού τους. Αυτά τα άτομα αντιμετωπίζουν αντικειμενικές δυσκολίες πρόσβασης στην ενημέρωση, μιλούν άλλη γλώσσα, ζουν σε αφιλόξενο περιβάλλον ή η παραμονή τους στη χώρα δεν είναι νομιμοποιημένη και σε οποιαδήποτε περίπτωση δεν έχουν πρόσβαση σε στεγαστικά προγράμματα.

Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο, λοιπόν, απευθύνεται σε:

- ✓ Ομάδες παιδιών, νέων και ενηλίκων που ζητούν βοήθεια ή υποστήριξη.
- ✓ Άτομα απομακρυσμένα ή αποκλεισμένα από πρωταρχικούς χώρους κοινωνικοποίησης.

Σημειώνεται ότι επειδή δεν υπάρχει επίσημα αναγνωρισμένο επάγγελμα στο αντικείμενο, συστήνεται μέσω της Πράξης να δημιουργηθούν οι εξής καινοτομίες:

- Αναγνώριση και διατύπωση του επαγγελματικού περιγράμματος/ προφίλ για τους streetworkers.
- Αναγνώριση και διατύπωση επίσημα των όρων: παρέμβαση στο δρόμο, εργασία στο δρόμο, ειδικός παρέμβασης/ εργασίας στο δρόμο, streetworker.

A.1.2 Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο – Η διεθνής εμπειρία

Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο αποτελεί μια απαιτητική μορφή παρέμβασης των κοινωνικών λειτουργών και επαγγελματιών πολλών διαφορετικών ειδικοτήτων. Πρόκειται για μια ευέλικτη, δημιουργική και πολύπλευρη προσπάθεια για την κάλυψη ποικίλων αναγκών διαφόρων ομάδων, τα μέλη των οποίων βιώνουν την περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό ή/και οικονομικό αποκλεισμό. Οι Crimmens κ.α. (2004) αναφερόμενοι στην παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο με νέους, κάνουν λόγο για μια συνεχή πάλη, προκειμένου να παραμείνει η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο ένα «καθαρό» και «αγνό» μοντέλο παρέμβασης, ενώ οι Factor και Pitts (2001 στο Crimmens κ.α., 2004) παρατηρούν ότι σε αυτό το «αγνό» και «καθαρό» μοντέλο, δεν έχει χρονικά περιθώρια, η σχέση ατόμου και επαγγελματία είναι αμοιβαία επιλογή, το συμβόλαιο είναι υπό συνεχή διαπραγμάτευση και η παρέμβαση έχει έναν δυναμικό και ενισχυτικό χαρακτήρα. Τα στοιχεία αυτά συνάδουν σε μεγάλο βαθμό με το πνεύμα και τις αρχές της κριτικής προσέγγισης που παρουσιάστηκαν εκτενώς στις προηγούμενες ενότητες.

Οι ειδικοί που δραστηριοποιούνται στο Διεθνές Δίκτυο για την παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο με την επωνυμία *Dynamo*², αναφέρουν ότι «η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο είναι μια καινοτόμος μέθοδος προσέγγισης ευάλωτων πληθυσμών που περνούν χρόνο στους δρόμους, δουλεύοντας και ζώντας εκεί. Πρόκειται για μια πολύπλευρη πρακτική, η οποία απαιτεί συγκεκριμένες γνώσεις και δεξιότητες από αυτούς που είναι διαθέσιμοι και αφοσιωμένοι σε αυτήν την κοινωνική και εκπαιδευτική παρέμβαση/ εργασία με ευάλωτους ανθρώπους» (Dynamo International, 2008). Σύμφωνα με την ίδια πηγή σκοπός της παρέμβασης στο δρόμο είναι η προστασία των πιο ευάλωτων ατόμων, προκειμένου να τους δοθούν τα μέσα να προστατέψουν τους εαυτούς τους. Στην ίδια πηγή (2011) αναφέρεται

---

² Το *Dynamo International* είναι ένα δίκτυο στο οποίο συσπειρώνονται ειδικοί που εργάζονται στο δρόμο. Σκοπός του είναι να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της πρακτικής της εργασίας στο δρόμο, μέσω της εκπαίδευσης, της ανταλλαγής και της δημιουργίας εκπαιδευτικών εργαλείων για τους επαγγελματίες. (<http://travailderue.org/>)

ότι οι επαγγελματίες που ασχολούνται με παρεμβάσεις στο δρόμο εργάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε τα ευάλωτα άτομα να μην γίνονται θύματα (φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού ή διακρίσεων). Επίσης, γίνεται προσπάθεια να βοηθηθούν τα άτομα αυτά ώστε να υιοθετήσουν μια θετική προσέγγιση για τη ζωή, να αναπτύξουν το αίσθημα της υπευθυνότητας και να χρησιμοποιούν τις δεξιότητες και ικανότητές τους στο σύνολο τους.

A.1.2.1 Ομάδες-στόχου που απευθύνονται τα προγράμματα παρέμβασης στο δρόμο

Η παρέμβαση στο δρόμο απευθύνεται σε παιδιά, νέους και ενήλικες που ζουν σε δύσκολες συνθήκες και υποφέρουν από πολλές μορφές κοινωνικού αποκλεισμού. Ο Τσιάκαλος (1995) αναφέρει ότι «ως κοινωνικός αποκλεισμός χαρακτηρίζεται η κατάσταση διαβίωσης σε συνθήκες ανέχειας και μάλιστα στο περιθώριο της κοινωνίας». Οι Crimmens κ.α. (2004) παρατηρούν ότι τα προγράμματα παρέμβασης στο δρόμο ασχολούνται κατά κανόνα με νέους, που υιοθετούν παρεκκλίνουσα συμπεριφορά όπως χρήστες ουσιών, άτομα που εκδίδονται, παιδιά των φαναριών και άστεγους. Συμπληρώνουν επίσης, ότι υπάρχουν τέσσερις μέθοδοι επιλογής της ομάδας-στόχου: *η εστιασμένη σε περιοχές παρέμβαση/εργασία στο δρόμο, η εστιασμένη σε ευρείες ομάδες σε κίνδυνο, η εστιασμένη σε συγκεκριμένες ομάδες σε υψηλό κίνδυνο και η εστιασμένη σε συγκεκριμένα άτομα που βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο.*

Η εστιασμένη σε περιοχές παρέμβαση/εργασία στο δρόμο προσφέρει υπηρεσίες σε ανθρώπους που έχουν ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό μέσα σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Τα περισσότερα προγράμματα που χρησιμοποιούν αυτό το μοντέλο εστίασης βρίσκονται σε περιοχές που είναι οικονομικά αδύναμες και δύναται να χρηματοδοτηθούν από συγκεκριμένα προγράμματα και χρηματοδοτικά εργαλεία.

Η εστιασμένη παρέμβαση σε ευρείες ομάδες που βρίσκονται σε κίνδυνο αποτελεί μια μέθοδο εστίασης που προσπαθεί να προσδιορίσει την ομάδα-στόχου. Όπως εύστοχα παρατηρούν οι France και Wiles (1996 στο Crimmens κ.α., 2004) ο προσδιορισμός του ακριβούς κινδύνου στον οποίο εκτίθεται η ομάδα-στόχου, αξιολόγηση των αναγκών του και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης αποτελεί ένα ιδιαίτερα δύσκολο εγχείρημα. Η δυσκολία αυτή μπορεί να απομακρύνει τους επαγγελματίες από τον στόχο τους και να τους οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα όπως για παράδειγμα ότι «*οι νέοι είναι δύσκολη ομάδα-στόχου αναφορικά με την προσέγγισή της*».

Ακολούθως, η εστιασμένη παρέμβαση στο δρόμο σε συγκεκριμένες ομάδες που βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο απευθύνεται σε ομάδες ατόμων που ζουν σε καθεστώς απειλής,

βρίσκονται σε κίνδυνο ή αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες δυσκολίες στους τομείς του ρατσισμού, της χρήσης ουσιών, της σωματικής και ψυχικής υγείας, της εγκληματικότητας, των οικογενειακών σχέσεων και της έλλειψης κατοικίας ή επισφαλούς στέγασης.

A.1.2.2 Κατηγορίες υπηρεσιών των προγραμμάτων παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο

Οι υπηρεσίες που αναπτύσσονται από τα προγράμματα παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο μπορούν σύμφωνα με τους Karabanow και Clement (2004) να διακριθούν σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες ανεξάρτητα με τον πληθυσμό, ομάδα-στόχου στην οποία απευθύνονται. Έτσι, οι υπηρεσίες που προσφέρονται μπορεί να αφορούν **την εκπλήρωση βασικών αναγκών, τις ιατρικές υπηρεσίες, τις θεραπευτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες και τέλος, τις υπηρεσίες εκμάθησης δεξιοτήτων.**

Όσον αφορά το περιεχόμενο των προγραμμάτων παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο αυτό είτε ορίζεται από το πρόγραμμα ή τον επαγγελματία είτε αποτελεί προϊόν διαβούλευσης μεταξύ των εξυπηρετούμενων και των επαγγελματιών. Η πρώτη περίπτωση έρχεται σε αντίθεση με το «αγνό» και «καθαρό» μοντέλο που περιεγράφηκε παραπάνω.

Η φιλοσοφία των προγραμμάτων παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο έγκειται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και στο σεβασμό που χτίζεται με την πάροδο του χρόνου, αυτό σίγουρα απαιτεί θέληση και από τα δύο μέρη και αποτελεί συνειδητή επιλογή τους.

Τέλος, οι Karabanow και Clement (2004) αναφέρουν ότι ιδανικά, η πιο βασική αρχή των παρεμβάσεων στο δρόμο θα ήταν η ανάπτυξη ενός ασφαλούς και πλήρους κατανόησης περιβάλλοντος για τον πληθυσμό ώστε «να σταθεί στα πόδια του». Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της δημιουργίας σχέσεων εμπιστοσύνης και σεβασμού με την ομάδα-στόχου, μέσω της σύνδεσης της με άλλες κοινότητες και της παροχής ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για την ομάδα αυτή. Ακόμη, οι ίδιοι συγγραφείς υπογραμμίζουν ότι «οι επιτυχημένες παρεμβάσεις τείνουν να χτίζονται πάνω στις δυνάμεις και τις δυνατότητες των ανθρώπων και περιλαμβάνουν τα στοιχεία της συμμετοχής, της αυτοβοήθειας και της αμοιβαίας υποστήριξης» (2004: 94).

A.1.2.3 Παρέμβαση στο δρόμο: Παρέμβαση/ εργασία με άτομα, ομάδες και κοινότητα

Η παρέμβαση στο δρόμο, ασκείται είτε ατομικά, είτε ομαδικά, είτε ουσιαστικά παρεμβαίνοντας και δουλεύοντας με την κοινότητα και διάφορους φορείς. Η παρέμβαση/ εργασία με άτομα όπως αναφέρουν οι Crimmens κ.α. (2004: 49) «συχνά προκύπτει μόνο

μετά από μακρά επαφή με μία ομάδα, γιατί οι περισσότεροι πολίτες είναι προετοιμασμένοι να προσεγγίσουν τους επαγγελματίες για ατομική υποστήριξη μόνο όταν έχουν αναπτύξει σχέση εμπιστοσύνης μέσα στην ομάδα».

Στην παρέμβαση/ εργασία σε ατομικό επίπεδο, είναι σημαντικό ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ Street worker να ακούει και να διαπραγματεύεται με τον ωφελούμενο τους όρους και τους στόχους της μεταξύ τους συνεργασίας. Ο εξυπηρετούμενος εκφράζει τους φόβους και τις ανάγκες του και μαζί με τον επαγγελματία, χρησιμοποιώντας διάφορα εργαλεία και τεχνικές, σχεδιάζει ένα πρόγραμμα, το οποίο δεσμεύεται ότι θα εφαρμόσει.

Η παρέμβαση/ εργασία σε ομαδικό επίπεδο βοηθάει στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης και στο μοίρασμα κοινών κοινωνικών εμπειριών των μελών. Η παρέμβαση/ εργασία σε ομάδα μπορεί να ξεκινήσει σαν μια συγκέντρωση με σκοπό την υλοποίηση δραστηριοτήτων αναψυχής όπως αγώνες ποδοσφαίρου και μουσικοί αγώνες. Στη συνέχεια τα μέλη της ομάδας λειτουργούν ως παράδειγμα για τον κοινωνικό τους περίγυρο και ταυτόχρονα, καθώς έχουν τεθεί τα θεμέλια για ομαδική παρέμβαση/ εργασία, όταν εμφανιστούν προβλήματα στην κοινότητα η ομάδα δρα αποτελεσματικά. Οι Crimmens κ.α. (2004) αναφέρουν ότι μέσω της ομάδας τα προγράμματα γίνονται γνωστά και στα ευρύτερα κοινωνικά δίκτυα των συμμετεχόντων, ενώ αυτά τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να φανούν χρήσιμα και σαν συστήματα επιρροής, αφού ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο μπορεί να τα χρησιμοποιήσει πολλές φορές σαν συστήματα υποστήριξης.

Σχετικά με την παρέμβαση/ εργασία με κοινότητα και οργανισμούς, τα προβλήματα που εμφανίζονται είναι τα πραγματικά προβλήματα της κοινότητας. Ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ Street worker καλείται να συζητήσει με τις τοπικές αρχές για τα προβλήματα αυτά. Η παρέμβαση/ εργασία με την κοινότητα είναι πολύ σημαντική, γιατί δίνει στους ειδικούς τη δυνατότητα να διεκδικήσουν από τις κρατικές αρχές την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών που δεν υπάρχουν στην περιοχή που εργάζονται, αλλά και την βελτίωση των ήδη υπαρχουσών.

A.1.3 Βασικές, δομημένες και λειτουργικές φάσεις Street work

Παρά το γεγονός ότι η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο (Street work) είναι μια σχετικά ευέλικτη παρέμβαση, στην διεθνή βιβλιογραφία αναγνωρίζονται από αρμόδιους φορείς παγκοσμίως, πέντε βασικές, δομημένες και λειτουργικές φάσεις, οι οποίες και αποτελούν τα βασικά στάδια της μεθοδολογίας. Τα στάδια της παρέμβασης είναι τα εξής:³

▪ ³ **International Guide on the methodology of street work throughout the world** (Writing Group: Annie Fontaine (Québec), Malin Andersson (Sweden), Tran Quoc-Duy

ΤΑ ΠΕΝΤΕ ΑΣΦΑΛΗ ΒΗΜΑΤΑ⁴

Μελέτη της γεωγραφίας:

Θα πρέπει να μάθουν για αυτό τόσο θεωρητικά (το ιστορικό, το κοινωνικό και πολιτιστικών πλαίσιο) όσο και πρακτικά (συνάντηση με τους ίδιους τους ανθρώπους)

Εδραίωση της παρουσίας:

Μπορούν να παρατηρούν χωρίς κατ' ανάγκη να παρεμβαίνουν. Θα πρέπει να το κάνουν αυτό τακτικά, έτσι ώστε να αυτοί να γνωρίσουν το πρόσωπό σας.

Προσδιορισμός εαυτού:

Θα πείτε στους ανθρώπους ποιοι είστε και γιατί βρίσκεστε εκεί την δεδομένη χρονική στιγμή. Αυτό θα πρέπει να το κάνετε όταν θα αρχίσετε πλέον να διαπραγματεύεστε το χώρο σας μεταξύ τους.

Σχέση με την ομάδα στόχο:

Να βρεθείτε και να σας θεωρήσουν κοντά τους και να αποδείξετε ότι σας παρέχουν, αλλά και προσφέρετε καθοδήγηση (*bilateral relationship*).

Υποστήριξη και παρέμβαση:

Μπορείτε να δημιουργήσετε ένα χώρο/ μια τοποθεσία όπου θα έρχεστε σε επαφή με τους ωφελούμενους, είτε σε ομάδες ή κατά μόνους.

α) Στο **πρώτο στάδιο** οι street workers προσπαθούν να γνωρίσουν το πλαίσιο διεξαγωγής της παρέμβασης στο πλαίσιο του Street work, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, δηλαδή την ιστορική και κοινωνική υπόσταση αφενός της κοινωνικής ομάδας που ασχολείται και αφετέρου της ευρύτερης περιοχής όσο και σε πρακτικό επίπεδο, δηλαδή γνωρίζοντας ανθρώπους που προέρχονται από την ομάδα-στόχο ή ακόμη και άτομα εκτός της ομάδας-στόχου που ζουν ή εργάζονται στην περιοχή. Αυτό το στάδιο αναφέρεται ως **χαρτογράφηση της περιοχής**.

Όσον αφορά την παρατήρηση του περιβάλλοντος της ομάδας-στόχου από τον street worker, πρέπει να σημειωθεί ότι κάθε τόπος και κάθε ομάδα-στόχος έχει τους δικούς του κώδικες επικοινωνίας και είναι πολύ σημαντικό ο street worker να σέβεται τους κώδικες αυτούς. Ο χρόνος προσαρμογής στο πλαίσιο περιλαμβάνει και την αναγνώριση και υιοθέτηση των κωδικών αυτών, καθώς και της γλώσσας, των αξιών και τις δυναμικές της ομάδας-στόχου με μη κριτικό τρόπο. Πρέπει ωστόσο να δοθεί προσοχή στον τρόπο που ο

---

⁴ Εκπαίδευση PRAKSIS «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων με ένα ολιστικό και διεπιστημονικό μοντέλο σε ένα περιβάλλον με πολλές ανάγκες», Έργο "Peer2Peer: Reinforcing Peers' Involvement in Outreach Work", JUST-2017-AG-DRUG.

street worker υιοθετεί και λειτουργεί με τους κώδικες αυτούς. Το ζήτημα δεν είναι η μίμηση της συμπεριφοράς της ομάδας-στόχου, αλλά η κατανόηση του τρόπου ζωής των μελών της.

β) Το **δεύτερο στάδιο**, αφορά στην **καθιέρωση της φυσικής παρουσίας** του street worker στον χώρο όπου βρίσκεται η ομάδα-στόχος. Το στάδιο αυτό δεν προβλέπει απαραίτητα την παρέμβαση του street worker, είναι όμως πολύ σημαντικό γιατί επιτρέπει στην ομάδα-στόχο να συνηθίσει την παρουσία του, αλλά και στον ίδιο τον street worker να παρατηρήσει την ομάδα-στόχο και το περιβάλλον της.

γ) Στο **τρίτο στάδιο** ο street worker καλείται να **αυτοπαρουσιαστεί/ να συστηθεί στην ομάδα-στόχο** και να εξηγήσει το σκοπό της παρουσίας του. Σε αυτό το σημείο ουσιαστικά διαπραγματεύεται το ρόλο του ανάμεσα στην πληθυσμιακή ομάδα που ασχολείται. Το στάδιο αυτό είναι πολύ σημαντικό, καθώς ο street worker πρέπει να ξεκαθαρίσει τον ρόλο του και να μην συγχέει την παρέμβαση με τις τοπικές ή αστυνομικές αρχές. Σημαντική επίσης είναι και η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης με πρόσωπα που κατέχουν θέσεις “κλειδιά”, θα παρέχουν στον street worker βοήθεια ώστε να ενταχθεί στο χώρο.

Ός άτομα που κατέχουν θέσεις «κλειδιά» ορίζονται άτομα που προέρχονται τόσο μέσα από την ομάδα-στόχο, όσο και έξω από αυτήν. Τα άτομα κλειδιά της πληθυσμιακής ομάδας με την οποία ασχολείται ο street worker είναι δυνατόν να είναι τυπικοί ή άτυποι ηγέτες της ομάδας, άτομα που αποτελούν μέρος της ομάδας για πολύ καιρό, ή ακόμη και πρόσωπα που χαίρουν σεβασμού των υπολοίπων. Τα άτομα σε θέσεις «κλειδιά» εκτός της ομάδας-στόχου μπορεί να είναι άτομα τα οποία ζουν ή εργάζονται στην ευρύτερη περιοχή και αλληλοεπιδρούν καθημερινά με την ομάδα-στόχο.

δ) Κατόπιν, **στο τέταρτο στάδιο, σχηματίζονται οι σχέσεις του street worker με την ομάδα-στόχο** ώστε να την πλησιάσει και να προσφέρει συμβουλευτική και υποστήριξη. Οι σχέσεις αυτές θα πρέπει να βασίζονται στην αποδοχή της ιδιαιτερότητας του άλλου και στην μη κριτική στάση, που διαπνέεται από αλληλοσεβασμό και κατανόηση. Ο street worker δε θα πρέπει να ασκεί πίεση στους ωφελούμενους να ακολουθήσουν δομημένα προγράμματα, αλλά θα πρέπει ο ίδιος να προσαρμοστεί στη ζωή και την καθημερινότητα τους. Με το να προσεγγίσει ο street worker την ομάδα-στόχο με μία άνετη και μη πιεστική διάθεση και να μοιράζεται τον χώρο και το χρόνο της ομάδας, σταδιακά εντάσσεται σε αυτήν και κερδίζει την εμπιστοσύνη της.

Όσον αφορά τη σχέση εμπιστοσύνης και τις δεξιότητες που απαιτούνται για να χτιστεί αυτή, οι περισσότεροι street workers τονίζουν ότι είναι από τα πιο σημαντικά πράγματα που καλείται να επιτύχει ένας street worker στο δρόμο και αναφέρουν την ειλικρίνεια, την άνευ

όρων αποδοχή και την σταθερή παρουσία σαν τα βασικά στοιχεία για να επιτευχθεί σχέση εμπιστοσύνης. Επιπλέον, προστίθεται η διακριτικότητα, η παρατηρητικότητα, η ευχέρεια χρόνου, η μη κριτική στάση και η ισότιμη συμπεριφορά ενώ παράλληλα αναφέρεται ότι σημαντική είναι και η στάση του ωφελούμενου για τη δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης.

Στο σημείο αυτό αξίζει να υπογραμμιστεί ότι οι street workers αναφέρουν ως απαραίτητες δεξιότητες για την ανάπτυξη της σχέσης εμπιστοσύνης ακριβώς τις ίδιες δεξιότητες που αναφέρουν και ως απαραίτητες για να είναι κάποιος street worker αποτελεσματικός στην προσέγγιση της ομάδας στόχου και στην παρέμβαση στον δρόμο γενικότερα. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η σχέση εμπιστοσύνης είναι ίσως το σημαντικότερο κομμάτι του street work και αποτελεί κομβικό σημείο για τις μετέπειτα παρεμβάσεις.

ε) Το **πέμπτο στάδιο** αφορά στην **υποστήριξη και στην παρέμβαση**, δηλαδή στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης. Σε αυτό το στάδιο είναι σημαντική η δημιουργία ενός χώρου που μπορεί να υπάρξει αλληλεπίδραση, είτε σε ατομικό είτε σε ομαδικό επίπεδο. Η ύπαρξη τέτοιων χώρων μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων της κοινότητας, με διαπραγματεύσεις ανάμεσα στην ομάδα-στόχου και σε άλλους. Οι κύριοι σύμμαχοι του street worker που απασχολείται σε προγράμματα street work σε αυτό το στάδιο της παρέμβασης είναι οι τοπικές αρχές, τις οποίες ο street worker θα πρέπει να προσεγγίσει ώστε να μιλήσει για τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τις προσδοκίες και τα αιτήματα που έχει η ομάδα-στόχου με την οποία ασχολείται.

Μπορεί επίσης να οδηγήσει σταδιακά σε μεγαλύτερες ομαδικές ή κοινοτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της διαπραγμάτευσης μεταξύ των ανθρώπων που βοηθούν άλλους ανθρώπους στην περιοχή (κάτοικοι, έμποροι, επαγγελματίες κ.λπ.).

στ) Μερικοί επιστήμονες επιμένουν στην ιδέα ότι πρέπει να προστεθεί ένα επιπλέον βήμα στην μεθοδολογία street work: **το κλείσιμο και η βιωσιμότητα της δράσης επί τόπου.**

Σημειώνεται επίσης ότι, πριν και μετά από τα στάδια θα πρέπει να υπάρχουν κάποιες φάσεις στη διαδικασία, οι οποίες μοιράζονται ως εξής:

- Μία αρχική φάση, πριν από όλες (τις πέντε προτεινόμενες) για επιμόρφωση και κατάρτιση των εμπλεκόμενων.
- Μετά το πέμπτο στάδιο, μία ακόμα φάση κατά την οποία θα πρέπει να γίνεται αξιολόγηση βάσει των αρχικά προκαθορισμένων κριτηρίων και εν τέλει ο απολογισμός όλης της εργασίας.

A.2. Ρόλοι και αρμοδιότητες των streetworkers

Βασικό χαρακτηριστικό του street worker είναι να χαρακτηρίζεται από αλληλεγγύη προς τις ευπαθείς ομάδες και να τον διέπει επαγγελματική συμπεριφορά και πρότυπα επαγγελματισμού. Οι επαγγελματικές ή / και βιωματικές εμπειρίες είναι απαραίτητες για την κατανόηση και την αξιολόγηση των προβλημάτων και των καταστάσεων που προκύπτουν. Οι γνώσεις, οι εμπειρίες και οι μέθοδοι στις οποίες βασίζεται το Street work, μεταφέρονται από τους συναδέλφους με μεγαλύτερη εμπειρία στους νεότερους. Ως εκ τούτου, συνιστάται ότι η παρέμβαση γίνεται σε ζεύγη ή σε μικρές ευέλικτες ομάδες και με τη μορφή των εκπαιδευμένων (έμπειρων) και του εκπαιδευόμενων (junior – model). Έτσι μπορεί να παρθεί άμεση ενημέρωση σχετικά με κάθε περιστατικό και να είναι σε θέση οι εργαζόμενοι να συζητήσουν και να αναλύσουν τα προβλήματα και τις καταστάσεις που προκύπτουν με το συνάδελφο. Επιπλέον, η παρέμβαση/ εργασία σε ζεύγη ή μικρές ομάδες παρέχει προστασία και οι street workers μπορούν επίσης να συμπληρώνουν ο ένας τον άλλον (Granfelt, 1998).

A.2.1 Παρέμβαση/ εργασία από επαγγελματίες ειδικούς και ομότιμους

Στο Street work, στα μέρη όπου απαιτείται επαγγελματική προσέγγιση, απασχολούνται επαγγελματίες εργαζόμενοι, που ανήκουν σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς κλάδους, καθώς και άτομα που προέρχονται από την ομάδα στόχου και η υλοποίηση της δράσης οργανώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να παρασχεθούν συγκεκριμένες υπηρεσίες που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη δράση. Η συμβολή λοιπόν μιας διεπιστημονικής ομάδας είναι απαραίτητη.

Τα είδη των επαγγελματιών που απαιτούνται στην Street work είναι:

- Κοινωνικοί επιστήμονες
- Ψυχολόγοι
- Νομικοί
- Ιατρονοσηλευτικό προσωπικό
- Άτομα που προέρχονται από την ομάδα στόχου (ομότιμοι)
- Εθελοντές

Παρ' όλα αυτά πρέπει να επισημάνουμε ότι η παρέμβαση/ εργασία στον δρόμο από τη φύση της έχει να κάνει πιο πολύ με τη δυναμική και την επιθυμία του εργαζόμενου να προσφέρει απλόχερα και όχι με την ειδικότητά του και μόνο.

Σημαντικός εμπλεκόμενος της ομάδας αποτελεί το άτομο που προέρχεται από την ομάδα στόχου, ο οποίος με γνώση βιωματική μπορεί να προσφέρει και να δημιουργήσει κατάλληλο περιβάλλον και κατανόηση στις ομάδες που προσεγγίζονται.

A.2.2 Δεξιότητες και χαρακτηριστικά που πρέπει να έχουν τα μέλη της ομάδας

Από την ανάλυση της θέσης του street worker, διαπιστώθηκε ότι η πολυπλοκότητα του Street work προϋποθέτει ένα εύρος δεξιοτήτων και γνώσεων που θα πρέπει να διαθέτει ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ street worker για να ανταποκρίνεται στον ρόλο του. Αρχικά ο street worker θα πρέπει να είναι εφοδιασμένος με ατομικές γνώσεις και να έχει αποκτήσει καλή εκπαιδευτική κατάρτιση.

Παράλληλα, ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ street worker πρέπει να είναι γνώστης των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων της κάθε ομάδας στόχου που απευθύνεται. Επιπλέον, ένα σημαντικό χαρακτηριστικό των street workers, θα πρέπει να είναι ο σεβασμός και η αποδοχή της διαφορετικότητας απέναντι στον άνθρωπο. Ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ street worker θα πρέπει να έχει σαν βασική αρχή, τον σεβασμό στην αξιοπρέπεια, στην ετοιμότητα και στις ανάγκες που εκφράζει η κάθε ομάδα στόχου. Άλλωστε σε αυτές τις αρχές βασίζεται και η επιστήμη της Κοινωνικής Παρέμβασης/ εργασίας.

Εν συνεχεία αυτών, ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ street worker πρέπει να είναι ευέλικτος κατά την διάρκεια των παρεμβάσεων, με σκοπό την αντιμετώπιση των μη προβλεπόμενων καταστάσεων που μπορεί να συναντήσει στο πεδίο δράσης.

Πέρα από ευελιξία, χρειάζεται και πνεύμα ομαδικότητας. Ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ street worker πρέπει να δίνει ιδιαίτερη βάση στην καλή συνεργασία μεταξύ των μελών της ομάδας παρέμβασης. Επίσης, είναι απαραίτητο να έχει αφομοιώσει καλά την φιλοσοφία της υπηρεσίας που εργάζεται.

Οι street workers είναι αναγκαίο να έχουν αποβάλλει τις στερεοτυπικές αντιλήψεις και ιδέες που πιθανόν να είχαν. Αντίθετα πρέπει να διακατέχονται από συναισθήματα αποδοχής της διαφορετικότητας του κάθε ατόμου και ενσυναίσθηση.

A.2.3 Παρέμβαση/ εργασία από εθελοντές

Η συμβολή των εθελοντών είναι σημαντική για την επιτυχία των παρεμβάσεων, ειδικά σε χώρες και περιοχές όπου η ομάδα-στόχος δεν είναι εύκολα προσβάσιμη. Βασική προϋπόθεση αποτελεί πάντα το γεγονός ότι ο εθελοντής πρέπει να είναι προστατευμένος και να μην υποστεί κινδύνους και δυσκολίες.

Όπως είναι λογικό, οι εθελοντές χρειάζονται την υποστήριξη των επαγγελματιών, καθώς επίσης και την λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ασφαλή συμμετοχή τους στην όλη διαδικασία. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικές τόσο η ατομική όσο και η ομαδική υποστήριξη, διότι απαιτείται μια σαφής οριοθέτηση του ρόλου τους.

Στο Street work, οι εργαζόμενοι δουλεύουν σε ομάδες, που αποτελούνται από επαγγελματίες και εθελοντές, ώστε να υπάρχει πάντα επαρκής επίβλεψη και ορθή παροχή υπηρεσίας. Με αυτόν τον τρόπο, οι street workers αισθάνονται ασφαλείς και αποδίδουν καλύτερα αποτελέσματα.

A.2.4 Παρέμβαση/ εργασία προσέγγισης εκτός δομών από ειδικούς

Στην παρέμβαση στο δρόμο, οι εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι εργάζονται κατά περίπτωση στα μέρη όπου βρίσκονται οι εξυπηρετούμενοι τους. Έτσι, εμφανίζεται το παραδοσιακό μοντέλο παροχής υπηρεσιών εργαζόμενου – ωφελούμενου όπου οι εξυπηρετούμενοι πηγαίνουν σε υπηρεσίες, γραφεία κτλ. Η παρέμβαση/ εργασία προσέγγισης μπορεί να οργανωθεί και να εκτελεσθεί χρησιμοποιώντας μια ποικιλία προσεγγίσεων. Ένα κοινό χαρακτηριστικό της επαγγελματικής παρέμβαση/ εργασίας προσέγγισης είναι ότι οι εργαζόμενοι ανήκουν στον επαγγελματικό κλάδο και η οργάνωση έχει ορίσει το περιεχόμενο της ομάδας – στόχου: Τα πρόσωπα, δηλαδή, της έρευνας και ο χρόνος που θα εξυπηρετηθούν ορίζεται από κάθε ομάδα, αποτελούμενη από ομότιμα μέλη.

Στην παρέμβαση/ εργασία προσέγγισης ο ειδικός παρέμβασης στο δρόμο/ street worker χαρακτηρίζεται από επαγγελματική συμπεριφορά και αλληλεγγύη προς τις ευπαθείς ομάδες και τον διέπει επαγγελματική συμπεριφορά και πρότυπα επαγγελματισμού. Οι επαγγελματικές ή / και οι εργασιακές εμπειρίες είναι απαραίτητες για την κατανόηση και την αξιολόγηση των προβλημάτων και των καταστάσεων που προκύπτουν. Οι γνώσεις, οι εμπειρίες και οι μέθοδοι στις οποίες βασίζεται η παρέμβαση/ εργασία, μεταφέρεται από τους μεγαλύτερους συναδέλφους στους νεότερους. Επιπλέον, η παρέμβαση/ εργασία σε ζεύγη παρέχει προστασία και το ζευγάρι μπορεί επίσης να συμπληρώνει ο ένας τον άλλον (Granfelt, 1998). Οι βασικές αρχές επαγγελματικής κοινωνικής παρέμβαση/ εργασίας και προσέγγισης εκτός δομών είναι οι παρακάτω (National Outreach Seminar, 2004):

- ✓ Εμπιστοσύνη στο ζευγάρι της ομάδας σας.
- ✓ Να είστε ανοικτός και ειλικρινής.
- ✓ Να μην έχετε επιθυμία προς το ζεύγος σας.

- ✓ Να σέβεστε τις συμφωνίες.
- ✓ Να μην αφήνετε το συνάδελφο σας μόνο του.
- ✓ Να είστε δεμένοι με τον συνάδελφο σας.
- ✓ Να εκτιμάτε το έργο το δικό σας και του συναδέλφου σας.
- ✓ Να έχετε κοινή παρέμβαση/ εργασία και κοινούς στόχους.
- ✓ Να θυμάστε το στόχο της παρέμβαση/ εργασίας σας.
- ✓ Να απολαμβάνετε την ημέρα ξεκούρασης σας.

A.2.5 Παρέμβαση/ εργασία προσέγγισης εκτός δομών από εθελοντές

Η εθελοντική παρέμβαση/ εργασία προσέγγισης εκτός δομών αντιστοιχεί σε σημαντικό ποσοστό επιτυχών παρεμβάσεων.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία (Rhodes, 1996) η εθελοντική παρέμβαση/ εργασία εκτός δομών διαφέρει από την αντίστοιχη επαγγελματική σε δύο σημεία:

1. Πρώτον, αποσκοπεί να επιφέρει αλλαγές στη συμπεριφορά της συγκεκριμένης ομάδας-στόχου από το εσωτερικό του δικτύου.
2. Δεύτερον, ο στόχος είναι να εισαγάγει την αλλαγή μέσω πολιτισμικών διαμεσολαβητών που είναι είτε νυν είτε πρώην μέλη της ομάδας.

Οι ομότιμοι εργαζόμενοι ανήκουν στον κλάδο στον οποίο παρέχονται και οι πληροφορίες. Οι προσωπικές εμπειρίες και δυσκολίες βοηθούν τους εθελοντές αυτούς να προσφέρουν καλύτερο έργο, σε όσους βοηθούν. Τα άτομα που προσφέρουν εθελοντικά μπορεί να αλλάξουν συνήθειες, συμπεριφορά, τα πιστεύω τους και τις προσωπικές ριψοκίνδυνες συμπεριφορές κι έχουν τη δυνατότητα να εισέλθουν πιο εύκολα στις δύσκολες καθημερινές συνθήκες των ατόμων που βοηθούν (Rhodes, 1996).

Οι εθελοντές μπορούν επίσης να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη υπηρεσιών. Μπορούν να παρέχουν ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με πιθανές αλλαγές και πρόσθετες ανάγκες μεταξύ της ομάδας-στόχου. Οι εθελοντικές δραστηριότητες πρέπει να πληρούν τις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των ομάδων στόχου και να προσαρμόζονται σε κάθε πρόκληση, φαινόμενο και τυπικό πρόβλημα για την εποχή. Το έργο πρέπει να είναι επίμονο, συνεχές και διαρκώς εξελισσόμενο και οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι διαρκώς μέρος της ανάπτυξης (Rhodes, 1996).

Όπως είναι λογικό, οι εθελοντές χρειάζονται επαγγελματική, κοινωνική και ατομική όσο και ομαδική υποστήριξη, διότι απαιτείται μια σαφής διατύπωση του ρόλου τους. Πρέπει να τους φέρονται με σεβασμό όπως και στους επαγγελματίες εργαζόμενους και οι οργανισμοί να διαβεβαιώνουν ότι ο λόγος τους και οι συμβουλές τους θα ακουστούν. Αυτό είναι σημαντικό για το κίνητρο και την εξέλιξή τους, ενώ παράλληλα ενισχύεται η αυτό-εκτίμηση και το κίνητρο να συνεχίσουν να αναπτύσσουν την παρέμβαση/ εργασία τους (Rhodes, 1996). Άλλωστε σύμφωνα με τον Titmuss (1970) η αλτρουιστική προσφορά, η σχέση δωρεάς είναι η βάση του σύγχρονου κράτους πρόνοιας (Σταθόπουλος, 2005).

A.2.6 Εποπτεία

Οι παλαιότεροι street workers έχουν καθοδηγητικό ρόλο και παρέχουν πρακτικές συμβουλές και καθοδήγηση στους νεότερους εργαζόμενους. Οι «φίλοι» των street worker έχουν τακτική επαφή και ενεργούν ως πηγές υποστήριξης μεταξύ τους.

Επίσης, οι street workers είναι συνεχώς διαθέσιμοι και προσβάσιμοι ο ένας στον άλλο, καθώς και στον υπεύθυνο της ομάδας τους για διαβούλευση, συμβουλές, σε θέματα επειγόντων περιστατικών, καθώς και άτυπα.

Σημαντικά στοιχεία στη διαδικασία της υποστήριξης των εργαζομένων σε παρεμβάσεις street work, είτε είναι εθελοντές είτε εργαζόμενοι είναι οι τακτικές συναντήσεις, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα στους street workers να αναπτύξουν διάλογο μεταξύ τους, να συζητήσουν διάφορα θέματα και να εκθέσουν τα διάφορα προβλήματα που τους παρουσιάζονται στην παρέμβαση/ εργασία τους. Παράλληλα, είναι σημαντικό να παρέχεται coaching και εποπτεία στους street workers.

A.3. Παραδείγματα περιεχομένου προγραμμάτων Street work, βασισμένα σε διεθνώς αναγνωρισμένες καλές πρακτικές

Έχοντας υπόψη ότι η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο δεν είναι ένα προκαθορισμένο μοντέλο που εφαρμόζεται παντού, τα παραδείγματα που ακολουθούν και αφορούν σε διεθνώς αναγνωρισμένες καλές πρακτικές, θα επιτρέψουν στους street workers να αντλήσουν πληροφορίες, καθοδήγηση και διδάγματα από άλλα προγράμματα Street work που θεωρούνται διεθνώς καλές πρακτικές.

A.3.1 Λειτουργίες και χαρακτηριστικά των Προγραμμάτων Streetwork

Οι παρεμβάσεις εργαζομένων στο δρόμο έχουν σχεδιαστεί για να εμπλέκουν νέους υψηλού κινδύνου σε κοινωνικές δραστηριότητες, να διασφαλίζουν ότι αυτοί οι πληθυσμοί αποκτούν πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και να δημιουργούν συνδέσεις μεταξύ νέων που διατρέχουν κίνδυνο και παρόχους υπηρεσιών στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και των κοινωνικών υπηρεσιών. Σε ορισμένες κοινότητες, οι εργαζόμενοι προσέγγισης συνεργάζονται με κοινοτικά προγράμματα και ομάδες, συμπεριλαμβανομένων οικισμών, προσφύγων ή ομάδων μεταναστών, σχολείων ή οργανισμών δημόσιας υγείας. Για την επίτευξη αυτών των λειτουργιών, τα προγράμματα προσέγγισης πρέπει να αναπτύξουν και να διατηρήσουν την αξιοπιστία τους με την ομάδα στόχο, αλλά και με τις τοπικές αρχές στο σύνολό τους (συμπεριλαμβανομένων και των σωμάτων ασφαλείας). Οι προκλήσεις που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τη διατήρηση της αξιοπιστίας με αυτές τις ομάδες περιγράφονται παρακάτω.

Αξιοπιστία με τη πληθυσμιακή ομάδα

Οι εργαζόμενοι στο δρόμο πρέπει να αναγνωρίζονται ως αξιόπιστοι από την κοινότητα, διαφορετικά δεν θα αποκτήσουν ποτέ την εμπιστοσύνη και το σεβασμό που απαιτείται για επιτυχημένες παρεμβάσεις προσέγγισης (OJJDP 2007), ενώ η αξιοπιστία ενός εργαζομένου στο δρόμο είναι το πιο αποτελεσματικό εργαλείο τους, είναι επίσης ένα από τα πιο δύσκολα να επιτευχθεί και να διατηρηθεί. Για να αποκτήσουν αξιοπιστία με τη κοινότητα, τα προγράμματα προσέγγισης του δρόμου απασχολούν συχνά εργαζομένους που εκπροσωπούν τον πληθυσμό που προσπαθούν να προσεγγίσουν και άτομα που μπορούν να σχετίζονται με τις εμπειρίες των ατόμων υψηλού κινδύνου. Μερικοί από τους πιο επιτυχημένους εργαζομένους στο δρόμο ήταν εκείνοι με προσωπικά βιώματα αντίστοιχα με την ομάδα-στόχο.

Για να διατηρηθεί η αξιοπιστία με τη κοινότητα, οι εργαζόμενοι στο δρόμο πρέπει να ακολουθήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει απέναντί της. Τα άτομα με τα οποία συνεργάζονται οι εργαζόμενοι στο δρόμο συχνά αντιμετωπίζουν μακρά ιστορία παραμέλησης και εγκατάλειψης από τους ενήλικες στη ζωή τους. Οι εργαζόμενοι στους δρόμους πρέπει να διασφαλίσουν ότι δεν κάνουν υποσχέσεις ή δεν θέτουν προσδοκίες με που δεν μπορούν να τηρήσουν.

Αξιοπιστία με τοπικές αρχές και άλλους φορείς

Οι εργαζόμενοι στο δρόμο πρέπει επίσης να αναπτύξουν και να διατηρήσουν την αξιοπιστία τους με τις τοπικές αρχές επιβολής του νόμου και άλλους κυβερνητικούς αξιωματούχους. Για

να γίνει αυτό, οι εργαζόμενοι στο δρόμο πρέπει συχνά να ξεπεράσουν τις αρνητικές σχέσεις ή τις αντιλήψεις που υπάρχουν μεταξύ των εργαζομένων στο δρόμο και της αστυνομίας. Οι αστυνομικοί αρχικά μπορεί να μην είναι πρόθυμοι ή να διστάζουν να εμπιστευτούν τους εργαζόμενους του δρόμου που προηγουμένως ήξεραν ότι ήταν μέλη της ομάδας στόχου. Υπάρχει μια φυσική τάση για πολλούς αστυνομικούς να αποφεύγουν αυτά τα άτομα, γεγονός που μπορεί να διακόψει ολόκληρα τα προγράμματα (OJJDP, 2007).

Η δυσπιστία μεταξύ των εργαζομένων στο δρόμο και της αστυνομίας μπορεί επίσης να οφείλετε στην αστυνομία. Οι εργαζόμενοι στο δρόμο μπορεί μερικές φορές να είναι δύσπιστοι για τα κίνητρα των αστυνομικών. Σε όλες τις περιπτώσεις, η σχέση μεταξύ της αστυνομίας και των εργαζομένων στο δρόμο είναι ένα σημαντικό και με πολλές προκλήσεις πεδίο, κάθε προγράμματος εργαζομένων στο δρόμο.

A.3.2 Διατήρηση ορίων

Η προσέγγιση του δρόμου πρέπει να διατηρεί όρια. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα προγραμμάτων παρέμβασης όπου οι εργαζόμενοι «θέλησαν να αναγνωριστούν ως αυτόχθονες» και ήρθαν να ταυτιστούν πιο στενά με τους εξυπηρετούμενους τους και εγκατέλειψαν το ρόλο τους ως εργαζόμενοι στο δρόμο. Αυτό είναι γνωστό ότι συμβαίνει κατά καιρούς σε προγράμματα κατάχρησης ουσιών, παρέμβαση/ εργασία φτώχειας και υπεράσπιση φυλακισμένων (Broadhead και Heckathorn, 1994).

Συστάσεις:

- **Κατάρτιση.** Η παροχή κατάλληλης κατάρτισης αρχικά και ενισχυμένη περιοδικά αποτελεί ουσιαστικό μέρος οποιουδήποτε επιτυχημένου προγράμματος παρέμβασης στο δρόμο.
- **Εποπτεία:** Η τακτική και συνεπής εποπτεία ενισχύει την εκπαίδευση που έχει λάβει ο εργαζόμενος, καθώς και τους στόχους του προγράμματος. Οι εργαζόμενοι της προσέγγισης δεν μπορούν απλώς να τοποθετηθούν στις γειτονιές μιας πόλης και να αναμένεται να εκτελέσουν τις εργασίες τους χωρίς εποπτεία και καθοδήγηση.

A.3.3 Απαιτήσεις του ρόλου των εργαζομένων στο δρόμο και διατήρηση του προσωπικού των εργαζομένων στο δρόμο

Το πρόγραμμα εργαζομένων στο δρόμο συχνά αγωνίζεται να διατηρήσει καλούς υπαλλήλους που βοηθούν στη διατήρηση προγραμμάτων. Αυτά τα προγράμματα είναι εγγενώς δύσκολα. Για να είναι επιτυχημένα, τα προγράμματα εργαζομένων στο δρόμο πρέπει να έχουν ευέλικτες ώρες παρέμβαση/ εργασίας. Αυτό συχνά σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι στον δρόμο θα κληθούν να εργαστούν σε διαφορετικές ώρες της ημέρας, συχνά το βράδυ και τα σαββατοκύριακα. Για μεγάλο χρονικό διάστημα, ένα τόσο ευέλικτο πρόγραμμα παρέμβαση/

εργασίας μπορεί να είναι δύσκολο για τους υπαλλήλους που έχουν οικογένειες ή άλλες απαιτήσεις στο χρόνο τους. Οι εργαζόμενοι στους δρόμους συχνά πρέπει να διαπραγματεύονται δύσκολες σχέσεις με νέους που κινδυνεύουν, πολλοί από τους οποίους μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο και προσοχή από ό,τι να έχουν οι εργαζόμενοι. Οι εργαζόμενοι στο δρόμο εκτίθενται επίσης σε τακτικά τραύματα και βία στις κοινότητες που υπηρετούν. Η συναισθηματική πίεση και η απογοήτευση αυτών των καταστάσεων μπορεί να προκαλέσουν ζητήματα.

Συστάσεις:

- **Επικοινωνία και Εποπτεία.** Η συνεχής επικοινωνία είναι απαραίτητη. Οι εργαζόμενοι στο δρόμο αντιμετωπίζουν το τραύμα και το άγχος ως τακτικό μέρος της παρέμβαση/εργασίας τους. Είναι σημαντικό να αφιερωθεί χρόνος για τους εργαζόμενους στον δρόμο να μιλήσουν μεταξύ τους και να καθοδηγήσουν τους Επικεφαλής του προγράμματος για τις καταστάσεις που αντιμετώπισαν ως μέσο επαγγελματικής ανάπτυξης και συναισθηματικής υποστήριξης. Είναι σημαντικό για τους εργαζόμενους του δρόμου να έχουν τη δυνατότητα να συναντηθούν με εξωτερικούς συνεργάτες (ψυχολόγους, επόπτες, ψυχιάτρους) για να επεξεργαστούν τα συναισθηματικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν ως τακτικό μέρος της παρέμβαση/εργασίας τους.
- **Διαδρομές σταδιοδρομίας.** Οι περισσότεροι εργαζόμενοι στον δρόμο θα παραμείνουν σε αυτήν τη θέση μόνο για λίγα χρόνια. Είναι σημαντικό τα προγράμματα να αναπτύξουν μια πορεία σταδιοδρομίας που επιτρέπει σε εκείνους που συμμετέχουν επί του παρόντος στο δρόμο να έχουν άλλες επιλογές σταδιοδρομίας εάν αποφασίσουν να προχωρήσουν.

A.3.4 Διατήρηση προγραμμάτων Street work με την πάροδο του χρόνου

Τα προγράμματα προσέγγισης του δρόμου συχνά επικεντρώνονται στις καθημερινές ανάγκες και απαιτήσεις των ανθρώπων που διατρέχουν κίνδυνο και μπορούν να παραβλέψουν την ανάγκη εξασφάλισης θεσμικής υποστήριξης για το πρόγραμμα. Υπάρχουν πολλές προκλήσεις για τη διατήρηση αυτών των προγραμμάτων με την πάροδο του χρόνου. Πρώτον, είναι δύσκολο να συλλεχθούν αξιόπιστα δεδομένα προκειμένου να αξιολογηθεί η επιτυχία των προγραμμάτων προσέγγισης του δρόμου. Πολλά προγράμματα έχουν πολλαπλά περιστατικά επιτυχημένων ατόμων, αλλά λίγα έχουν καταφέρει να συλλέξουν τον τύπο συστηματικών δεδομένων για άτομα με τα οποία εργάζονται που θα επέτρεπαν την επιτυχή αξιολόγηση του προγράμματος. Δεύτερον, τα προγράμματα προσέγγισης του δρόμου συχνά χάνουν την προσοχή και τους πόρους όταν προκύπτουν άλλες προτεραιότητες.

Συστάσεις:

- **Συλλογή και αξιολόγηση δεδομένων.** Τα προγράμματα προσέγγισης του δρόμου και οι συντονιστές τους ενδέχεται να είναι ανθεκτικά στη συστηματική και τακτική συλλογή και αξιολόγηση δεδομένων, αυτές οι πληροφορίες μπορεί να είναι κρίσιμες για τη συνεχή χρηματοδότηση των προγραμμάτων προσέγγισης του δρόμου.
- **Τακτική επανεκτίμηση προβλημάτων.** Οι κοινότητες με προγράμματα προσέγγισης του δρόμου πρέπει να επανεξετάζουν τακτικά τη δυναμική τους η οποία θα πρέπει να αλλάζει συχνά ανάλογα με τις ανάγκες.
-

A.4 Μεθοδολογία «διείσδυσης» στις περιοχές του Δήμου Πειραιά, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τις δυσκολίες τους

Βάσει το εγχειριδίου εκπαίδευσης «Πρακτικές Συνεργασίας στην Παρέμβαση/ εργασία στο Πεδίο»⁵ (έργο Peer2Peer), ο σχεδιασμός παρεμβάσεων είναι η διαδικασία ανάπτυξης μιας λογικής ακολουθίας στρατηγικών και βημάτων. Ο σχεδιασμός:

- Εξοικονομεί χρόνο και χρήμα.
- Βοηθά να διασφαλιστεί ότι οι παρεμβάσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινότητας.
- Βοηθά στην κατανομή των πόρων που απαιτούνται για την υλοποίηση.
- Κατανέμει το έργο και διασφαλίζει ότι όλα τα βήματα έχουν διανεμηθεί και ότι οι αρμοδιότητες κατανέμονται σωστά.
- Βοηθά στην παρακολούθηση των εξελίξεων.
- Ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μελών.
- Η αντιστοίχιση ατόμων με συγκεκριμένες εργασίες μπορεί να μεγιστοποιήσει τις δεξιότητες και τις διασυνδέσεις της κοινότητας.
- Επηρεάζει τις μελλοντικές ευκαιρίες χρηματοδότησης.
- Προωθεί τον προσανατολισμό της δράσης και οι συναντήσεις σε όλα τα επίπεδα είναι πιο παραγωγικές.
- Βοηθάει στην στοχευμένη στρατηγική και τη συνεργασία.

---

⁵ Έργο "Peer2Peer: Reinforcing Peers' Involvement in Outreach Work", JUST-2017-AG-DRUG. Retrieved at: <https://peer2peerproject.com>

Ένα αποτελεσματικό στρατηγικό σχέδιο και σχέδιο δράσης απαιτεί τη συμμετοχή διαφορετικών ενδιαφερόμενων μερών και τη συνεργασία με τα μέλη της κοινότητας. Θα πρέπει να υπάρχουν σημεία στα οποία μπορούν να παρέχονται input/ output. Θα πρέπει να τεθούν οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες, αλλά και οι ευθύνες και οι διαδικασίες λογοδοσίας.

Μια αποτελεσματική αξιολόγηση των αναγκών θα περιλαμβάνει τις τέσσερις βασικές συνιστώσες:

- Διατύπωση του προβλήματος/ ζητήματος.
- Πληροφορίες με βάση το πλαίσιο.
- Αξιολόγηση των αναγκών της κοινότητας.
- Υποστηρικτικά δεδομένα (είτε ποσοτικά είτε ποιοτικά) όλων των παραπάνω.

Ένα σχέδιο δράσης περιλαμβάνει, βήμα προς βήμα, ποιες ενέργειες θα ληφθούν για την επίτευξη των αποτελεσμάτων, ποιος θα κάνει τι και πότε, συγκεκριμένες δραστηριότητες και κάθε βήμα που απαιτείται για την παρέμβαση/ εργασία.

Βάσει των προαναφερθέντων και λαμβάνοντας υπόψη τις κύριες ομάδες με τις οποίες δουλεύουν στην ΚΟΔΕΠ (παραβατικά άτομα, άστεγοι στην περιοχή του λιμανιού και στα Βοτσαλάκια, εκδιδόμενα άτομα τα οποία είναι στην πλειοψηφία των περιπτώσεων χρήστες ουσιών, γομα σε εγκαταλελειμμένα σπίτια), θα πρέπει αρχικά να γίνει μία χαρτογράφηση του συνόλου των υπηρεσιών ανάλογα την ομάδα στόχου και εν συνεχεία να σχεδιαστεί η εκάστοτε δράση, η οποία και θα έχει υποδράσεις ανάλογα την ομάδα στόχου. Παράλληλα, θα πρέπει να αποτυπωθούν οι ήδη υπάρχουσες παροχές από τους εμπλεκόμενους φορείς σε συσχέτιση με τη «στάση» στα αντικείμενα παρέμβαση/ εργασίας. Θα μπορεί να υλοποιηθεί μία δυναμική ανάλυση πεδίου χρησιμοποιώντας τον παρακάτω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΔΙΟΥ⁶

Επιχειρήματα και πρότυπα συμπεριφοράς που λειτουργούν ΥΠΕΡ των στόχων του έργου		ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	Επιχειρήματα και πρότυπα συμπεριφοράς που λειτουργούν ENANTIA στους στόχους του έργου	
		Εμπλεκόμενος φορέας #1		
		Εμπλεκόμενος φορέας #2		
		...		
++	+		-	--
++	+		-	--
++	+		-	--
++	+		-	--
++	+		-	--

⁶ Έργο "Peer2Peer: Reinforcing Peers' Involvement in Outreach Work", JUST-2017-AG-DRUG. Retrieved at: <https://peer2peerproject.com>

Στη συνέχεια, θα σχεδιαστούν και θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις στο δρόμο για τις πληθυσμιακές ομάδες, βάσει όμως της ήδη υπάρχουσας πληροφορίας. Είναι σαφές ότι η κάθε πληθυσμιακή ομάδα έχει τις δικά της χαρακτηριστικά και άρα βάσει αυτών θα πρέπει να σχεδιαστούν και οι ομάδες αλλά και οι εξορμήσεις. Σημαντικό στοιχείο, να αποτυπωθεί στο σχέδιο δράσης αφενός ο κύριος στόχος ανά ομάδα, καθώς δύναται να διαφέρει ανάλογα και αφετέρου οι δυνατότητες που υπάρχουν πάλι ανά ομάδα για μείωση βλάβης, εξάλειψη κινδύνων, προστασία ευάλωτων περιστατικών, υποστήριξη και παροχή ευκαιριών (επαν)ένταξη όταν υπάρχει ανάλογο αίτημα από τον/ την εξυπηρετούμενο/η.

A.5 Μεθοδολογία της υπηρεσίας Street work που θα υιοθετηθεί στον Πειραιά

Θα πρέπει να προσδιορίσουμε μια ακολουθία σταδίων παρέμβαση/ εργασίας, η οποία είναι χαρακτηριστική μιας μεθοδολογίας. Κάποια από τα στάδια (βάσει των πέντε κεντρικών βημάτων, όπως έχει περιγραφεί στο παραπάνω θεωρητικό πλαίσιο, βλέπε Πεδίο: «A.1.3 Βασικές, δομημένες και λειτουργικές φάσεις Street work»), θα αλληλεπικαλύπτονται σε συγκεκριμένες φάσεις ή θα επανέρχονται, προκειμένου σε μία τακτική και σταθερή επαναξιολόγηση των διαδικασιών αυτών.

Έχοντας κάνει αυτήν την παραδοχή, είναι χρήσιμο να καθοριστούν τα σημαντικά στάδια στην υλοποίηση της Street work στον Πειραιά, έτσι ώστε να επιτρέπεται στους εργαζόμενους να προσφέρουν σημαντική ατομική και ομαδική υποστήριξη. Ο χρόνος και η ενέργεια που ξοδεύονται στα πρώτα στάδια αποτελούν επένδυση για τα ακόλουθα στάδια και είναι σημαντικό να ακολουθείται μια τακτική, κυκλική επιστροφή σε όλα τα στάδια, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης της Street work. Αυτά τα διαφορετικά βήματα δεν είναι στατικά ή γραμμικά, αλλά μπορούν να αλληλεπικαλύπτονται και να ανανεώνονται συνεχώς - όπως ήδη αναφέρθηκε.

A.5.1 Διαδικασία καταγραφής και ανάλυσης των περιοχών δράσης του Δήμου Πειραιά

Το πρώτο στάδιο συνίσταται στη μελέτη του περιβάλλοντος τόσο θεωρητικά (ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο) όσο και πρακτικά (συνάντηση ανθρώπων στη γειτονιά.) Η μελέτη της γεωγραφίας σημαίνει ότι θα πρέπει να μάθετε για την περιοχή, τόσο

θεωρητικά όσο και πρακτικά τις ανάγκες, τα σημεία, το πλαίσιο, το πώς λειτουργούν τα σημεία, τι επιτρέπεται και τι όχι και ποιοι άλλοι παρεμβαίνουν.

Σημαντικό στοιχείο επίσης σε αυτό το σημείο, αποτελεί και η ανάλυση των εμπλεκόμενων φορέων και οι παροχές τους. Ένας εμπλεκόμενος φορέας είναι ένα πρόσωπο ή μια ομάδα ατόμων που μπορεί να επηρεαστούν ή να επηρεάσουν ένα συγκεκριμένο έργο. Ένας εμπλεκόμενος φορέας μπορεί να συμμετέχει ενεργά στις εργασίες ενός έργου, να επηρεάζεται από το αποτέλεσμα του ή να είναι σε θέση να επηρεάζει την ανάπτυξη και τα αποτελέσματα του έργου. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθούν οι κύριοι και οι δευτερεύοντες φορείς και ανάλογα να ταυτοποιηθούν.

Στο Δήμο Πειραιά, το πρώτο βήμα που θα υλοποιηθεί είναι η χαρτογράφηση, η οποία αφορά στην μελέτη του περιβάλλοντος στο οποίο κινείται η ομάδα-στόχος, στις δομές που υπάρχουν στην περιοχή αλλά και στη συζήτηση με ανθρώπους της περιοχής ώστε να συλλεχθούν πληροφορίες για την ομάδα-στόχο. Η χαρτογράφηση είναι σημαντική, γιατί λαμβάνονται σημαντικές πληροφορίες τόσο για τις τοποθεσίες όπου συχνάζει η ομάδα-στόχος και τις συνήθειες της, αλλά και για την περιοχή γενικότερα, τις δομές της που θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμες και την άποψη των κατοίκων ή των επαγγελματιών της περιοχής. Μέσα από τη χαρτογράφηση επιτυγχάνεται η καλύτερη καταγραφή των ατόμων που ανήκουν στην ομάδα-στόχο με αποτέλεσμα τον καλύτερο σχεδιασμό των δράσεων, την αμεσότερη ανακούφιση των δυνητικά ωφελούμενων αλλά και τον καλύτερο καταμερισμό του ανθρώπινου δυναμικού.

A.5.2 Διαδικασία άμεσης παρατήρησης της κάθε περιοχής δράσης σε τακτική βάση χωρίς απαραίτητα παρέμβαση με σκοπό την εξοικείωση των δυνητικά ωφελούμενων.

Το δεύτερο στάδιο απαιτεί επιτόπια παρουσία στην περιοχή ενδιαφέροντος. Απαιτεί άμεση παρατήρηση, χωρίς απαραίτητα παρέμβαση. Αυτό το στάδιο επιτρέπει την γνωριμία με τον πολιτισμό της περιοχής, καθώς και τον εντοπισμό των σημείων που πρέπει να διερευνηθούν. Το δεύτερο στάδιο επιτρέπει ταυτόχρονα και στα άτομα του ενδιαφέροντος να αισθανθούν ως οικείο πρόσωπο τον street worker, οπότε θα ήταν καλό να γίνεται τακτικά.

A.5.3 Διαδικασία ταυτοποίησης: Έναρξη εδραίωσης σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των ωφελούμενων και των street workers.

Το τρίτο στάδιο είναι αυτό της ταυτοποίησης: Ο street worker πρέπει να πει ποιος είναι και γιατί είναι εκεί. Αυτό το στάδιο είναι μια ευκαιρία για τον Street worker να αρχίσει να χτίζει το ρόλο του, να γνωρίζει προσωπικά τα άτομα και να αναγνωρίζει τις πρωταρχικές ανάγκες τους. Ουσιαστικά μιλάμε για τον προσδιορισμό του ρόλου του παρεμβαίνοντος στο πεδίο και την αναγνώρισή του από αυτό. Θα πρέπει να πείτε στους ανθρώπους ποιοι είστε και γιατί βρίσκεστε εκεί την δεδομένη χρονική στιγμή, ποιος ο κεντρικός στόχος, ποια τα επιμέρους πεδία και γενικά μέρος της δράσης όλης όπως είναι στο σχέδιο δράσης που θα έχει συνταχθεί. Αυτό θα πρέπει να γίνει όταν θα αρχίσετε πλέον να διαπραγματεύεστε το χώρο σας μεταξύ τους.

A.5.4 Διαδικασία καθιέρωσης σχέσεων εμπιστοσύνης και συχνών επαφών.

Έναρξη καθοδήγησης σταδιακά και προσεκτικά

Το τέταρτο βήμα περιλαμβάνει τη δημιουργία σχέσης με την ομάδα-στόχο. Οι σχέσεις που ξεκίνησαν κατά το προηγούμενο στάδιο τώρα καθιερώνονται ως τακτικές επαφές με τα άτομα, με σκοπό την παροχή βοήθειας και καθοδήγησης. Από την πρώτη επαφή που δημιουργήθηκε με ένα άτομο έως την ανταλλαγή περισσότερων ή λιγότερο εμπιστευτικών ιδεών, η διαδικασία είναι σταδιακή, με στόχο να οδηγήσει σε μια σχέση βασισμένη στην εμπιστοσύνη.

Στο συγκεκριμένο βήμα, καθιερώνεται η σχέση του street worker με την ομάδα-στόχο δημιουργώντας μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ τους, αλλά παράλληλα, ο street worker παρέχει και συμβουλευτική υποστήριξη (bilateral relationship).

A.5.5 Διαδικασία Εντοπισμού, καταγραφής και αξιολόγησης αναγκών, με σκοπό την κάλυψή τους κατά προτεραιότητα

Το πέμπτο στάδιο είναι αυτό της υποστήριξης και της παρέμβασης. Αυτό μπορεί να συμβεί με την αλληλεπίδραση μέσω ανάπτυξης δραστηριοτήτων ή μπορεί να περιορίζεται σε μεμονωμένες ενέργειες. Μπορεί επίσης να οδηγήσει σταδιακά σε μεγαλύτερες ομαδικές ή κοινοτικές δραστηριότητες, εφόσον είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν και άλλοι πολίτες ή φορείς της περιοχής στις δράσεις υποστήριξης (έμποροι, τοπικές αρχές κ.λπ.).

Υποστήριξη και παρέμβαση: Μπορείτε να δημιουργήσετε ένα χώρο/ μια τοποθεσία όπου θα έρχεστε σε επαφή με τους ωφελούμενους, είτε σε ομάδες ή κατά μόνας. Αυτό μπορεί σιγά-σιγά να οδηγήσει σε δραστηριότητες μέσα στην κοινότητα, με διαπραγματεύσεις μεταξύ εκείνων που βοηθάτε και τους άλλους.

A.6 Τεχνικές προσέγγισης των δυνητικά ωφελούμενων

Η προσέγγιση της ομάδας-στόχου αποτελεί ένα κρίσιμο ζήτημα στη μεθοδολογία της παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο. Η προσέγγιση της ομάδας στόχου ποικίλει ανάλογα με το φορέα ή το πλαίσιο, τη στελέχωση, αλλά και τα ίδια τα χαρακτηριστικά της ομάδας. Στην προκειμένη περίπτωση και ανάλογα με την ομάδα θα πρέπει να δείτε κατά πόσο οι τεχνικές που χρησιμοποιούμε σε μία πρώτη συνέντευξη μπορούν να αξιοποιηθούν και εδώ ή να δείτε έναν άλλον τρόπο προσέγγισης, πχ η υλοποίηση μια στοχευμένης δράσης η οποία και δύναται να «τραβήξει» την προσοχή, να δώσει αυτό που χρειάζεται η ομάδα, μία άλλου τύπου εικόνα «αποδεκτή» όμως από την ομάδα και χρήσιμη για περαιτέρω συζήτηση και υποστήριξη.

Ο πρώτος τρόπος προσέγγισης αφορά στη χαρτογράφηση και καταγραφή όπως περιγράφεται στο Πεδίο «Α.5.1 Διαδικασία καταγραφής και ανάλυσης των περιοχών δράσεις του Δήμου Πειραιά».

Ο δεύτερος τρόπος προσέγγισης που θα ακολουθήσουμε είναι η παρατήρηση, προκειμένου να μελετηθούν τα κίνητρα που οδηγούν σε συγκεκριμένες δράσεις και συμπεριφορές. Η παρατήρηση είναι η καλύτερη μέθοδος για να διαπιστωθεί η σημασία και το νόημα που δίνουν οι ωφελούμενοι σε καταστάσεις και γεγονότα. Η παρατήρηση θα γίνει με περιπάτους σε συγκεκριμένες επιβαρυμένες περιοχές του Δήμου Πειραιά και με επισκέψεις μεγάλης διάρκειας στους χώρους που συχνάζουν οι ωφελούμενοι, προκειμένου να επιτευχθεί κάποιου είδους πρώτη επαφή.

Παράλληλα, η απευθείας προσέγγιση, με σκοπό την ενημέρωση για τις προσφερόμενες υπηρεσίες του εκάστοτε φορέα και την συλλογή πληροφοριών για τις συνθήκες διαβίωσης. Θα μοιράζονται επί τόπου στους ωφελούμενους φυλλάδια και ενημερωτικό υλικό για τις παροχές που δικαιούνται και τους φορείς στους οποίους μπορούν να απευθυνθούν. Παράλληλα, η διανομή υλικού πρώτης ανάγκης που χρειάζονται οι ομάδες στόχου. Αυτό μπορεί να αφορά από ενέσιμα κιτ (για χρήστες ψυχοδραστικών ουσιών), προφυλακτικά,

σνακ, νερά, αντισηπτικά, μάσκες και γάντια, καθώς και κιτ υγιεινής και ρουχισμό ή κλινοσκεπάσματα ή/και υπνόσακους.

Μία ωστόσο, βασική προσέγγιση θα πρέπει να αφορά την εμπλοκή των οικείων, ατόμων δηλαδή από την ομάδα-στόχου, όπου και θα αποτελούν μέλη της ομάδας παρέμβαση/εργασίας.

A.6.1 Τρόποι με τους οποίους γίνεται η προσέγγιση στις ομάδες στόχου

Όσον αφορά τον τρόπο προσέγγισης της ομάδας στόχου, η μεθοδολογία που χρησιμοποιούμε για τις παρεμβάσεις στον δρόμο, ποικίλει ανάλογα με τον φορέα, το πλαίσιο, την στελέχωση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε ομάδας στόχου.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες των ομάδων στόχου. Σε κάθε ομάδα θα πρέπει να υπάρχει ένα επικεφαλής και τα είναι ομάδες τουλάχιστον τριών ατόμων. Οι παρεμβάσεις Street work θα πρέπει να γίνονται με συνέπεια και σταθερότητα, στην ημέρα και στις ώρες. Έτσι, ο/η ωφελούμενος/ η έχει να αναμένει και εισπράττει σταθερότητα και υποστήριξη από τις ομάδες.

Το Street work επικεντρώνεται στην ανάγκη του αποδέκτη για την ανεύρεση ενός «σημαντικού άλλου»⁷ μέσω της οικοδόμησης μιας σταθερής και γεμάτης φροντίδας σχέσης. Η διαθεσιμότητα του street worker προσδιορίζεται από τη στάση και όχι από το χρόνο. Οι ωφελούμενοι, θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να δουν το street worker σαν φυσικό μέρος του περιβάλλοντός τους και όχι σαν μια επιπρόσθετη φιγούρα σποραδική κάποιες στιγμές. Το χτίσιμο μιας αμοιβαίας σχέσης εμπιστοσύνης και σεβασμού επιτρέπει στο street worker να είναι σε ετοιμότητα έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικός τη στιγμή που ο αποδέκτης είναι έτοιμος να λάβει τη βοήθεια (όταν δηλαδή είναι help-ready). Οι ιδιαίτερες δυνατότητες του αποδέκτη, καθώς και το άμεσο περιβάλλον του, θεωρούνται πηγές βοήθειας.⁸

---

⁷ «Οι Σημαντικοί Άλλοι» - Πεποιθήσεις Σχετικές με τις Κοινωνικές Πιέσεις που Επηρεάζουν την Εκδήλωση Πρόθεσης για Συμμετοχή σε Φιλοπεριβαλλοντικές Δράσεις (Ελισάβετ Τσαλίκη, Βασίλης Τσελφές)

⁸ Εκπαίδευση PRAKSIS «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων με ένα ολιστικό και διεπιστημονικό μοντέλο σε ένα περιβάλλον με πολλές ανάγκες», Έργο “Peer2Peer: Reinforcing Peers' Involvement in Outreach Work”, JUST-2017-AG-DRUG.

A.7 Τεχνικές πειθούς των δυνητικά ωφελούμενων για να αναπτυχθεί σχέση εμπιστοσύνης (peer to peer approach)

Ο street worker επιδιώκει να μεταφέρει στην ομάδα στόχου την αίσθηση της διαθεσιμότητας που εκτείνεται πέρα από φυσική παρουσία δηλαδή, πέρα από το πλαίσιο ενός περιορισμένου χρονικού διαστήματος. Περιλαμβάνει το εκφρασμένο ενδιαφέρον και το σεβασμό τόσο στο περιβάλλον όσο και στην κουλτούρα που οι πληθυσμοί του δρόμου θα έχουν τη στιγμή που τους συναντάμε. Επικεντρώνεται στην παροχή, για τους πληθυσμούς του δρόμου, ευκαιριών, ώστε να αναπτύξουν και να συμμετάσχουν σε σταθερές και υποστηρικτικές σχέσεις με τους άλλους. Συνεπάγεται την ανάπτυξη εμπιστοσύνης και της αξιοπιστίας στο δρόμο, έτσι ώστε ο αποδέκτης να αισθάνεται άνετα να ζητήσει τη βοήθεια ενός «σημαντικού άλλου», ο οποίος παίρνει τη μορφή του street worker. Με τον ευρύτερο στόχο της επανασύνδεσης του ωφελούμενου με την κοινότητά του, το Street work χρησιμοποιεί και δραστηριοποιεί ένα ευρύ φάσμα των μέσων που διαθέτει η κοινότητα και σε αλληλεπίδραση μεταξύ τους. Χτίζει οριζόντιους δεσμούς μεταξύ των διαφορετικών ομάδων. Το χτίσιμο αυτό δημιουργεί μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.⁹

Παράλληλα, η κατανόηση και η ανταπόκριση απαιτούν μεγάλη επικοινωνία. Οι δεξιότητες επικοινωνίας περιλαμβάνουν την ακρόαση, την ομιλία, την παρατήρηση και την ενσυναίσθηση. Η ενσυναίσθηση αποτελεί την ικανότητα κατανόησης των συναισθημάτων, των αισθήσεων, των αξιών και των λόγων πίσω από τις ενέργειες των άλλων ανθρώπων. Η ενεργητική ακρόαση περιλαμβάνει την ιδιαίτερη προσοχή στο άτομο που σας μιλάει. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να είστε συνεπείς στην ενημέρωση των ωφελούμενων και παράλληλα να μην κρίνετε ή απορρίπτετε ένα άτομο σε περίπτωση αλλαγής στάσης.

Ωστόσο, στη εμπλοκή ατόμων που προέρχονται από την ομάδα στόχου και έχουν παρόμοια βιώματα, θα πρέπει όταν μοιράζονται τις πτυχές των δικών τους βιωμάτων μέσα από μία διαδικασία κατά την οποία όμως, θα συνεχίζει να διατηρείται η προσοχή και η εστίαση «στον άλλο».

---

⁹ Εκπαίδευση PRAKSIS «Παρεμβάσεις πρόληψης και υποστήριξης ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων με ένα ολιστικό και διεπιστημονικό μοντέλο σε ένα περιβάλλον με πολλές ανάγκες», Έργο “Peer2Peer: Reinforcing Peers' Involvement in Outreach Work”, JUST-2017-AG-DRUG.

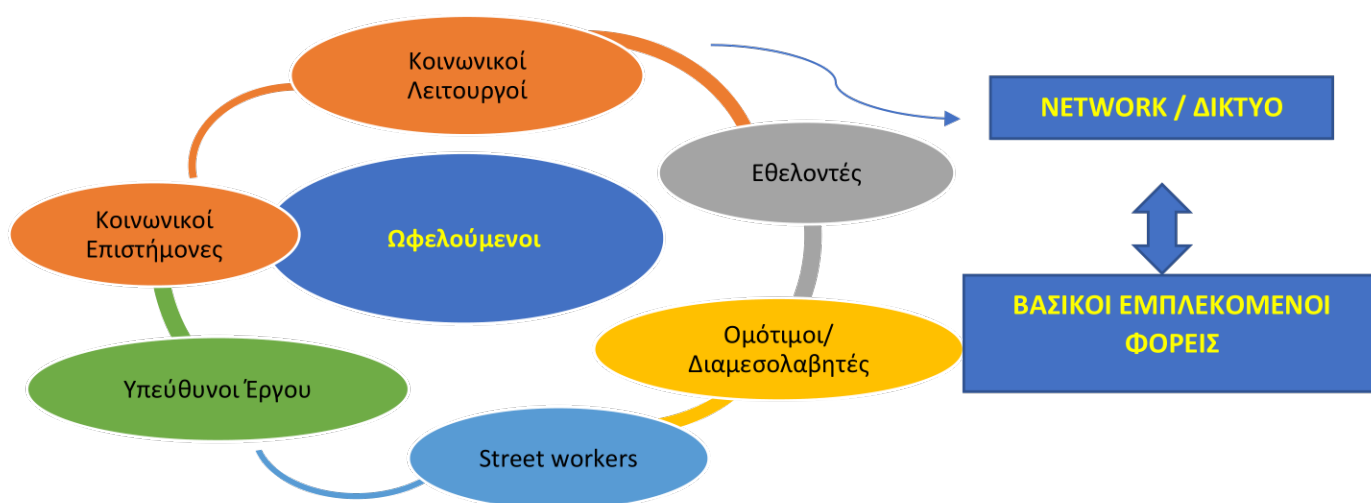
A.8 Χρονοδιάγραμμα και δημιουργία ομάδων απασχόλησης στην street work και τρόποι διατήρησης της ισορροπίας των δράσεων

Στο Δήμο Πειραιά η ομάδα του Streetwork, αποτελείται από εννιά (9) επαγγελματίες και θα είναι εμπλουτισμένη και με εθελοντές και η οποία θα απασχολείται με εναλλαγή προγράμματος (rotation). Πιο συγκεκριμένα:

- ✓ Ένα (1) στέλεχος Υπεύθυνο έργου
- ✓ Ένα (1) στέλεχος Υπεύθυνο φυσικού αντικειμένου
- ✓ Πέντε (5) κοινωνικοί λειτουργοί
- ✓ Δύο (2) κοινωνικοί επιστήμονες
- ✓ Πέντε (5) εθελοντές τουλάχιστον

Η ομάδα Street work θα υλοποιεί δράσεις στο δρόμο μία φορά την εβδομάδα (συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, ημέρα και ώρες με rotation system) και όποτε απαιτηθεί έκτακτα, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου. Τις υπόλοιπες μέρες θα υλοποιούν δράσεις εκτός δρόμου, π.χ. σε κέντρα νεότητας, δομές. Σημαντικό στοιχείο θα αποτελέσει η εμπλοκή ατόμων από ομάδες στόχου. Η λογική της ομάδας έχει βασιστεί σε ένα διεπιστημονικό μοντέλο προσέγγισης, το οποίο δύναται να επιφέρει σημαντικές αλλαγές χρησιμοποιώντας μία ολιστική υποστήριξη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

A.9 Δημιουργία δράσεων ευαισθητοποίησης

Η δημιουργικότητα, η επικοινωνία, η καινοτομία και το κοινό όραμα αποτελούν τα βασικά εργαλεία παρέμβαση/ εργασίας σχεδιασμού δράσεων ευαισθητοποίησης. Στη συγκεκριμένη φάση, οι δράσεις ευαισθητοποίησης δύναται να έχουν διαφορετικά κοινά.

Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνονται οι παρακάτω δράσεις ευαισθητοποίησης ανά κατηγορία.

Δράσεις ευαισθητοποίησης για το ευρύ κοινό:

- Δημιουργία διαδικτυακής εκδήλωσης στο πλαίσιο συγκεκριμένης παγκόσμιας ημέρας (π.χ. παγκόσμια ημέρα για τον εθελοντισμό, παγκόσμια ημέρα για την εξάλειψη της φτώχειας κλπ.) με στόχο την ευαισθητοποίηση του ευρύ κοινού για την αστεγία και κατ' επέκταση την ορατότητα του θέματος.
- Δημιουργία μηνύματος, το οποίο θα διακινηθεί μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ραδιοτηλεοπτικά.
- Δημιουργία δελτίου τύπου και διάχυση αυτού

Δράσεις ευαισθητοποίησης τοπικής κοινωνίας:

- Διανομή ενημερωτικού υλικού σχετικά με ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- Δημιουργία μηνύματος, το οποίο θα διακινηθεί μέσω μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ραδιοτηλεοπτικά.

Δράσεις ευαισθητοποίησης στοχευμένες σε εν δυνάμει εργοδότες:

Προτείνονται διαδικτυακές εκπαιδεύσεις και δράσεις ενημέρωσης σχετικά με ευπαθείς κοινωνικά ομάδες. Απώτερος στόχος η ενεργή συμμετοχής τους με την εργασιακή ένταξη ευπαθών κοινωνικά ομάδων.

A.10 Συνεργασίες και συνέργειες μεταξύ των street workers και των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Πειραιά για την ανάπτυξη μηχανισμού παραπομπών

Ο Δήμος Πειραιά έχει αναπτύξει ένα σύστημα κοινωνικών δομών ευρέως φάσματος, με το οποίο υπάρχει η δυνατότητα να υλοποιηθούν δράσεις συνεργασίας και συνέργειες, με απώτερο σκοπό την βέλτιστη παροχή υπηρεσίας Street work. Στο ακόλουθο τμήμα αυτής της μελέτης ένα μέρος αυτών των οργανώσεων έχει χαρτογραφηθεί και έχουν αποτυπωθεί οι υπηρεσίες του. Αυτές, μαζί με άλλες θα ήταν δυνατό να διασυνδέονται με το επίσημο

σύστημα και να συμβάλλουν από κοινού στην ύφανση του πλέγματος κοινωνικής προστασίας στο τοπικό επίπεδο. Το σύνολο των φορέων του Δήμου Πειραιά και των φορέων εθελοντικής προσφοράς συγκροτεί ένα ανοιχτό σύστημα δυνητικών συνεργατών στο πεδίο όπου καθένας από αυτούς δραστηριοποιείται. Ο Δήμος Πειραιά, ως κεντρικό θεσμικό δομικό στοιχείο της τοπικής κοινότητας, θα μπορούσε να αναλάβει να καλύψει τα κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν στις συνεργασίες. Οι δομές του, οι υπηρεσίες του αλλά περισσότερο από όλα ο θεσμικός του ρόλος έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν ως στοιχείο ενοποίησης των προσπαθειών ή τουλάχιστον και αρχικά ως μηχανισμός επικοινωνίας.

θα πρέπει να τονιστούν οι δύο βασικοί άξονες που θέτουν το πλαίσιο και κυρίως ορίζουν την προοπτική της παρέμβασης της αυτοδιοίκησης στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής.

(i) η διάσταση της διακυβέρνησης (inter-agency governance) της κοινωνικής πολιτικής,

Η πρόταση αυτή είναι η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε εμπλεκόμενου φορέα και η δημιουργία προστιθέμενης αξίας από τη σύμπραξη των δυνάμεών τους.

(ii) η διάσταση της κοινωνικής καινοτομίας (social innovation)

Ουσιαστικά πρόκειται για την υιοθέτηση από σχήματα και οργανισμούς μεγάλης εμβέλειας πρακτικών που έχουν αποδώσει σημαντικά αποτελέσματα αλλά οι πρώτες εφαρμογές τους έχουν περιφερειακό χαρακτήρα.

Στη βάση των παραπάνω αξόνων διατυπώνονται οι ακόλουθες προτάσεις-ιδέες:

- Κοινή Στρατηγική προσέγγισης – ένταξης: social services; health and care; employment and integration (ευρωπαϊκή καλή πρακτική)
- Διαμόρφωση ολοκληρωμένου σχεδίου κοινωνικής παρέμβασης
- Ανάπτυξη θεματικά στοχευμένων κοινωνικών συμμαχιών
- Δημιουργία δικτύου με κέντρο - συντονιστή το Δήμο Πειραιά για την ανάπτυξη ενός πλέγματος κοινωνικών υπηρεσιών (public-private-people partnership)
- Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Κόμβου Κοινωνικών Υπηρεσιών για τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών (social hub)
- Λειτουργία του Κόμβου ως Κέντρο Πληροφόρησης για τις κοινωνικές υπηρεσίες – Πλατφόρμα κοινωνικών υπηρεσιών (ευρωπαϊκή καλή πρακτική)
- Λειτουργία του Κέντρου Πληροφόρησης ως one stop shop για την ενημέρωση των πολιτών ανεξάρτητα από τους επιμέρους παρόχους υπηρεσιών
- Υποστήριξη της Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών για τη λειτουργία της ως Συντονιστικού Κέντρου
- Σύνδεση του Κέντρου Κοινότητας με το Κέντρο Πληροφόρησης του Κόμβου

- Υποστήριξη της ενημέρωσης των πολιτών από ψηφιακή πλατφόρμα (web based platform)
- Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος μεταξύ των δομών του Δήμου Πειραιά για την ολοκληρωμένη διαχείριση των αναγκών υποστήριξης των ωφελούμενων
- Διασύνδεση – εξακτίωση του κόμβου στο επίπεδο των διαμερισμάτων του Δήμου Πειραιά
- Ανάπτυξη υπηρεσιών εξατομικευμένης παρέμβασης και υποστήριξης από το δίκτυο κοινωνικών δομών της πόλης
- Χαρτογράφηση κοινωνικών δομών, κοινωνικών, εθελοντικών οργανώσεων, κλπ
- Ανάπτυξη ικανοτήτων (capacity building) των κοινωνικών / εθελοντικών φορέων της πόλης για την υποστήριξη της δράσης τους σε θέματα στρατηγικού σχεδιασμού, αναζήτησης και διαχείρισης πόρων, προσέλκυσης και διαχείρισης εθελοντών
- Εκπαίδευση των στελεχών των υπηρεσιών του Δήμου και των φορέων / εθελοντικών ομάδων για την εφαρμογή μεθοδολογίας project cycle management στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης
- Υποστήριξη – επώαση συλλογικών δραστηριοτήτων χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών
- Ανάπτυξη θερμοκοιτίδας κοινωνικών δράσεων / κοινωνικών υπηρεσιών
- Ανάπτυξη μοντέλων και εργαλείων συνεργασίας μεταξύ του Δήμου, θεσμικών φορέων και κοινωνικών πρωτοβουλιών.
- Ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων κοινωνικού ελέγχου (social audit), καινοτόμων προσεγγίσεων (innovation training) και εργαστηρίων συμμετοχικού σχεδιασμού – συνεργασίας (workshop activities)
- Αναβάθμιση των βρεφικών και παιδικών δομών
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένων υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών
- Αναβάθμιση δομών και υποδομών για ΑμεΑ
- Δημιουργία υπηρεσιών υποστήριξης γονέων
- Αναβάθμιση δομών και υποδομών για άτομα τρίτης ηλικίας

**ΜΕΡΟΣ Β: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ,
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
STREETWORK**

Η παροχή υπηρεσίας Street work από επαγγελματίες ή εθελοντές είναι δύσκολη από τη φύση της και δυσχεραίνεται περαιτέρω από τις υπάρχουσες συνθήκες. Με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου των street workers, ακολουθούν συγκεκριμένα εργαλεία, με τα οποία οι streetworkers θα έχουν τη δυνατότητα να οργανώσουν καλύτερα την παρέμβαση/ εργασία τους, να αναπτυχθούν μέσα από την παρέμβαση/ εργασία τους και παρέχουν τα μέγιστα στους ωφελούμενους:

- Οδηγός πρακτικών συμβουλών για τους street workers
- Εγχειρίδιο προσωπικής ανάπτυξης
- «Bag of Tricks»
- Πρότυπα για έντυπες φόρμες
- Ψηφιακά εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης της παροχής υπηρεσίας Street work

B.1 Οδηγός πρακτικών συμβουλών για τους street workers

Ο Οδηγός αυτός αρχικά δίνει ένα πλαίσιο αρχών και στόχων της παρέμβαση/ εργασίας και στη συνέχεια περιλαμβάνει πρακτικές συμβουλές για τον street worker, σχετικά με όλους τους τομείς της απασχόλησής του, από τη φάση της ενσωμάτωσης στο εργασιακό πλαίσιο έως την ενεργό δράση στο δρόμο. Οι συμβουλές αφορούν και θέματα της παρέμβαση/ εργασίας στην πράξη, αλλά και ζητήματα αντιμετώπισης προσωπικών δυσκολιών.

B.1.1 Αρχές και στόχοι της παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο

Μέσω της εγγύτητάς τους και της ένταξής τους στις πιο αποκλεισμένες περιοχές, οι streetworkers είναι ο πρώτος και ο τελευταίος κρίκος στην αλυσίδα της κοινωνικής πρόνοιας, όταν όλα τα άλλα κοινωνικά μέτρα έχουν αποτύχει. Η βασική ιδέα της κοινωνικής παρέμβαση/ εργασίας στους δρόμους δεν είναι να απομακρύνουμε ένα άτομο από τους δρόμους «με κάθε κόστος». Αλλά να συνεισφέρουμε στην αυτοεκτίμηση, στην ανάπτυξη προσωπικών δεξιοτήτων, ανεξάρτητα από το βαθμό αποκλεισμού και τη δυνατότητα συμμετοχής στην κοινωνική ζωή.

Υπάρχουν βασικές ομοιότητες σχετικά με την προσέγγιση της παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο. Αυτές είναι:

Υποστήριξη 1 προς 1: Συνοδεύοντας ένα άτομο σε διάφορες πτυχές της ζωής του, είτε σε συγκεκριμένη στιγμή είτε σε μακροπρόθεσμη βάση.

Ομαδική δράση: Δουλεύοντας με ομάδες ατόμων μέσω ποικίλων δραστηριοτήτων, οι οποίες ενθαρρύνουν συναντήσεις και ενδυναμώνουν δεσμούς, συνδυάζοντας μια σχέση βασισμένη στην εμπιστοσύνη, με κοινωνικό-εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Δράση βασισμένη στην κοινότητα: Η Δράση βασισμένη στην κοινότητα – στοχεύει να δεσμεύσει και να προωθήσει τη συμμετοχή των πολιτών μιας κοινότητας, προκειμένου να προωθήσει την ενδυνάμωση και την εξέλιξη της κοινότητας και του περιβάλλοντος.

Ο στόχος της παρέμβασης/ εργασίας στο δρόμο είναι να μιλήσετε με άτομα, ομάδες παιδιών, νέους ή ενήλικες που χρειάζονται υποστήριξη ή βοήθεια, που φαίνονται απρόσιτα ή που δεν μπορούν να προσεγγιστούν από υπάρχοντες οργανισμούς και ιδρύματα.

Να υπάρξει συνεργασία με το κοινό-στόχο για να το βοηθήσετε να κάνει επιλογές και ενδεχομένως να αναλάβει εναλλακτικές δραστηριότητες (σχολείο, παρέμβαση/ εργασία, χόμπι) και, όταν είναι απαραίτητο, να αναζητήσει άλλες μορφές υποστήριξης ή θεραπείας.

Να προχωρήσει η κοινωνική εκπαίδευση, σαν διδασκαλία ενός κοινού-στόχου για χρήση του καθιερωμένου συστήματος αποκατάστασης και προδιάθεση να διασφαλίσει ότι οι πόροι της περιοχής παρέχουν στο εν λόγω κοινό τις πιο κατάλληλες υπηρεσίες και εργαλεία.

Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο στοχεύει σε μία «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγιση με στόχο τη βελτίωση της δύσκολης διαδικασίας προσαρμογής και τη μείωση του αποκλεισμού.

Ακόμα, ο street worker πρέπει να είναι μάρτυρας των συνθηκών διαβίωσης των ωφελούμενων, προκειμένου να απαιτήσει την εφαρμογή μέτρων που μπορούν να επιφέρουν κάποια βελτίωση. Πρέπει συστηματικά να θεωρεί υπεύθυνες τις πολιτικές αρχές σχετικά με την κατάσταση και τις ανάγκες των ανθρώπων στους δρόμους.

Παρακάτω ακολουθούν κάποιες βασικές οδηγίες σχετικά με την ομάδα-στόχου:

- Πηγαίνετε για να συναντήσετε το κοινό-στόχο σας τις ώρες και τα μέρη που μπορούν να βρεθούν.
- Προσφέρετε στους ωφελούμενους μια σχέση ενήλικων βάσει βοήθειας και υποστήριξης, την οποία μπορούν να αποδεχθούν ελεύθερα με την πάροδο του χρόνου και με εμπιστοσύνη.
- Αποκτήστε μια συνολική κατανόηση του ατόμου, χωρίς να περιορίσετε τον εαυτό σας σε συμπτώματα όπως βία, εγκληματικότητα και άλλους εθισμούς.
- Προτείνετε διαφορετικές δράσεις τόσο σε ατομικό όσο και σε επίπεδο ομάδας.

- Αναπτύξτε εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ κοινού-στόχου και του περιβάλλοντός τους, και μεταξύ διαφορετικών εταιρίων και ιδρυμάτων.

B.1.2 Πρακτικές συμβουλές

Φάση ενσωμάτωσης

Δεν υπάρχει μια μοναδική απόλυτη συνταγή για την Street work. Όλοι οι street workers θα πρέπει να περάσουν από μια κανονική διαδικασία ενσωμάτωσης πριν βγουν κανονικά για παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο. Η αξία αυτής της διαδικασίας ενσωμάτωσης δε θα πρέπει να υποτιμάται.

Τα κάτωθι είναι μια σειρά συμβουλών και προτάσεων για τον street worker:

- Εξοικειωθείτε με τις πολιτικές και τις διαδικασίες του οργανισμού στον οποίο εργάζεστε, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ζητήματα εμπιστευτικότητας και υγείας και ασφάλειας.
- Γνωρίστε τους συναδέλφους σας και την κουλτούρα του οργανισμού στον οποίο εργάζεστε. Πότε είναι οι συναντήσεις της ομάδας σου; Ποιοι είναι οι ειδικοί μέσα στην ομάδα σας;
- Αναπτύξτε μια θετική εργασιακή σχέση με τον υπεύθυνο της ομάδας σας θέτοντας τακτικές συναντήσεις επίβλεψης και σιγουρευτείτε ότι ξέρετε πώς να επικοινωνήσετε μαζί τους εάν καταστεί αναγκαίο.
- Αναζητήστε τη σαφήνεια σχετικά με το ρόλο σας: Με ποιους ανθρώπους θα δουλεύετε μαζί; Τι σκοπεύετε να επιτύχετε εσύ και η ομάδα σας; Πού θα λάβει χώρα η παρέμβαση/ εργασία σας και ποιες καταστάσεις θα χρειαστείτε να αντιμετωπίσετε;
- Συμφωνήστε σε ένα απλό τρόπο ώστε να μπορείτε να περιγράψετε τον όρο «street worker» στους ανθρώπους με τους οποίους θα έρθετε σε επαφή.
- Μάθετε το πλαίσιο λειτουργίας του φορέα που εργάζεστε.
- Ξεκαθαρίστε τις προθέσεις προσφοράς σας και τις ανάγκες σας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενσωμάτωσης.
- Εκμεταλλευτείτε κάθε ευκαιρία να κάνετε επισκέψεις ως παρατηρητής σε άλλους πιο έμπειρους street workers.

- Φροντίστε να γνωρίζετε τις καιρικές συνθήκες στην περιοχή που θα επισκεφτείτε, ώστε να διαθέτετε τον κατάλληλο ρουχισμό και εξοπλισμό για να ολοκληρώσετε τη δράση σας ανεμπόδια.

Από τα παραπάνω, προκύπτει με σαφήνεια ότι το κλειδί για τη βέλτιστη παροχή υπηρεσίας street work, είναι η σωστή προετοιμασία.

Κατά την προετοιμασία της παρέμβασης, ακολούθησε τα εξής:

- Μάθετε ποιοι πόροι είναι διαθέσιμοι για να χρησιμοποιήσει η ομάδα.
- Επισκεφτείτε την περιοχή σε διάφορες ώρες της ημέρας για να δείτε πότε υπάρχουν πολίτες τριγύρω.
- Αναγνωρίστε τα όρια που μπορεί να επηρεάσουν την παρέμβαση/ εργασία σας.
- Κάντε μια αξιολόγηση κινδύνου της παρέμβασης στο συγκεκριμένο σημείο.
- Κάντε συναντήσεις με ομάδες της κοινότητας, τοπικούς εμπόρους και με την τοπική αστυνομία.
- Μάθετε για τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες στο δρόμο στη συγκεκριμένη περιοχή, όπως κοινωνικά ή οικονομικά θέματα.

Έναρξη επαφής

Όσο πλησιάζει η ώρα της πρώτης επαφής με τους ανθρώπους που ζουν στον δρόμο, μπορεί να σε πιάσει φόβος. Μπορεί να αναρωτηθείς:

- *Τι θα συμβεί όταν θα συναντήσετε τους ανθρώπους για πρώτη φορά;*
- *Θα σας συμπαθήσουν;*
- *Πώς να συστηθείτε;*
- *Θα σας δυσκολέψουν;*
- *Τι πρέπει να πείτε;*
- *Θα είναι επιθετικοί απέναντί σας;*
- *Θα σας ζητήσουν να φύγετε;*

Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο γίνεται σε διάφορα περιβάλλοντα και δεν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος για να γίνει η πρώτη επαφή. Πολλά εξαρτώνται από την προσωπικότητά σου, τις εμπειρίες της ζωής σου, πόσο άνετα αισθάνεσαι και πόσο διατεθειμένος είσαι να μάθεις από τους πιο έμπειρους συναδέλφους σου.

Παρακάτω είναι κάποιες πρακτικές προτάσεις σχετικά με τη διαδικασία της πρώτης επαφής:

- Πλησιάστε τους ανθρώπους με προσοχή, γιατί μπορεί να είναι καχύποπτοι σχετικά με το ποιος είστε.
- Το να μοιράζετε φυλλάδια είναι ένας καλός τρόπος για να πλησιάσετε και να ξεκινήσετε συζήτηση.
- Να είστε ειλικρινής και να λέτε το κόσμο ποιος είσαι και τι κάνεις εκεί. Να έχεις έτοιμο ένα απλό και ξεκάθαρο κείμενο για να λες σχετικά με την παρέμβαση/εργασία σου.
- Το να χρησιμοποιείτε ερωτηματολόγια μπορεί να είναι ένας καλός τρόπος να συστηθείτε και να ξεκινήσετε συζήτηση.
- Παρακολουθείστε πώς επικοινωνούν οι πιο έμπειροι συνάδελφοι σας και μάθετε από αυτούς.
- Επισκεφθείτε άλλους οργανισμούς, ιδιαίτερα αυτούς που εργάζονται στις ίδιες περιοχές που εργάζεστε και εσείς.
- Μην καταχράστε την δεκτικότητά τους. Να ξέρετε πότε πρέπει να σταματήσετε.
- Ενημερώστε τους ανθρώπους ότι θα επιστρέψετε.
- Να έχετε μαζί σας κάρτες επικοινωνίας με τα στοιχεία σας και του οργανισμού σας και να τις δίνεις στους ανθρώπους με τους οποίους δουλεύετε.
- Θυμηθείτε να συζητάτε με τους συναδέλφους σας στο τέλος κάθε παρέμβασης. Να συζητάτε για το τι πήγε καλά και τι δεν πήγε καλά. Αυτό θα σας βοηθήσει να προετοιμαστείτε για την επόμενη φορά.

Μείνετε ασφαλείς στο δρόμο

Οι νέοι street workers κατά κανόνα ξεκινούν το επάγγελμα με σκοπό να κάνουν τη διαφορά στις ζωές των ανθρώπων που ζουν στο δρόμο. Αυτό συνήθως περιλαμβάνει την παρέμβαση/εργασία σε επικινδυνά περιβάλλοντα. Μπορεί να θεωρηθεί δεδομένο ότι είστε ικανός να ανταπεξέλθετε στις πολλές διαφορετικές (και κάποιες φορές περίπλοκες) καταστάσεις στις οποίες ίσως να εμπλακείτε. Αυτές οι καταστάσεις μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Παροχή υποστήριξης και αλλαγής βελονών σε χρήστες ναρκωτικών ουσιών.
- Παροχή υποστήριξης σε εργαζόμενους του σεξ δίπλα σε αυτοκινητόδρομους.
- Επικοινωνία με νέους ανθρώπους που συμμετέχουν σε παραβατικές συμπεριφορές.
- Παροχή πληροφοριών και συμβουλών σε άστεγους που διαμένουν σε ακατάλληλα κτίρια.

- Παροχή υποστήριξης σε άτομα που συναθροίζονται σε δημόσιους χώρους, όπως πάρκα και εμπορικά κέντρα.

Σε όποιο περιβάλλον κι αν εργάζεστε, **η ασφάλεια σας είναι πρώτη προτεραιότητα**. Για αυτό το σκοπό, η ακόλουθη λίστα παρέχει κάποιες πρακτικές συμβουλές:

- Να γνωρίζετε το επίπεδο κινδύνου της περιοχής στην οποία εργάζεστε, ώστε από την αρχή να έχετε υπόψη σας πιθανούς κινδύνους που μπορεί να συναντήσετε.
- Βεβαιωθείτε ότι εσείς και οι συνάδελφοί σας είστε στο οπτικό πεδίο ο ένας του άλλου.
- Μιλήστε στους συναδέλφους σας για τις ανησυχίες σας.
- Μαζί με τους συναδέλφους σας συμφωνήστε σε ένα πλάνο εξόδου πάντα και για κάθε σημείο παρέμβασης. Βεβαιωθείτε ότι όλοι γνωρίζετε πότε είναι η κατάλληλη ώρα να αποσυρθείτε από μία κατάσταση.
- Βεβαιωθείτε ότι έχετε κάποιο τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση που κάτι να πάει στραβά ή χρειάζεται να μιλήσετε με τον Επικεφαλής σας.
- Φτιάξτε μια λίστα με υποθετικές καταστάσεις στις οποίες μπορεί να βρεθείτε και ρωτήστε «τι θα γίνει αν...». Συζητείστε τις καταστάσεις αυτές με τα μέλη της ομάδας σας.
- Έχετε μαζί σας την ταυτότητά σας πάντα.
- Βεβαιωθείτε ότι δουλεύετε πάντα με κάποιον συνάδελφο και ποτέ να μην προχωρήσετε σε παρέμβαση μόνος.
- Ενημερώστε την ομάδα σας για κάθε αλλαγή στα επαγγελματικά σας πρότυπα.
- Θέστε τα όριά σας και να μην αισθανθείτε άσχημα αν χρειαστεί να απομακρυνθείτε από συγκεκριμένες καταστάσεις, όπως συγκρούσεις ή καυγάδες.
- Βεβαιωθείτε ότι έχετε διαβάσει και έχετε κατανοήσει τις πολιτικές και τις διαδικασίες που έχει θέσει ο οργανισμός στον οποίο εργάζεστε σχετικά με την ασφάλεια.

Ο τρόπος με τον οποίο εργαζόμαστε

Δεδομένων των συχνών δύσκολων καταστάσεων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες στο δρόμο, οι εργαζόμενοι στο δρόμο θα πρέπει να περιμένουν ότι θα έρθουν αντιμετώποι με διάφορα

ηθικά διλήμματα. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν ζητήματα που σχετίζονται με τα ναρκωτικά, παράνομες δραστηριότητες, σχέσεις ή πολιτική. Επομένως είναι σημαντικό για εσένα να έχεις ξεκάθαρα επαγγελματικά όρια και να συμπεριφέρεσαι πάντα με επαγγελματικό τρόπο. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν τα κάτωθι:

- Μη συγχωρείται ή καταδικάζετε τον τρόπο ζωής των ανθρώπων που συναντάτε στο δρόμο.
- Μη συμφωνείτε στο να κρατήσετε μυστικά.
- Βεβαιωθείτε ότι καταλαβαίνετε και ακολουθείτε τις πολιτικές και τις διαδικασίες του οργανισμού στον οποίο εργάζεστε, συμπεριλαμβάνοντας την εμπιστευτικότητα, την προστασία των παιδιών και την ασφάλεια.
- Αναγνωρίστε πιθανές διενέξεις συμφερόντων όταν εργάζεστε μέσα σε μια κοινότητα.
- Να είστε προσεκτικός με τη χρήση των κοινωνικών δικτύων και να θυμάστε ότι οι πολίτες που ζουν στο δρόμο μπορεί να έχουν πρόσβαση στις προσωπικές σας λεπτομέρειες.
- Σκεφτείτε τον τρόπο που μιλάτε και να είστε ευαίσθητος με τις πολιτισμικές και θρησκευτικές ανάγκες.
- Να έχετε επίγνωση ότι σαν εργαζόμενος στο δρόμο έχετε καθήκον να προωθείτε την κοινωνική αλλαγή, ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή και ενδυνάμωση για όλους εκείνους με τους οποίους δουλεύετε.
- Να είστε αξιόπιστος και συνεπής στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζετε την παρέμβαση/ εργασία σας στο δρόμο. Θα σας βοηθήσει να αναπτύξετε και να διατηρήσετε θετικές σχέσεις με τον κόσμο που εργάζεστε.

Εξερευνώντας τους φόβους και τις ανησυχίες σας

Συχνά, θα υπάρχουν ανάμεικτα συναισθήματα. Μπορεί να υπάρχει φόβος και ανησυχία για την πραγματικότητα του να δουλεύει κάποιος στο δρόμο. Προκειμένου να εδραιωθείτε γρήγορα και επαρκώς πρέπει να έχετε την ευκαιρία να εκφράσετε αυτούς τους φόβους και τις ανησυχίες. Ένα καλό εργασιακό περιβάλλον αναγνωρίζει την ανάγκη των εργαζομένων να έχουν διαθέσιμη προσωπική υποστήριξη. Αυτό περιλαμβάνει την ευκαιρία να μιλήσετε με άλλους, την ευκαιρία να εργαστείτε δίπλα σε πιο εμπείρους συναδέλφους, και να έχετε πρόσβαση σε καλύτερη εκπαίδευση. Τα κάτωθι είναι κάποιοι προβληματισμοί που έκαναν εργαζόμενοι όταν ξεκίνησαν την παρέμβαση/ εργασία τους:

- Μερικές φορές οι πολίτες που έχουν ανάγκη μπορεί να μη θέλουν να ανακατευτείτε και σας κάνουν να νιώθετε απόρριψη.

«Πρέπει να είστε υπομονετικός και επίμονος! Χρειάζεται χρόνος να δημιουργήσετε σχέσεις. Πρέπει να είστε διαθέσιμος χωρίς να φαίνεστε σαν εισβολέας. Θα πρέπει να καταλάβετε ότι δεν θα μπορέσετε να επέμβετε σε όλους όσους συναντάτε».

- Μην αναστατώνετε τους ανθρώπους με τους οποίους δουλεύετε.

«Βεβαιωθείτε ότι δείχνετε σεβασμό και ενσυναίσθηση στις ανάγκες και στις καταστάσεις των ανθρώπων που συναντάτε. Να είστε ειλικρινής και να θυμάστε τα επαγγελματικά σας όρια.»

- Μην ξεχνάτε ονόματα.

«Προσπαθήστε να βρείτε ένα χαϊδευτικό όνομα, καθώς συνήθως, τα θυμάστε πιο εύκολα. Στην αρχή θα ξεχνάτε επειδή θα το φοβάστε, αλλά στη συνέχεια τα ονόματα θα σας έρχονται από μόνα τους.»

- Δεν είστε σίγουρος πώς να συμπεριφέρεστε στο δρόμο.

«Πρέπει πάντα να προσέχετε τον τρόπο που μιλάτε και τα ρούχα που φοράτε . Αν δεν είστε σίγουρος για κάτι, μιλήστε στον Επικεφαλής σας ή απευθυνθείτε σε κάποιον πιο έμπειρο συνάδελφο.»

- Το να μην έχετε τις κατάλληλες δεξιότητες.

«Σκεφτείτε τις δεξιότητες που θα χρειαστείτε και μη φοβηθείτε να μιλήσετε σε κάποιον αν δεν είστε σίγουρος για το τι πρέπει να κάνετε. Το να μαθαίνετε την παρέμβαση δίπλα στους συναδέλφους σας είναι συχνά ένας τέλειος τρόπος να δημιουργήσετε δεσμούς. Μάθετε από τους συναδέλφους σας και παρακολουθήστε πώς δουλεύουν. Αν αισθάνεστε ότι χρειάζεστε περαιτέρω εκπαίδευση, ζητήστε το.»

- Το να μην ξέρετε τι να κάνετε, αν δείτε μια παράνομη πράξη.

«Θα πρέπει να απομακρυνθείτε από συγκεκριμένες καταστάσεις. Ακολουθείτε τις οδηγίες και τις διαδικασίες που σας παρέχει ο οργανισμός στον οποίο εργάζεστε. Σημειώστε το περιστατικό και συζητήστε το με τον Επικεφαλής σας όσο πιο σύντομα μπορείτε.»

- Το να μην ξέρετε τι να κάνεις όταν δεν υπάρχει κανείς τριγύρω.

«Δείτε το σαν ευκαιρία για έρευνα. Όταν κάνει κρύο ή βρέχει, πού πηγαίνουν οι πολίτες;»
Θυμηθείτε, αν δεν είστε σίγουρος τι να κάνετε, πάντα να ρωτάτε κάποιον.

Γνωρίστε πάντα τις πολιτικές και τις διαδικασίες του οργανισμού στον οποίο εργάζεστε, διότι υπάρχουν για να σας καθοδηγούν σε περιπτώσεις ηθικών διλημάτων.

Αίσθημα υποστήριξης

Ένα θέμα που είναι ξεκάθαρα σημαντικό είναι η ανάγκη για **συνεχή υποστήριξη για τους εργαζόμενους στο δρόμο, ιδιαίτερα αυτούς που είναι νέοι στο πεδίο**. Παρ' όλο που οι μηχανισμοί υποστήριξης διαφέρουν από τον έναν οργανισμό στον άλλο, είναι γενικώς αποδεκτό ότι κάποια minimum standards απαιτείται να υπάρχουν, προκειμένου να παρέχεται επαρκής υποστήριξη στους εργαζόμενους. Αυτοί περιλαμβάνουν:

- Να έχουν την ευκαιρία να περάσουν αρκετό χρόνο δίπλα σε κάποιον πιο έμπειρο και να κάνουν πολλές ερωτήσεις.
- Δεν πρέπει να είναι αναμενόμενο το να υποφέρουν οι εργαζόμενοι σιωπηλά. Οι σκέψεις και οι ανησυχίες θα πρέπει να μοιράζονται με κάποιον συνάδελφο.
- Πρέπει να υπάρχει χώρος σε γραφείο και διαχειριστική υποστήριξη.
- Σε περίπτωση ανάγκης εν ώρα παρέμβαση/ εργασίας, θα πρέπει να υπάρχει εύκολη πρόσβαση στην επικοινωνία με Υπεύθυνο.
- Θα πρέπει να δίνεται η ευκαιρία παρακολούθησης τοπικών ή διεθνών εκδηλώσεων σχετικά με το Streetwork, όποτε είναι δυνατόν.
- Θα πρέπει να διασφαλίζεται μια υγιής ισορροπία ανάμεσα στην επαγγελματική και την προσωπική ζωή.
- Θα πρέπει να δίνεται ο απαραίτητος χρόνος ώστε ο κάθε εργαζόμενος να προβληματίζεται για την παρέμβασή του και να ελέγχει την απόδοσή του. Θα πρέπει ο καθένας να αναρωτηθεί «τι μπορώ να κάνω διαφορετικά και καλύτερα;».
- Είναι σημαντικό να συζητάτε η ανάγκη για ευελιξία στην παρέμβαση/ εργασία. Για παράδειγμα, μπορεί κάποιος να έχει καθυστερήσει λόγω του ότι χειριζόταν μια κρίση στην κοινότητα ή λόγω κάποιου ατόμου με το οποίο ήταν απασχολημένος. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι ο εργαζόμενος θα πάρει το απαραίτητο ρεπό ή θα αποζημιωθεί με άλλο τρόπο.
- Οι συναντήσεις επίβλεψης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για συζήτηση σχετικά με την παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο.

B.1.3 Η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία!

Η έννοια της πρόληψης χρησιμοποιείται σε πολύ διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας, και ως εκ τούτου μπορεί να ερμηνευθεί με πολλούς τρόπους, συχνά με αποτέλεσμα τη σύγχυση. Υπάρχει μια σχετικά σαφής έννοια της σχέσης μεταξύ της παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο και της πρόληψης, η οποία μπορεί να παρατηρηθεί επιτόπου. Ξεκινώντας από κοινωνιολογική άποψη, η πρόληψη γίνεται αντιληπτή γύρω από τη διάκριση μεταξύ τριών τύπων βίας, που έκανε ο Pierre Bourdieu¹⁰. Μπορούμε λοιπόν να διακρίνουμε μεταξύ:

- Διαρθρωτική βία, οικονομική και / ή κοινωνική παραγωγή από κυρίαρχες τάξεις όπως ανεργία, φτώχεια, εκμετάλλευση κ.λπ.
- Η μικρο-βία, που συχνά προκύπτει από τη διαρθρωτική βία, που εμφανίζεται καθημερινά, σχεδόν αόρατη. Ο ρατσισμός, ο στιγματισμός, η βία εντός της οικογένειας, η παραβίαση των δικαιωμάτων, οι «διακρίσεις προσώπου» και η απόρριψη, κανένα από τα οποία δεν ανιχνεύεται εύκολα και, ως εκ τούτου, δεν τιμωρείται.
- Η ορατή βία (παραβατικότητα, βανδαλισμός, επιθετικότητα ...) είναι συχνά απαντήσεις στα δύο πρώτα είδη βίας.

Αυτός είναι ο νόμος της «αναπαραγωγής της βίας» που προσπαθούν να εξαλείψουν οι streetworkers, παραμένοντας κοντά και έχοντας επίγνωση των προβλημάτων που μπορούν να αντιμετωπίσουν οι πολίτες στους δρόμους.

Εξ' ου και η σημασία της πρόληψης στο χώρο διαβίωσης όπου βρίσκονται οι πιο αποκλεισμένοι πληθυσμοί. Υπάρχουν δύο στόχοι στο έργο πρόληψης που πραγματοποιείται από τους κοινωνικούς λειτουργούς του δρόμου:

- Να μειωθεί το συνολικό επίπεδο βίας και ανισότητας για μορφές αποκλεισμού που είναι λιγότερο ορατές, όπως η φτώχεια ή ο στιγματισμός.
- Να αποφευχθούν ακατάλληλες αντιδράσεις σε τέτοιου είδους βία και ανάλογος αποκλεισμός.

¹⁰ «Η Διάκριση» - Pierre Bourdieu / 1979

Μια τέτοια έννοια της πρόληψης καθιερώνει την παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο ως μόνιμη ανεπίσημη και / ή μη τυπική εκπαιδευτική προσέγγιση. Συνεπώς, η παρέμβαση/ εργασία πρόληψης έχει νόημα μόνο εφόσον αφορά τη σχέση με το άτομο. Αυτό βρίσκεται στο επίκεντρο της συζήτησης για τον καθορισμό της αποστολής των εργαζομένων στους δρόμους.

B.1.4 Σχέση με το άτομο: το άτομο και όχι τα συμπτώματα

Στην παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο, η σχέση με το άτομο ή την ομάδα ατόμων ως «άτομα» είναι θεμελιώδης. Πράγματι, η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο στοχεύει να βοηθήσει όλους να αναγνωρίσουν και να αναγνωριστούν από την άποψη της αξίας τους ως μοναδικά όντα και ως ελεγκτές της ζωής τους. Η παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο και η πορεία που οδηγεί στο να δώσει στο κοινό-στόχο τη θέση τους ως άτομο, που μπορεί να ενεργήσει στην κατάσταση του, στο μέλλον του και στο περιβάλλον του. Το άτομο πρέπει να έχει την εξουσία να αναλαμβάνει τον έλεγχο της ζωής του. Παρ' όλα αυτά, το να δηλώσουμε ότι το άτομο βρίσκεται στο κέντρο δεν αρκεί και δεν είναι πάντα προφανές. Πράγματι, μερικές φορές «το άτομο είναι σπάνιο ή δύσκολο» και ο κοινωνικο-εκπαιδευτικός πειρασμός να «κάνει τη δουλειά για το άλλο άτομο» και να προκαθορίζει τα σενάρια ζωής των άλλων είναι πραγματικό. Επιπλέον, τα πολιτικά και θεσμικά πλαίσια δεν επιτρέπουν πάντα στο άτομο να επιστρέψει.

Είναι πολύ συνηθισμένο να συναντούμε εργαζόμενους στους δρόμους που έχουν κολλήσει μεταξύ ενός προγράμματος δραστηριοτήτων που τελειώνει και ενός άλλου που είναι περισσότερο μια εντολή «από πάνω προς τα κάτω» και επομένως όχι μια επιθυμία που εκφράζεται από τα άμεσα ενδιαφερόμενα άτομα.

Η σχέση που προσφέρεται από τον street worker απαιτεί αμεσότητα και συμμετοχή, ανταλλαγή εμπειριών, προτάσεων και διαμεσολάβησης. Η βούληση για δημιουργία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για κάθε δράση που περιλαμβάνει έναν ωφελούμενο.

B.1.5 Παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο, μια εκπαίδευση απ' έξω

Για παιδιά και νέους αποκλεισμένα από την πρωτοβάθμια σφαίρα κοινωνικοποίησης και κοινωνικής ένταξης, όπως η οικογένεια, το σχολείο και η μετέπειτα παρέμβαση/ εργασία, ο δρόμος γίνεται μια υποκατάστατη μορφή κοινωνικοποίησης. Διαφορετικοί ενήλικες καταλαμβάνουν επίσης αυτόν τον χώρο ως περιοχή διαβίωσης ή επιβίωσης. Είναι ένας

δημόσιος χώρος που ο καθένας μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με την κατάσταση και τις ανάγκες του και που έχει νόημα στις προσδοκίες εκείνων που συναντώνται εκεί, ειδικά σε συγκεκριμένες στιγμές της ζωής. Έχοντας πρόσβαση σε αυτόν τον τομέα διαπραγμάτευσης, ο street worker στοχεύει κυρίως να ανακαλύψει πώς οι πολίτες και οι ομάδες που διαφωνούν με την κοινωνία καταλαμβάνουν τον δρόμο.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, όπου το ενδιαφέρον των street workers είναι να διεισδύσουν και να ενισχύσουν τους κοινωνικούς δεσμούς μεταξύ των ατόμων, η προσφορά σχέσεων πρέπει να προηγείται της ζήτησης. Αυτό πρέπει να είναι θεμελιώδες για την παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο. Αυτό το προνόμιο συνεπάγεται επίσης ότι κατά την καθιέρωση της παρέμβασης, ο street worker πρέπει πρώτα να είναι ευαίσθητος στον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής εκείνων με τους οποίους συναναστρέφεται σε αυτόν τον τομέα του «δρόμου».

Στην πορεία, ο street worker αναπτύσσει μια συνολική κατανόηση και επίγνωση της προσωπικότητας του ωφελούμενου, που ευνοεί τις ικανότητες και τα δυνατά του στοιχεία, αντί να επικεντρώνεται στο περίπλοκο υπόβαθρο των αποτυχιών και των δυσκολιών του. Οι κοινές εμπειρίες και το «να κάνουμε μαζί» μπορεί να είναι πολλαπλές και ποικίλες, από την πιο αυθόρμητη και ανεπίσημη κατάσταση, μεμονωμένα ή σε ομάδες, έως την πιο οργανωμένη δραστηριότητα.

B.1.6 Εγχειρίδιο προσωπικής ανάπτυξης

Το Εγχειρίδιο προσωπικής ανάπτυξης αναλύει τις δεξιότητες και τα προτερήματα που θα πρέπει να αναπτύξει ο street worker, με σκοπό να βελτιωθεί στην παροχή της παρέμβασης/ εργασίας του, αλλά και να αναπτυχθεί μέσα σε αυτόν τον πολύ απαιτητικό χώρο.

Ένα καλό εργασιακό περιβάλλον αναγνωρίζει την ανάγκη των εργαζομένων να έχουν διαθέσιμη προσωπική υποστήριξη. Αυτό περιλαμβάνει την ευκαιρία να μιλήσει με άλλους, την ευκαιρία να εργαστεί δίπλα σε πιο εμπείρους συναδέλφους, και να έχει πρόσβαση σε καλύτερη εκπαίδευση.

Προκειμένου να αναπτυχθεί και να εδραιωθεί σε μια τόσο συγκεκριμένη παρέμβαση/ εργασία όπως η Street work, θα πρέπει να αναζητάς συνεχώς επαρκή υποστήριξη για την προσωπική σου ανάπτυξη και βελτίωση.

B.1.7 Δεξιότητες, εκπαίδευση, κατάρτιση που πρέπει να έχει λάβει ο Ειδικός παρέμβασης στο δρόμο (street worker)

Εκπαίδευση

Η εκπαίδευση των εργαζομένων διαφέρει μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο στην ονοματολογία του περιεχομένου όσο και στον τρόπο οργάνωσης. Η περίοδος προσαρμογής για τους εργαζομένους είναι ευρεία. Η κατηγοριοποίηση είναι η ακόλουθη:

- Οι εργαζόμενοι εκτός δομών αυτό-εκπαιδούνται, «εκπαίδευση μέσω προσωπικών πράξεων».
- Έμπειροι κοινωνικοί λειτουργοί μεταφέρουν τη γνώση και τις εμπειρίες τους σε νέους εργαζόμενους.
- Η παρέμβαση/ εργασία εκτός δομών ως εργασιακή μέθοδος όσο και ως θεωρητική προσέγγιση αποτελεί μέρος της βασικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, της πρακτικής εμπειρίας και των ειδικών δεξιοτήτων που απαιτούνται στον κλάδο.

Ανεξάρτητα από την εμπειρία των εργαζομένων η κάθε οργάνωση έχει την ευθύνη να οργανώσει ένα πλάνο παρέμβαση/ εργασίας για τους νέους εργαζόμενους. Πρέπει να εξασφαλίζεται ότι οι βασικές αρχές παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο θα διοχετευτούν με σαφήνεια, διότι με αυτό τον τρόπο, οι εργαζόμενοι γνωρίζουν ότι μπορούν να αλλάξουν το ρόλο τους και να εξελιχθούν. Υπάρχουν προγράμματα εκπαίδευσης σε τακτικά χρονικά διαστήματα και ανάλογα με την ομάδα-στόχο χρειάζονται ανανεωμένες πληροφορίες κάθε φορά. Η εκπαίδευση είναι μια συνεχής διαδικασία και ο εργαζόμενος πρέπει να λαμβάνει συνεχείς πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες και την νομοθεσία, καθώς επίσης και την πρόληψη και την προαγωγή της υγείας.

Η κατάρτιση για εργαζομένους προσέγγισης θα πρέπει να περιλαμβάνει παρακολούθηση ή επαναληπτικά μαθήματα κάθε έξι μήνες ή τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

Είναι σημαντικό να παρέχεται η δυνατότητα να γίνονται ευρέως γνωστές οι δράσεις της ομάδας. Συχνά, οργανώνονται δίκτυα και σεμινάρια με συνεργάτες, καθώς είναι πολύ σημαντικό να μοιράζονται εμπειρίες και πληροφορίες. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Correlation Outreach Group, όπου αποτελεί ένα φόρουμ ανταλλαγής εμπειριών και οργάνωσης της παρέμβαση/ εργασίας εκτός δομών.

Η εκπαίδευση δεν περιορίζεται μόνο σε τομείς που σχετίζονται με την κοινωνική παρέμβαση/ εργασία. Απαιτούνται πολλά προσόντα και συνεπώς είναι απαραίτητη η εκπαίδευση σε κλάδους όπως:

- οικονομική διαχείριση
- διοίκηση προσωπικού
- τεκμηρίωση, υποβολή εκθέσεων, διαχείριση του έργου
- εκτίμηση του προβλήματος
- χάραξη πολιτικής για τις ομάδες στόχου (Granfelt, 1998).

Δεξιότητες και προτερήματα

Οι εργαζόμενοι στο δρόμο εισέρχονται σε αυτό το χώρο μέσω διαφόρων οδών. Αυτό μπορεί να διαφέρει ανάμεσα σε αυτούς που το κάνουν επαγγελματικά και σε αυτούς που ασχολούνται εθελοντικά ή μέσω δράσεων της τοπικής κοινωνίας. Όποια και να είναι η οδός, υπάρχουν συγκεκριμένα προτερήματα και δεξιότητες που πρέπει να έχει κανείς για να αναλάβει παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο.

Τα κάτωθι είναι μια λίστα δεξιοτήτων που πρέπει να έχει κάποιος:

- Επικοινωνήστε αποτελεσματικά και να είστε έτοιμος να αρνηθείτε όταν απαιτείται.
- Να είστε ανοιχτός και ειλικρινής με τον εαυτό σας και με τους άλλους.
- Να είστε ομαδικός παίκτης και να υποστηρίζετε τους συναδέλφους σας.
- Να είστε ευέλικτος και να μπορείτε να αλλάξετε τα σχέδιά σας προκειμένου να προσαρμόζεστε σε έκτακτα ζητήματα. Να θυμάστε ότι τα πράγματα δεν πάνε συνήθως όπως τα σχεδιάζετε.
- Να είστε παρατηρητικός και να γνωρίζετε τι συμβαίνει στο περιβάλλον γύρω σας.
- Να καταλαβαίνετε τις προσωπικές σας προκαταλήψεις και να μην επιτρέπετε να επηρεάζουν την κρίση σας.
- Να σέβεστε και να έχετε επίγνωση των ζητημάτων περί της κουλτούρας, της εθνικότητας, της φυλής, της σεξουαλικότητας και της θρησκείας.
- Αμφισβητήστε τις αρνητικές συμπεριφορές με κατάλληλο ευαίσθητο τρόπο.
- Να είστε σκεπτόμενος εργαζόμενος στο δρόμο με κριτική σκέψη για τις πρακτικές που ακολουθείτε. Αναρωτηθείτε «Πώς πήγε αυτή η συνεδρία και τι μπορώ να κάνω την επόμενη φορά; Τι πήγε καλά και τι μπορώ να κάνω καλύτερα;»,
- Να είστε επίμονος, να κάνετε ό,τι πείτε ότι θα κάνετε και να μην υπόσχεστε πράγματα που δεν μπορείτε να κάνετε.
- Να είστε έτοιμος να αντιμετωπίσετε με δύσκολες καταστάσεις στο δρόμο.

- Να είστε έτοιμος να δώσετε τις κατάλληλες πληροφορίες και συμβουλές αν ζητηθούν ή απαιτούνται.
- Αναπτύξτε μια σειρά πρακτικών δεξιοτήτων, οι οποίες αποτελούν γρήγορες και εύκολες δράσεις στο δρόμο.

Θυμήσου ότι όλοι έχουμε διαφορετικές δεξιότητες και δυνατά σημεία. Κανείς δεν είναι καλός στα πάντα. Δούλεψε με την ομάδα σου και μάθε ποια είναι τα δυνατά σημεία όλων. Μπορείς επίσης να συνεργαστείς και με άλλους οργανισμούς της περιοχής σου για να ενώσετε τις δυνάμεις σας.

Επίσης, ο ειδικός που ασχολείται με την παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο πρέπει να είναι υπομονετικός και να μην έχει προκαταλήψεις. Πρέπει να δέχεται τα στερεότυπα και την εξαθλίωση της ζωής στο δρόμο. (Διεθνής οδηγός για τη μεθοδολογία της κοινωνικής παρέμβαση/ εργασίας στο δρόμο όπως αυτή πραγματοποιείται σε όλο τον κόσμο, 2008).

Συνοψίζοντας, τα χαρακτηριστικά και οι δεξιότητες που πρέπει να χαρακτηρίζουν έναν επαγγελματία στο δρόμο, είναι πολλά και είναι συνδυασμός γνώσεων, προσωπικών, επαγγελματικών χαρακτηριστικών, του τρόπου προσέγγισης της ομάδας – στόχου άλλα και των προσωπικών του αξιών. Τα πιο βασικά συνοψίζονται στην ακόλουθη λίστα:

- δεξιότητες τεκμηρίωσης, ικανότητα να αναλύουν πληροφορίες
- ικανότητα και προθυμία να ασκούν πολιτική
- καλές δεξιότητες οργάνωσης
- ικανότητα να μιλούν πολιτικά ορθά
- ικανότητα να κατανοούν τη δημοσιονομική διαχείριση
- ικανότητα να χειριστούν την αντίσταση του ατόμου
- δημιουργικότητα
- καλές δεξιότητες ακρόασης
- καλές δεξιότητες συνεργασίας
- ικανότητα να λαμβάνουν μερικές φορές δύσκολες αποφάσεις (π.χ. ειδοποίηση απόλυσης)
- ικανότητα να εξηγούν τις αποφάσεις και την παρακολούθηση
- ικανότητα να χτίζουν συμμαχίες

- ικανότητα και προθυμία για την προστασία των εργαζομένων από πολιτικές, αστικές κλπ. επιθέσεις
- ικανότητα να παρέχουν μια καλή ατμόσφαιρα
- δεξιότητες συνεργασίας ο Μέσα στον οργανισμό ο Εκτός του οργανισμού
- Συνεργασία με αστυνομία, μέλη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης κτλ.

B.2 Η «τσάντα με τα κόλπα» / «Χρήσιμες οδηγίες»

Ο όρος «τσάντα με τα κόλπα» χρησιμοποιείται ευρέως από τους street workers, και αποτελεί μια σειρά καταλόγων, που αφορούν υλικούς και άυλους πόρους που πρέπει να έχει μαζί του ένας street worker, προκειμένου να διευκολύνεται η παρέμβαση/ εργασία του, αλλά και να προστατεύεται σε περιπτώσεις ανάγκης. Αυτά μπορεί να είναι:

- Λίστα με τηλέφωνα επικοινωνίας για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
- Λίστα με αστυνομικές υπηρεσίες.
- Λίστα με τηλέφωνα επικοινωνίας των κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικών δομών του Δήμου Πειραιά καθώς και άλλων κρατικών φορέων.
- Εξοπλισμός και αναλώσιμα που θα πρέπει να φέρει μαζί του, καθώς και τον τρόπο χρήσης.

Η ονομαζόμενη «τσάντα με τα κόλπα» / «Χρήσιμες οδηγίες» αποτελεί βασικό εργαλείο για την παροχή υπηρεσίας Street work από τους εργαζόμενους. Είναι σημαντικό για τον street worker να είναι προετοιμασμένος, να γνωρίζει καθημερινά τους πόρους που θα χρειαστεί για να κάνει εκτελεί σωστά τα καθήκοντά του και να φροντίζει να εξοπλίζει την τσάντα του με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό.

B.2.1 Λίστα με τηλέφωνα επικοινωνίας για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης

Παραθέτουμε κάτωθι πίνακα με στοιχεία Τηλεφωνικών Γραμμών Έκτακτης Ανάγκης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ		ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Λιμενικό Σώμα	108	<ul style="list-style-type: none"> • Η έρευνα και διάσωση στη θάλασσα, • Ο έλεγχος εφαρμογής απαιτήσεων περί προσωπικού πλοίων, • Η διαχείριση συμβάντων που λαμβάνουν χώρα στις θαλάσσιες περιοχές της τοπικής αρμοδιότητας και

		<p>χώρου ευθύνης του Λιμενικού Σώματος– Ελληνικής Ακτοφυλακής,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η οργάνωση μέτρων αστυνόμευσης και ελέγχου των θαλάσσιων συνόρων για την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης και τη συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες της χώρας για το σκοπό αυτόν.
Αστυνομία	100	Καλούμε σε περιπτώσεις άμεσης αστυνομικής επέμβασης
	109	Τηλεφωνική επικοινωνία με τις Υπηρεσίες Δίωξης Ναρκωτικών Αττικής, Θεσσαλονίκης και Πάτρας, για καταγγελίες σχετικές με ναρκωτικά.
	1156	Παροχή πληροφοριών για εξαφανισθέντες ανήλικους.
	1571	Τηλεφωνική επικοινωνία στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα για την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ημεδαποί και αλλοδαποί.
	1033	Δυνατότητα τηλεφωνικής επικοινωνίας με όλες τις Αστυνομικές υπηρεσίες της Αττικής και δυνατότητα σύνδεσης με το Τηλεφωνικό Κέντρο (100) όλων των Νομών της χώρας.
Πυροσβεστική	199	Καλούμε σε περιπτώσεις πυρκαγιάς ή εγκλωβισμού
ΕΚΑΒ	166	Καλούμε σε περιπτώσεις ατυχήματος ή εντοπισμού ενός ατόμου που χρήζει ιατρικής φροντίδας
Ευρωπαϊκός Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης	112	Ο αριθμός λειτουργεί 24 ώρες τη μέρα, επτά μέρες την εβδομάδα, κάθε μέρα του χρόνου, με ειδικά καταρτισμένο προσωπικό, το οποίο μπορεί να χειριστεί περιστατικά που σχετίζονται με την Αστυνομία, το Πυροσβεστικό και το Λιμενικό Σώμα, το ΕΚΑΒ, την Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή SOS 1056 και την Ευρωπαϊκή Γραμμή για τα εξαφανισμένα παιδιά 116000.
Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας	197	Αποτελεί το κεντρικό, καθοδηγητικό σημείο αναφοράς ολόκληρου του συστήματος παροχής υπηρεσιών άμεσης κοινωνικής βοήθειας. Λειτουργεί σε 24ωρη βάση, επτά μέρες την εβδομάδα: α) παρέχει συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη και πληροφόρηση β) κινεί τους μηχανισμούς άμεσης κοινωνικής παρέμβασης παραπέμπει στις υπόλοιπες υπηρεσίες του δικτύου του Ε.Κ.Κ.Α., καθώς και σε άλλες κοινωνικές Υπηρεσίες και φορείς για περαιτέρω βοήθεια.
Τηλεφωνική Γραμμή πληροφοριών για τον COVID-19	1135	Είναι η γραμμή του ΕΟΔΥ και την καλούμε για πληροφορίες και οδηγίες για τον κορονοϊό Covid-19
Τηλεφωνική Γραμμή πληροφόρησης για την Εμπορία Ανθρώπων Α21	1109	Είναι η γραμμή πληροφόρησης για την εμπορία ανθρώπων, πρωτοβουλία της ΜΚΟ Α21, η οποία δραστηριοποιείται ενάντια στο φαινόμενο αυτό. Η γραμμή λειτουργεί με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Την καλούμε για καταγγελίες ύποπτων περιστατικών, παραπομπές θυμάτων σε υπηρεσίες και πληροφόρηση σχετικά με το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων.
Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας	1107	Η γραμμή ανήκει στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) που είναι δημόσιος φορέας με σκοπό τον συντονισμό του δικτύου παροχής υπηρεσιών

		<p>κοινωνικής στήριξης σε άτομα, οικογένειες και πληθυσμιακές ομάδες, που διέρχονται έντονη συναισθηματική κρίση ή βρίσκονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Ειδικότερα, οι υπηρεσίες που παρέχει το ΕΚΚΑ περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • συμβουλευτική πληροφόρηση και ενημέρωση σε θέματα πρόνοιας • ψυχολογική υποστήριξη σε άτομα, οικογένειες και ομάδες • προσωρινή φιλοξενία σε άτομα που βιώνουν ψυχο-κοινωνική κρίση • ή βρίσκονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και • διαμεσολάβηση και παραπομπή σε υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης, • που προσφέρονται από άλλους φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις.
<p>Το Χαμόγελο του Παιδιού: Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά SOS</p>	1056	<p>Μέσω της Γραμμής SOS 1056 παρέχονται οι εξής υπηρεσίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • λήψη ανώνυμων και επώνυμων αναφορών για παιδιά σε κίνδυνο (κακοποίηση, trafficking, ασυνόδευτα παιδιά) • ενεργοποίηση διαδικασιών για την άμεση παροχή προστασίας παιδιών σε κίνδυνο (επιτόπια παρέμβαση) • ενεργοποίηση διαδικασιών για τη φροντίδα παιδιών που έχουν κακοποιηθεί και βρίσκονται στα νοσοκομεία (μεταβατικό στάδιο) • διαχείριση αιτημάτων φιλοξενίας κακοποιημένων παιδιών στα 14 Σπίτια του Οργανισμού • παροχή κατευθύνσεων για κάθε θέμα και τη διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες • κινητοποίηση εθελοντών δοτών αίματος και αιμοπεταλίων
<p>Χαμόγελο του Παιδιού: Ευρωπαϊκή Τηλεφωνική γραμμή για εξαφανισμένα παιδιά</p>	116000	<p>Η γραμμή παρέχει δωρεάν υποστήριξη σε παιδιά που έχουν εξαφανιστεί, την οικογένειά τους, ενώ παράλληλα δέχεται ανώνυμα και επώνυμα πληροφορίες για περιστατικά εξαφάνισης (φυγή εφήβου, απαγωγή από τρίτο πρόσωπο, γονική αρπαγή, ανησυχητική εξαφάνιση) τις οποίες και προωθεί στις αρμόδιες Αρχές.</p>
<p>Χαμόγελο του Παιδιού: Ευρωπαϊκή Γραμμή Υποστήριξης Παιδιών και Εφήβων</p>	116111	<p>Η γραμμή παρέχει δωρεάν ψυχολογική υποστήριξη σε παιδιά αλλά και σε ενήλικες.</p>
<p>Τηλεφωνική Γραμμή SOS της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων</p>	15900	<p>Η γραμμή είναι μια υπηρεσία εθνικής εμβέλειας που δίνει τη δυνατότητα στις γυναίκες θύματα βίας ή σε τρίτα πρόσωπα να επικοινωνήσουν άμεσα με ένα φορέα αντιμετώπισης της έμφυλης βίας. Απευθύνεται σε γυναίκες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • που υφίστανται σωματική κακοποίηση. • που υφίστανται ψυχολογική, συναισθηματική ή λεκτική βία • που υφίστανται οικονομική βία • που έχουν υποστεί βιασμό ή απόπειρα βιασμού

		<ul style="list-style-type: none"> • που έχουν υπάρξει θύματα πορνείας ή trafficking • που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία, σε κοινωνικό χώρο, στην οικογένεια <p>Και σε :</p> <ul style="list-style-type: none"> • πολίτες και φορείς, προκειμένου να πληροφορηθούν για θέματα σχετικά με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών • Πληροφόρηση για θέματα ισότητας των φύλων. • Ψυχοκοινωνική συμβουλευτική σε περιστατικά που απαιτούν άμεση ψυχολογική και κοινωνική στήριξη και σχετίζονται με βία κατά των γυναικών. • Παραπομπή περιστατικών σε Ξενώνες, σε Συμβουλευτικά Κέντρα κατά της βίας, σε Υπηρεσίες Υγείας, και άλλους συνεργαζόμενους φορείς.
«Γραμμή 11525» Μαζί για το Παιδί	11525	<p>Οι κλήσεις που απαντούν οι επιστημονικοί συνεργάτες αφορούν σε προβληματισμούς των οικογενειών σε σχέση με τα παιδιά γύρω από μεγάλο εύρος ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες και ορίζονται κατά πλειοψηφία κλήσεων σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οριοθέτηση και σχέσεις γονιών-παιδιών • Προβλήματα που προκύπτουν με το διάβασμα • Επιθετικότητα-θυμός • Εφηβεία • Προσαρμογή στο σχολείο <p>Ωστόσο πέρα από τις τηλεφωνικές συνεδρίες η Γραμμή 115 25 παρέχει και άλλες υπηρεσίες όπως δια ζώσης συνεδρίες στο συμβουλευτικό κέντρο που λειτουργεί στις εγκαταστάσεις της Ένωσης, αλλά και ομάδες γονέων και ψυχο-εκπαιδευτικά σεμινάρια τα οποία πραγματοποιούνται σε σχολεία αλλά και σε απομακρυσμένες περιοχές της χώρας (π.χ. Ψαρά, Έβρος κ.α). Τα ψυχο-εκπαιδευτικά σεμινάρια πραγματοποιούνται και μέσω skype για ωφελούμενους εκτός Αττικής.</p>

B.2.2 Λίστα με τηλέφωνα αστυνομίας

Παραθέτουμε κάτωθι πίνακα με στοιχεία για συγκεκριμένες αστυνομικές υπηρεσίες που θα πρέπει να γνωρίζει η ομάδα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΛΙΣΤΑ ΜΕ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΠΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	WEBSITE/MAIL
Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Τ.Κ. 11522, Αθήνα	11188	www.cyberalert.gr ccu@cybercrimeunit.gov.gr

Εγκλήματος Αττικής			
Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος Βορείου Ελλάδος	Μοναστηρίου 326, Τ.Κ. 54121, Θεσσαλονίκη	11188	www.cyberalert.gr ydheve@cybercrimeunit.gov.gr
Υπηρεσία Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας		11414 (24ωρη γραμμή)	Ηλεκτρονική καταγγελία περιστατικών ρατσιστικής βίας: www.astynomia.gr
Διεύθυνση Ασφάλειας Αττικής- Υποδιεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος και Εμπορίας Ανθρώπων	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Αμπελόκηποι, Αθήνα, Αττική, Τ.Κ. 11522	210 6476813, 210 6476818 210 6476825 210 6476828 Fax: 2106476812	www.astynomia.gr yaoeea.daa@hellenicpolice.gr
Διεύθυνση Ασφάλειας Θεσσαλονίκης- Υποδιεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος και Εμπορίας Ανθρώπων	Μοναστηρίου 326, Εύοσμος, Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 56225	2310388372 2310388365	www.astynomia.gr dathe@astynomia.gr
Διεύθυνση Ασφάλειας Αττικής- Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων	Λεωφόρος Αλεξάνδρας 173, Αμπελόκηποι, Αθήνα, Αττική, Τ.Κ. 11522	210 6476270, 210 6429890, 210 6476370, 210 6400131 Fax: 210 6464925	www.astynomia.gr yra.daa@hellenicpolice.gr
Διεύθυνση Ασφάλειας Θεσσαλονίκης- Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων	Μοναστηρίου 326, Εύοσμος, Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 56225	2310 388456 2310 388457	www.astynomia.gr dathe@astynomia.gr

Β.2.3 Λίστα με τηλέφωνα επικοινωνίας των κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικών δομών του Δήμου Πειραιά, καθώς και άλλων κρατικών φορέων

Στο Δήμο Πειραιά δραστηριοποιούνται αρκετοί φορείς με στόχο την παροχή βοήθειας σε ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες ανθρώπων. Παραθέτουμε κάτωθι αναλυτικό πίνακα στοιχείων φορέων του Δήμου Πειραιά, με τους οποίους θα συνεργάζονται αρμονικά οι streetworkers, προκειμένου να υλοποιούν αποτελεσματικά τις δράσεις τους, να προωθούν τους ωφελούμενους, για να λαμβάνουν την ανάλογη παροχή υπηρεσιών από τους φορείς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΛΙΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

α/α	Φορέας	Διεύθυνση	Τηλέφωνο	Email
1	Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικών Υπηρεσιών Τμήμα Κοινωνικών Δραστηριοτήτων	Ηρώων Πολυτεχνείου 19 & Καραολή και Δημητρίου, Πειραιάς, 18532	213 2022450	pronoia-ygeia@pireasnet.gr
2	Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής	Αιγάλεω 5 & Κάστορος, Πειραιάς, 18545	213 1601843	exa@xatzikiriakio.gr
3	Διευρυμένο Κέντρο Κοινότητας	Ηρώων Πολυτεχνείου 19 & Καραολή και Δημητρίου, Πειραιάς, 18532	214 4028140, 214 4028141, 214 4028142	kentrokoinotitas@piraeus.gov.gr
4	Κέντρα Συμβουλευτικής και Υποστήριξης	Μήλου 21 & Αιγάλεω 30, 185 45	2104131561, 2104131509	mail@1kesy-peiraia.att.sch.gr
5	Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων	Ηρώων Πολυτεχνείου 19, Πειραιάς, 185 32	214 4028102, 8103, 8104	

6	Γραμμή ψυχολογικής Υποστήριξης	Δραγάση 12 , Πειραιάς , 18535	210 2526000	
7	UNESCO Ανοικτό Κέντρο Ημέρας Αστέγων/ Υπνωτήριο / Κοινωνικό Συσσίτιο-Φαρμακείο Δήμου Πειραιά	Μυκάλης 51, Καμίνια, 185 40	210 4122037	unescop.domipirea@yahoo.gr
8	PRAKSIS Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων	Ζωσιμαδών 44, Πειραιάς, 185 31	698 5866432	
9	Κινητά πλυντήρια Ithaca	Καραϊσκάκη 28, Αθήνα, 105 54	210 0105087	info@ithacalaundry.gr
10	Ξενώνας Βραχείας Φιλοξενίας Αστέγων Πειραιά «Ανακούφιση»	Ομήρου Σκυλίτση 19, Πειραιάς, 185 34	210 4133187	anakoufisi@yahoo.gr
11	Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση Πειραιά (Κ.Ο.Δ.Ε.Π)	Ζωσιμαδών 11 & Ελ.Βενιζέλου, Πειραιάς 18531	210 4101753 / 756	info@kodep.gr
12	Κέντρο Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού	Ε. Βενιζέλου & Κουντουριώτου 89, Πειραιάς, 185 32	210 4114155, 210 4101184	mail@1kesyp-peiraia.att.sch.gr
13	Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων Συμβουλευτικά Κέντρα για τη βία κατά των γυναικών	Αλκιβιάδου 76, Πειραιάς, 185 32	210 4129386 & 210 4112091	polykentro@isotita.gr
14	Κοινωνικό Ιατρείο- Φαρμακείο (ΚΙΦΑ) Πειραιά	Ζωσιμαδών 44, Πειραιάς, 185 35	210 4129939	kifapirea@gmail.com
15	Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών- OKANA	Μπόταση 51, Πειραιάς, 185 37 - Ζαννή και Αφεντούλη, , Πειραιάς, 185 36	210 4510231, 4510232 - 210 4282450, 210 4523245	okana@okana.gr

16	Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.ΘΕ.Α) Νόστος	Διστόμου 68 & Ζέας 27, Πειραιάς, 185 37	210 4220708, 210 4226005, 210 4112778	info@kethea-nostos.gr
17	1η ΤΟΜΥ Πειραιά – Καμίνια	Θηβών 49, 185 42	210 4201382	tomykaminia@2dype.gr
18	Κέντρο Υγείας Πειραιά Σταθμός Προστασίας Μάνας και Παιδιού Πειραιά	Καραολή και Δημητρίου 39, 185 32	2104115672	

Παραθέτουμε κάτωθι πίνακα με τα στοιχεία επικοινωνίας των ενοριών του Δήμου Πειραιά που παρέχουν συσσίτια:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΛΙΣΤΑ ΕΝΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

α/α	Ενορία	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	Ι Ν Αγίων Αναργύρων	Αγίων Αναργύρων και Καψαμπέλη, 185 42	210 4206194
2	Ι Μ Ν Αγ. Κων/νου και Ελένης	Καραϊσκού 109, 185 32	210 4178178
3	Καθεδρικός Ι Ν Αγίας Τριάδος Πειραιώς	Εθνικής Αντιστάσεως 2, 185 32, Πειραιάς	210 4177272
4	Ι Ν Αγίου Νικολάου	Αγίου Νικολάου 2, 185 37	210 4528393
5	Ι Ν Ευαγγελίστριας Πειραιώς	Γρ. Λαμπράκη 41, 185 34	210 4177159
6	Πνευματικό Κέντρο Ι Ν Ευαγγελίστριας	Βούλγαρη 50 ,185 34	210 4177159

7	Ι Ν Αγίου Δημητρίου Ν. Φαλήρου	Καραϊσκάκη 1, Νέο Φάληρο, 185 47	210 4816636
8	Ι Ν Παναγίας Μυρτιδιώτισσας	Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης 2 και Ματρόζου, Μικρολίμανο, 185 33	210 4173334
9	Ι Ν Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Παλαιάς Κοκκινιάς	Θηβών 49, Παλιά Κοκκινιά, 185 42	210 4202114
10	Ι Ν Αγίου Δημητρίου	Αγίου Δημητρίου 166, 185 44	210 4614658
11	Ι Ν Αγίας Σοφίας (Μανιάτικα)	Ασκληπιού 48, Πειραιάς, 185 45	210 4206164
12	Ι Ν Αγίας Μαρίνης	Αγίας Μαρίνης 26, Καραβάς, 18539	2104514288

B.2.4 Εξοπλισμός και αναλώσιμα που θα πρέπει να φέρει μαζί του καθώς και τον τρόπο χρήσης τους

Άμεσα σχετιζόμενα με την «τσάντα με τα κόλπα» είναι ο εξοπλισμός και τα αναλώσιμα. Και σε αυτήν την κατηγορία πόρων, ο street worker θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός, καλά προετοιμασμένος και να έχει υπολογίσει το είδος και τον αριθμό του εξοπλισμού και των αναλωσίμων που θα έχει μαζί του κατά την παρέμβαση/ εργασία του, προσπαθώντας να ισορροπήσει δύο ζητήματα:

- Να μην έχει μαζί του υπερβολικό όγκο και βάρος, που θα τον δυσκολέψει στη διάρκεια της ημέρας.
- Να μην έχει ελλιπή αναλώσιμα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να καλύψει τις ανάγκες της ομάδας στόχου.

Ο εξοπλισμός και τα αναλώσιμα που θα πρέπει να φέρει μαζί του είναι :

- Κινητό τηλέφωνο
- Υγρό απολυμαντικό/ Αντισηπτικό

- Χαρτομάνηλα
- Φακός
- Ταυτότητα
- Διακριτό οργανισμού
- Κατάλληλα ρούχα
- Νερό
- Σημειωματάριο και στυλό
- Εξοπλισμό για αθλητισμό, τέχνη ή παιχνίδια εξωτερικού χώρου
- Συναγερμό πανικού
- Κουτί πρώτων βοηθειών

Σημειώνουμε ότι οι πόροι που θα χρησιμοποιήσει ο street worker εξαρτώνται από το ρόλο του και την περιοχή στην οποία εργάζεται. Θα πρέπει επιπλέον, πάντα να προσέχει και γενικά να μην έχει μαζί του ακριβά αντικείμενα. Σημαντικό επίσης στοιχεία να μην έχει μαζί του τυύσιμο το οποίο θα τον δυσκολέψει στην παρέμβαση/ εργασία.

Πολύ σημαντικά στις ημέρες μας , λόγω της πανδημίας COVID-19 είναι τα αναλώσιμα μέσα ατομικής προστασίας που αφορούν και την προσωπική υγιεινή του street worker, αλλά και την παροχή βοήθειας στους ωφελούμενους. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Μάσκες μιας χρήσης
- Γάντια μιας χρήσης
- Απολυμαντικά μαντηλάκια
- Υγρό απολυμαντικό/ Αντισηπτικό
- Σακούλες απόρριψης

B.3 Πρότυπα για έντυπες φόρμες

Το Street work εφαρμόζεται σε μεγάλο βαθμό με τη χρήση ερωτηματολογίων, έντυπων φορμών στοιχείων, λιστών πληροφοριών και άλλων, τα οποία αποτελούν βασικό βοήθημα για το έργο του street worker. Με τη συμπλήρωση των εντύπων, διακριτικά, κατά τη διάρκεια της συζήτησης με τον ωφελούμενο, συλλέγει και οργανώνει τις πληροφορίες του και σχεδιάζει πιο εύκολα το σχέδιο παρέμβασης του. Πιο συγκεκριμένα, παρατίθενται εργαλεία σχετικά με τα εξής:

- Πληροφοριακό Έντυπο, όπου διευκολύνει τον street worker στην καταγραφή των στοιχείων ωφελούμενων, των πληροφοριών της κατάστασης του ωφελούμενου, των αναγκών και των δυνατοτήτων του ωφελούμενου, των αιτημάτων του, με κατηγοριοποίηση ανά ειδική ομάδα ευαλωτότητας ατόμων που διαβιούν ή και εργάζονται στο δρόμο (βλέπε Παράρτημα Δ6).
- Φόρμα Ημερήσιας Καταγραφής της δράσης, ώστε να καταγράφονται άμεσα οι κινήσεις, τα προβλήματα και οι λύσεις που δοθήκαν, και να βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα της ομάδας (βλέπε Παράρτημα Δ7).
- Φόρμα Εβδομαδιαίας Καταγραφής από τον υπεύθυνο κάθε ομάδας, ώστε να καταγράφονται συγκεντρωτικά οι κινήσεις, τα προβλήματα και οι λύσεις που δοθήκαν, και να βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα της ομάδας (βλέπε Παράρτημα Δ8).
- Αναφορά καταγραφής σύντομη, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ημερήσια βάση (βλέπε Παράρτημα Δ9).
- Φόρμα καταγραφής σχετικά με ενέσιμο κιτ – αν δίνει ο φορέας (βλέπε Παράρτημα Δ10).
- Φόρμα καταγραφής για snack – νερά κλπ – αν δίνει ο φορέας (βλέπε Παράρτημα Δ11).
- Αναφορά καταγραφής για κιτ πρόληψης για COVID-19 (βλέπε Παράρτημα Δ12).
- Δείγμα μηνιαίας αναφορά από την PRAKSIS (βλέπε Παράρτημα Δ13), η οποία μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα των τελικών παρεμβάσεων που θα δρομολογηθούν και να συμπληρώνεται από τον Υπεύθυνο της παρέμβασης.

B.4 Ψηφιακά εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης της παροχής υπηρεσίας Streetwork

Το θέμα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης της Streetwork είναι πολύ σημαντικό, διότι με αυτό τον τρόπο εξετάζονται τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις των προγραμμάτων – αποτιμώντας την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητά τους και την καταλληλότητα των μέτρων – και συμβάλλει στη χάραξη και στον επαναπροσανατολισμό των πολιτικών. Για το σκοπό αυτό, η αξιολόγηση βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στα δεδομένα και τις πληροφορίες που συλλέγονται με την παρακολούθηση, η οποία υποδηλώνει ότι οι δύο αυτές δραστηριότητες είναι εξ αρχής αλληλένδετες. Τα κριτήρια αξιολόγησης προσεγγίζουν σε μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα που επιδιώκονται από την αξιολόγηση. Τα κριτήρια

υποστηρίζουν την αξιολογική διαδικασία και το βαθμό αξιοπιστίας της. Βασική επιδίωξη είναι η βέλτιστη χρήση των κατάλληλων κριτηρίων για τη μεγιστοποίηση της αντικειμενικότητας κατά την αξιολόγηση. Τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν στην παρούσα αξιολόγηση είναι:

- Η καταλληλότητα των στόχων.
- Η επικαιρότητα των αναγκών.
- Η αποτελεσματικότητα των δράσεων Streetwork.
- Η αποδοτικότητα των πόρων (ανθρώπινων και υλικών).
- Η χρησιμότητα των προϊόντων-υπηρεσιών που παρέχονται.
- Η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων που παράγονται.
- Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας.
- Η συνέργεια με άλλες κοινωνικές δράσεις που υλοποιούνται στον Πειραιά.
- Η πολλαπλασιαστικότητα των ωφελειών και των αποτελεσμάτων της δράσης.

Προκειμένου να παρέχει την κατάλληλη αξιολόγηση με σκοπό την επίτευξη βέλτιστων αποτελεσμάτων, ο Ανάδοχος ανέπτυξε ψηφιακό εργαλείο παρακολούθησης και αξιολόγησης του έργου του street work που επιτελείται στο Δήμο Πειραιά με ονομασία «Street work Tool», μέσω του οποίου πραγματοποιείται:

- Καταγραφή των ωφελούμενων και των αναγκών τους.
- Καταγραφή των δράσεων και συναντήσεων που αναλαμβάνουν οι street workers στα πλαίσια των καθηκόντων που τους ανατίθενται.
- Καθημερινή καταγραφή των εργασιών που ολοκληρώνονται, με ενσωμάτωση των σχετικών εντύπων και ερωτηματολογίων που χρησιμοποιούν για την εκτέλεση της παρέμβαση/ εργασίας τους.
- Αναλυτική παρουσίαση των πόρων που αξιοποιεί και εκμεταλλεύεται ο street worker ανά δράση.
- Καταγραφή των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται στα πλαίσια της ανωτέρω παροχής υπηρεσίας, με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία.

Παρουσίαση εφαρμογής

Η εφαρμογή «Street Work Tool» δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου Street Work και πιο συγκεκριμένα για την υποστήριξη και καταγραφή των δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος. Πρόκειται για μία cloud εφαρμογή η οποία δίνει την δυνατότητα σε όλους τους εργαζόμενους του προγράμματος του Street Work να καταγράφουν τα άτομα

που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα, να καταγράφουν τις ενέργειες που πραγματοποιούν καθημερινά για κάθε ωφελούμενο καθώς επίσης και να καταγράφουν τις ημερήσιες και εβδομαδιαίες αναφορές των εργαζόμενων του έργου.

Η εφαρμογή «Street Work Tool» διαθέτει πρόσβαση σε 3 είδη χρηστών.

- **Χρήστης Street Worker**, ο οποίος δημιουργεί και διαχειρίζεται ωφελούμενους και συναντήσεις, έχει δυνατότητα προβολής στατιστικών και καταγραφής των ημερήσιων αναφορών του έργου
- Χρήστης **υπεύθυνος ομάδας Street Work**, ο οποίος ο οποίος δημιουργεί και διαχειρίζεται ωφελούμενους και συναντήσεις, διαχειρίζεται πλήρως το σύστημα διαχείρισης αποθήκης (προϊόντα, προμηθευτές, προμήθειες) έχει δυνατότητα προβολής στατιστικών και καταγραφής των εβδομαδιαίων αναφορών του έργου
- **Διαχειριστής εφαρμογής**, που δημιουργεί και διαχειρίζεται τους χρήστες του συστήματος και τροποποιεί τις επιλογές του drop down μενού της εφαρμογής.

Ωφελούμενοι

Η εφαρμογή «Street Work Tool» καταγράφει τους ωφελούμενους του προγράμματος Street Work. Ο Κάθε ωφελούμενος διαθέτει μία καρτέλα στην οποία καταγράφονται όλες τις λεπτομέρειες για τον ωφελούμενο προκειμένου να σχηματιστεί ένα ολοκληρωμένο προφίλ και να μπορεί να πραγματοποιηθεί ανάλυση της υποστήριξης που απαιτείται να λάβει.

Το γεγονός ότι η πληθυσμιακή ομάδα που θα προσεγγιστεί στην διάρκεια του προγράμματος θα περιλαμβάνει άτομα τα οποία ζούνε στο δρόμο και δεν είναι πάντα εύκολο να προσεγγιστούν και να ληφθούν το σύνολο των πληροφοριών, η εφαρμογή έχει αναπτυχθεί με την λογική της συνεχούς συμπλήρωσης του προφίλ του ωφελούμενου.

Κατά την πρώτη επαφή με τον ωφελούμενο ο χρήστης θα μπορεί να συμπληρώσει μόνο τα βασικά στοιχεία του, καθώς επίσης κι ένα πεδίο με ένα αναγνωριστικό/χαρακτηριστικό του ωφελούμενου (π.χ. «ψηλός με μακριά μαλλιά», σε περίπτωση που δεν έχει μάθει το όνομά του). Στη συνέχεια, κάθε φορά που θα επικοινωνεί ο Street Worker με τον ωφελούμενο και θα μαθαίνει νέες πληροφορίες, θα συμπληρώνει το προφίλ του ωφελούμενου.

Τα πεδία που θα απαρτίζουν το προφίλ του ωφελούμενου αφορούν, στοιχεία επικοινωνίας, προσωπικά στοιχεία, στοιχεία που αφορούν την οικογένεια, στοιχεία που αφορούν την κατοικία του ή την διαβίωσή του ως άστεγος, και στοιχεία που αφορούν τις ανάγκες του.

Συναντήσεις

Κάθε Street Worker μπορεί να καταγράφει στην εφαρμογή τις συναντήσεις που πραγματοποιεί με τους ωφελούμενους. Σε κάθε συνάντηση εκτός από την ψυχοκοινωνική υποστήριξη που θα πραγματοποιεί στον ωφελούμενο, θα έχει την δυνατότητα να του παρέχει και μία σειρά προϊόντων και υπηρεσιών για την υποστήριξη του ωφελούμενου, καθώς και να παραπέμπει τον ωφελούμενο σε φορείς για περαιτέρω υποστήριξη.

Οι Street Workers μετά την συνάντηση με τους ωφελούμενους, θα συνδέονται στην εφαρμογή για να καταγράψουν πληροφορίες σχετικά με την συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με τον ωφελούμενο. Στην εφαρμογή για κάθε συνάντηση καταγράφονται ο χρόνος και ο τόπος συνάντησης, η κατάσταση του ωφελούμενου, οι ανάγκες του και η υποστήριξη που παρείχε ο Street Worker στον ωφελούμενο, τα προϊόντα που έδωσε, οι υπηρεσίες που παρείχε.

Ημερήσιες και Εβδομαδιαίες Καταγραφές

Η εφαρμογή Street Work δίνει την δυνατότητα στον κάθε Street Worker να καταγράφει σε καθημερινή βάση ποιοτικές αναφορές σχετικά με την εξέλιξη της εργασίας του. Επίσης η εφαρμογή δίνει την δυνατότητα στους υπεύθυνους ομάδας να καταγράφει την δική του εβδομαδιαία ποιοτική αναφορά σχετικά με το έργο που πραγματοποιήθηκε.

Αποθήκη υλικών

Η εφαρμογή Street Work για την ολοκληρωμένη καταγραφή των προϊόντων που παρέχουν οι Street Workers, διαθέτει σύστημα διαχείρισης αποθήκης, στο οποίο καταγράφονται οι Προμηθευτές προϊόντων, όπως φορείς (ο Δήμος, σύλλογοι κλπ), επιχειρήσεις ή ιδιώτες που προσφέρουν προϊόντα, οι Προμήθειες που συλλέγονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, τηρώντας έτσι ένα σύστημα εισρών – εκρών των προϊόντων που δίνονται στους ωφελούμενους. Επιπλέον υπάρχει σημείο καταγραφής Αποσύρσεων, όπου καταγράφονται τα προϊόντα που πρέπει να εξαχθούν από το σύστημα λόγω κάποιου προβλήματος ή ζημίας.

Στο σύστημα διαχείρισης αποθήκης έχουν πρόσβαση οι χρήστες υπεύθυνοι ομάδας Street Worker.

Χρήστης διαχειριστής εφαρμογής

Η εφαρμογή διαθέτει έναν κεντρικό χρήστη-διαχειριστή ο οποίος έχει την δυνατότητα να δημιουργήσει νέους χρήστες τύπου Street Worker και Υπεύθυνο Ομάδας Street Worker. Για κάθε νέο χρήστη που δημιουργείται αποστέλλονται αυτόματα Όνομα Χρήστη και Κωδικός Πρόσβασης του νέου χρήστη για την πρόσβασή του στην εφαρμογή.

Επίσης ο συγκεκριμένος χρήστης έχει την δυνατότητα να εισάγει νέες επιλογές στα dropdown μενού που υπάρχουν στο προφίλ του ωφελούμενου αλλά και στις συναντήσεις ώστε να είναι εφικτή η πιο ολοκληρωμένη καταγραφή αλλά και εξαγωγή στοιχείων και στατιστικών.

Αναφορές – Στατιστικά

Η εφαρμογή εξάγει ένα πλήθος στατιστικών και αναφορών οι οποίες δίνουν πλήρη εικόνα των ατόμων που ωφελούνται από το πρόγραμμα, των συναντήσεων και των υποστηρικτικών ενεργειών και υπηρεσιών που παρέχονται, των προϊόντων που διατίθενται στους ωφελούμενους (αριθμό και τον τύπο των ωφελούμενων), τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που παρασχέθηκαν, την κίνηση της αποθήκης, τις συναντήσεις των εργαζομένων και των ενεργειών που έκαναν για την στήριξη των ωφελουμένων (συχνότητα παροχής υπηρεσιών), καθώς επίσης και αναφορές με το έργο των εργαζομένων.

Για τους Ωφελούμενους εξάγονται στατιστικά ανά περίοδο εγγραφής στην εφαρμογή για τις ηλικιακές ομάδες «18-24», «25-44», «45-59», «πάνω των 60», «Χωρίς Ηλικία», για τα στοιχεία:

- Ωφελούμενοι
- Φύλο
- Οικογενειακή Κατάσταση
- Εκπαίδευση
- Εργασία
- Ασφάλιση
- Δημοτική Ενότητα
- Εθνικότητα
- Ελλιπής υποχρεωτική εκπαίδευση
- Τύπος Οικογένειας
- Παραπομπές
- Ανεργία
- Εισόδημα
- Κατοικία
- Ηλεκτρικό ρεύμα

- Ζεστό νερό
- Διαδίκτυο
- Περιθωριοποιημένες ομάδες
- Μαθησιακές δυσκολίες
- Καιρό στο δρόμο

Για τις Συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα εξάγονται τα στατιστικά για το πλήθος των συναντήσεων, για τις ηλικιακές ομάδες «18-24», «25-44», «45-59», «πάνω των 60», «Χωρίς Ηλικία», ενώ εξάγεται

- η μέση διάρκεια της συνεδρία
- το πλήθος των προϊόντων που προσφέρθηκαν στις συναντήσεις
- το πλήθος των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν στις συναντήσεις
- Το πλήθος των παραπομπών που πραγματοποιήθηκαν ανά φορέα

Για την Αποθήκη Προϊόντων, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, εξάγονται τα παρακάτω στατιστικά:

- Το πλήθος και η αξία των προϊόντων που υπάρχουν στην αποθήκη
- Το πλήθος και η αξία των προϊόντων που προσφέρθηκαν ανά κατηγορία προϊόντων και ανά προϊόν για τις ηλικιακές ομάδες «18-24», «25-44», «45-59», «πάνω των 60», «Χωρίς Ηλικία».
- Το πλήθος των προμηθειών, η αξία των προϊόντων και το πλήθος των προμηθευτών που εισήχθησαν στην αποθήκη προϊόντων, και ανά κατηγορία προϊόντων.
- Το πλήθος των αποσύρσεων, η αξία των προϊόντων και το πλήθος των προμηθευτών που αποσύρθηκαν από την αποθήκη προϊόντων, και ανά κατηγορία προϊόντων.

Επίσης η εφαρμογή εξάγει αναλυτικό Ιστορικό Διανομών και Ιστορικό Αποσύρσεων των προϊόντων.

Για τους Εργαζόμενους εξάγονται τα εξής στατιστικά:

- Ανά εργαζόμενο και συνολικά το πλήθος και η διάρκεια των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν ανά Δημοτική Ενότητα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- Το πλήθος και τη διάρκεια των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν ανά εργαζόμενο

- Πλήρη αναφορά συναντήσεων ανά Εργαζόμενο (ημερομηνία, διάρκεια, προϊόντα και υπηρεσίες που δόθηκαν)
- Πλήρη αναφορά συναντήσεων ανά Δημοτική Ενότητα (ημερομηνία, διάρκεια, προϊόντα και υπηρεσίες που δόθηκαν)

Στο παράρτημα Δ.14 παρουσιάζονται τα screenshots της εφαρμογής που αναπτύχθηκε.

ΜΕΡΟΣ Γ: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ / ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ

Οι street workers στα πλαίσια της παρέμβαση/ εργασίας τους έρχονται σε επαφή με άτομα τα οποία βρίσκονται σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου για μεταδιδόμενα νοσήματα. Δυστυχώς, οι ομάδες των ανθρώπων που διαβιώνουν στο δρόμο πλήττονται συχνά από μεταδιδόμενες ασθένειες. Μεγαλύτερος είναι σήμερα ο κίνδυνος, δεδομένου ότι οι street workers έχουν να αντιμετωπίσουν και την πανδημία του COVID-19. Ακολουθούν υγειονομικά πρωτόκολλα, τα οποία οφείλουν να τηρούν οι street workers του Δήμου Πειραιά, προκειμένου να προστατευτούν κατά το βέλτιστο δυνατό τρόπο, από μεταδιδόμενα νοσήματα και τον Covid-19, κατά τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών τους στις ευπαθείς ομάδες, με τις οποίες συναναστρέφονται.

Γ.1 Υγειονομικό πρωτόκολλο για την αντιμετώπιση των συχνότερα εμφανιζόμενων μεταδιδόμενων ασθενειών

Γ.1.1 Διασπορά και μετάδοση λοιμογόνων παραγόντων

Για τη μετάδοση των λοιμογόνων παραγόντων απαιτούνται τρία βασικά στοιχεία.

1. Ευάλωτος ξενιστής
2. Λοιμώδης παθογόνος παράγοντας
3. Μέσο μετάδοσης

Αφαιρώντας οποιοδήποτε από αυτά τα στοιχεία, δεν μπορεί να εμφανιστεί λοίμωξη. Αυτή η αρχή αποτελεί τη βάση μιας αποδοκτικής στρατηγικής πρόληψης και ελέγχου των λοιμώξεων.

Η κατανόηση των τρόπων μετάδοσης της λοίμωξης είναι απαραίτητη για το σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών πρόληψής τους.

Οι streetworkers μπορούν να εκτεθούν σε λοιμογόνους μικροοργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων ιών όπως HBV, HCV, HIV, ομάδα των ιών του έρπητα, ιός ανθρώπινου θηλώματος-HPV, Mycobacterium Tuberculosis, και βακτηρίων όπως σταφυλόκοκκοι και στρεπτόκοκκοι που αποικίζουν και προκαλούν σοβαρές λοιμώξεις.

Γ.1.2 Βασικές συστάσεις για την ασφάλεια των streetworkers

Απαραίτητη κρίνεται η αξιολόγηση και παρακολούθηση της **επαρκούς ανοσοποίησης** όλων των επαγγελματιών που εργάζονται στους σχετικούς χώρους. Όλοι οι επαγγελματίες που εργάζονται στις δράσεις θα πρέπει να ανοσοποιούνται επαρκώς σύμφωνα με το **εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμού** για ενήλικες έναντι των ακόλουθων λοιμωδών νοσημάτων. Είναι

σημαντικό οι streetworkers να γνωρίζουν ατομικά, το επίπεδο ανοσοποίησης τους και να πιστοποιείται από την υπηρεσία τους ότι είναι ενημερωμένοι σχετικά.

Απαραίτητος συστήνεται ο αρχικός έλεγχος (screening) όλων των streetworkers για πνευμονική φυματίωση.

- ✓ Ηπατίτιδα Β
- ✓ Ιλαρά
- ✓ Παρωτίτιδα
- ✓ Ερυθρά
- ✓ Ανεμοβλογιά
- ✓ Διφθερίτιδα – Κοκκύτη - Τέτανος
- ✓ Πολιομυελίτιδα
- ✓ Εποχική γρίπη (ετησίως).

Γ.1.3 Βασικές και Ειδικές Προφυλάξεις

Οι **Βασικές Προφυλάξεις** είναι η ελάχιστη πρακτική πρόληψης των λοιμώξεων και εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις και σε όλους τους χώρους παροχής υπηρεσιών Streetwork.

Η σωστή εφαρμογή τους προστατεύει τους streetworkers και αποτρέπει την μετάδοση λοιμώξεων. Οι Βασικές Προφυλάξεις περιλαμβάνουν:

- ✓ Την **Υγιεινή Χεριών (ΥΧ)**
- ✓ Τη χρήση **Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)**, όπως ενδείκνυται (γάντια μάσκες κλπ)
- ✓ Τη διαχείριση των αιχμηρών αντικειμένων.

Σε πολλές περιπτώσεις οι Βασικές Προφυλάξεις μόνο δεν επαρκούν για την πρόληψη της οριζόντιας μετάδοσης των παθογόνων, και απαιτείται εφαρμογή ειδικών προφυλάξεων ανάλογα με τον τρόπο μετάδοσης του λοιμογόνου παράγοντα.

Οι επιπρόσθετες **Ειδικές Προφυλάξεις** περιλαμβάνουν:

- ✓ Προφυλάξεις Επαφής

- ✓ Προφυλάξεις Σταγονιδίων
- ✓ Αερογενείς Προφυλάξεις.

Οι streetworkers που είναι γνωστό ή υπάρχει υποψία ότι παρουσιάζουν λοίμωξη που μπορεί να μεταδοθεί με σταγονίδια, θα πρέπει να φορέσουν μάσκα, να εκτελέσουν υγιεινή των χεριών, να βρίσκονται σε απόσταση δύο μέτρων από άλλα άτομα και να απομακρυνθούν από την περιοχή της παρέμβαση/ εργασίας τους, εάν απαιτείται. Με τον τρόπο αυτό, η διασπορά των παθογόνων μικροοργανισμών με τη μετάδοση σταγονιδίων ελαχιστοποιείται.

Γ.1.4 Βασικές συστάσεις για την Πρόληψη των Λοιμώξεων του Αναπνευστικού Συστήματος και τη Διαχείριση του Βήχα

Τα κάτωθι αναφερόμενα μέτρα αποσκοπούν στην αποτροπή μετάδοσης παθογόνων του αναπνευστικού που εξαπλώνονται με τα σταγονίδια ή αερογενώς, δηλαδή με πυρήνες σταγονιδίων, μεταξύ των streetworkers και των ωφελούμενων:

- ✓ Καλύψτε τα στόματα / τις μύτες, όταν βήχετε ή φταρνίζεστε.
- ✓ Χρησιμοποιήστε και απορρίψτε χαρτομάντιλα.
- ✓ Εφαρμόστε την υγιεινή των χεριών μετά από επαφή με αναπνευστικές εκκρίσεις.
- ✓ Διαθέστε μάσκες για τους ωφελούμενους που βήχουν και για άλλα συμπτωματικά άτομα, με τα οποία έρχεστε σε επαφή.

Γ.1.5 Βασικές συστάσεις για διαχείριση των αιχμηρών αντικειμένων

Τα περισσότερα διαδερμικά τραύματα γίνονται από βελόνες και άλλα αιχμηρά αντικείμενα. Οι τραυματισμοί αυτοί εγκυμονούν τον κίνδυνο αιματογενώς μεταδιδόμενων παθογόνων αίματος στον streetworker.

Σημαντικά σημεία για την προστασία από τραυματισμούς με αιχμηρά αντικείμενα:

- Τα αιχμηρά αντικείμενα (βελόνες, σύριγγες, ξυραφάκια) που έχουν μολυνθεί με αίμα και σάλιο του ωφελούμενου πρέπει να αντιμετωπίζονται ως δυνητικά μολυσματικά.
- Η χρησιμοποιημένη βελόνα να απορρίπτεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην απευθύνεται σε οποιοδήποτε σημείο του σώματος του streetworker. Αν είναι εφικτό, χρησιμοποιείτε ειδικές για το σκοπό συσκευές.

- Τα χρησιμοποιημένα αιχμηρά αντικείμενα (πχ. βελόνες, σύριγγες, ξυραφάκια) πρέπει να απορρίπτονται σε κατάλληλα ανθεκτικά δοχεία κοντά στην περιοχή που χρησιμοποιούνται.

Γ.1.6 Βασικές συστάσεις σε περίπτωση έκθεσης

Οποιοδήποτε είδος εργατικού ατυχήματος θα πρέπει να αναφέρεται στον υπεύθυνο κάθε ομάδας, ο οποίος θα πρέπει να αξιολογήσει την κατάσταση και τον κίνδυνο για μεταδιδόμενες ασθένειες.

Ωφελούμενος: Εάν η κατάσταση HBV, HCV ή HIV του ωφελούμενου είναι άγνωστη ή αν ο ασθενής παρουσιάζει παράγοντες κινδύνου, πρέπει να επιδιωχθεί η συνεργασία του για να διευκρινιστούν οι πληροφορίες αυτές. Πρέπει να καταβληθεί κάθε λογική προσπάθεια για να αποκτηθεί η συνειδητή συναίνεση του για να υποβληθεί σε εξετάσεις HBV, HCV και HIV. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την παραπομπή του ωφελούμενου στον κατάλληλο φορέα, για να αξιολογήσει τους παράγοντες κινδύνου και τις κατάλληλες εξετάσεις, στις οποίες θα πρέπει να υποβληθεί.

Street worker: Ο street worker θα πρέπει να συμβουλευτεί τον ιατρό του ή άλλο ειδικό για περαιτέρω αντιμετώπιση, όπως υλοποίηση βασικών εξετάσεων αίματος και, εφόσον κρίνεται απαραίτητο λήψη προφύλαξης μετά την έκθεση. Εάν κριθεί απαραίτητη η χορήγηση προφύλαξης μετά την έκθεση θα πρέπει να χορηγηθεί το συντομότερο δυνατό.

Όλες οι περιπτώσεις σημαντικής έκθεσης θα πρέπει να τεκμηριώνονται, συμπεριλαμβάνοντας τις ακόλουθες πληροφορίες:

- όνομα του εκτεθειμένου street worker
- λεπτομέρειες σχετικά με την κατάσταση εμβολιασμού του
- ημερομηνία και ώρα της έκθεσης
- φύση της έκθεσης
- έκταση της έκθεσης και
- άμεση δράση που έχει ληφθεί
- συμβουλευτική παρακολούθηση και διαχείριση μετά την έκθεση.

Ένα πρωτόκολλο διαχείρισης της έκθεσης είναι σημαντικό στοιχείο και πρέπει να αναθεωρείται περιοδικά.

Γ.1.7 Διαχείριση αντιμετώπισης ατυχήματος από αιχμηρά αντικείμενα και από εκτίναξη βιολογικών υγρών

Αρχές πρόληψης ατυχημάτων με αιχμηρά:

- Περιορισμός χρήσης ή αντικατάσταση τους
- Χρήση αιχμηρών και δοχείων απόρριψης με προδιαγραφές ασφαλείας
- Εφαρμογή ορθών πρακτικών (βασικές προφυλάξεις, μη επανατοποθέτηση καλυμμάτων αιχμηρών)
- Ορθή χρήση ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού

Αρχές δήλωσης και αντιμετώπισης ατυχήματος με αιχμηρά

Αρχική αντιμετώπιση – πρώτες βοήθειες

Σε κάθε περίπτωση ατυχήματος με αιχμηρά αντικείμενα ο street worker θα πρέπει να ακολουθεί τα εξής βήματα:

ΒΗΜΑ 1: ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

- Πλύσιμο της τραυματικής επιφάνειας με σαπούνι και νερό
- Ξέπλυμα της μύτης, του στόματος ή του δέρματος από πιθανά υπολείμματα σταγόνων αίματος που έχουν εκτιναχθεί, με άφθονο νερό
- Ξέπλυμα των ματιών με καθαρό νερό ή φυσιολογικό ορό ή άλλο στείρο οφθαλμικό υγρό
- Να **μη** χρησιμοποιούνται καυστικά υλικά και να **μη** γίνεται έγχυση αντισηπτικών ή απολυμαντικών στην τραυματική επιφάνεια.

ΒΗΜΑ 2: ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟΥ

- **Αναφορά του συμβάντος** στον υπεύθυνο της ομάδας, και στον ιατρό παρέμβαση/εργασίας (εάν υπάρχει)
- **Καταγραφή των συνθηκών:** χρόνος, τόπος, ποια σημεία του σώματος του εργαζομένου έχουν τραυματιστεί ή εκτεθεί σε βιολογικό υγρό ασθενή, κατά τη διάρκεια ποιας διαδικασίας και ποιο είδος αιχμηρής συσκευής εμπλέκεται και εάν έχουν τηρηθεί τα προβλεπόμενα μέτρα.
- **Καταγραφή της σοβαρότητας της έκθεσης:** είδος και ποσότητα βιολογικού υγρού, διάρκεια έκθεσης

- **Καταγραφή δεδομένων από την πηγή της έκθεσης (ασθενή):** εάν πρόκειται για ασθενή με λοίμωξη από HIV, HBV ή HCV. Στην περίπτωση ασθενή με HIV λοίμωξη, καθορισμός του σταδίου της νόσου, ιικό φορτίο, CD4, πληροφορίες για αντιρετροϊκή αγωγή ή αντοχή.
- **Καταγραφή δεδομένων:** ιστορικό εμβολιασμού έναντι της ηπατίτιδας Β και έλεγχος αντισωματικής απάντησης, υποκείμενα νοσήματα, φαρμακευτική αγωγή, ιστορικό φαρμακευτικών αλλεργιών, κύηση ή γαλουχία.

ΒΗΜΑ 3: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Κάθε έκθεση πρέπει να αξιολογείται ως προς την πιθανότητα μετάδοσης HIV, HBV ή HCV συνεκτιμώντας το είδος του βιολογικού υγρού που εμπλέκεται, την οδό και τη βαρύτητα της έκθεσης. Ο κίνδυνος μετάδοσης αιματογενώς μεταδιδόμενου παθογόνου είναι σημαντικός όταν πρόκειται για έκθεση σε αίμα, σπέρμα, κολπικά υγρά, εγκεφαλονωτιαίο υγρό, περιτοναϊκό, περικαρδιακό, πλευριτικό, αρθρικό και αμνιακό υγρό. Σωματικά υγρά που **δεν** σχετίζονται με αυξημένο κίνδυνο μετάδοσης αιματογενώς μεταδιδόμενων παθογόνων εκτός εάν είναι εμφανώς επιμολυσμένα με αίμα, είναι: το σάλιο, τα δάκρυα, ο ιδρώτας, οι ρινικές εκκρίσεις, τα κόπρανα, τα εμέσματα και τα ούρα. Σχετικά με τον οδό της έκθεσης πρέπει να αξιολογείται εάν πρόκειται για διαδερμικό τραυματισμό, επαφή βλεννογόνων, δέρματος με λύση της συνεχείας του ή δάγκωμα με έκθεση σε αίμα.

ΒΗΜΑ 4: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Street workers που έχουν εκτεθεί σε ιούς ηπατίτιδας

HBV

Έλεγχος για anti-HBs σε 1-2 μήνες μετά την τελευταία δόση του εμβολίου. Οι street workers δε θα πρέπει κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης να είναι δότες αίματος, πλάσματος, οργάνων, ιστών ή σπέρματος.

HCV

Επαναληπτικός έλεγχος με anti-HCV και ALT στους 4-6 μήνες μετά την έκθεση.

ΚΑΙ

Έλεγχος για HCV - RNA στις 4-6 εβδομάδες για πιο έγκαιρη διάγνωση.

Οι streetworkers δε θα πρέπει κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης να είναι δότες αίματος, πλάσματος, οργάνων, ιστών ή σπέρματος.

Streetworkers που έχουν εκτεθεί στον ιό HIV

- Έλεγχος αντισωμάτων για HIV στις 6 εβδομάδες, 3 μήνες και 6 μήνες μετά την έκθεση. Στην περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων συμβατών με οξεία HIV πρωτολοίμωξη, πρέπει να εκτιμάται το ιικό φορτίο.
- Παράταση του χρονικού διαστήματος παρακολούθησης στους 12 μήνες συστήνεται για streetworkers που μολύνθηκαν από HCV μετά από έκθεση σε ασθενή-πηγή με συν-λοίμωξη από HCV και HIV.
- Εφόσον χορηγείται χημειοπροφύλαξη θα πρέπει να γίνεται ενημέρωση και παρακολούθηση για πιθανή εμφάνιση τοξικότητας.
- Οι streetworkers δε θα πρέπει κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης να είναι δότες αίματος, πλάσματος, οργάνων, ιστών ή σπέρματος. Επίσης, θα πρέπει να μη θηλάσουν, να αποφύγουν εγκυμοσύνη και να εφαρμόζουν ασφαλείς πρακτικές. Ενημέρωση για τα αρχικά συμπτώματα της οξείας λοίμωξης και σύσταση σε τέτοια περίπτωση για άμεση ιατρική εκτίμηση από ειδικό.

Γ.2 Υγειονομικά πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση του Covid-19

Οδηγίες Καθημερινής Πρακτικής

Λόγω των εξαιρετικά ευπαθών ομάδων που διαβιούν στο δρόμο, η εφαρμογή των μέτρων πρόληψης της διασποράς του κορονοϊού Covid-19 από τους streetworkers είναι κρίσιμης σημασίας για την επιβίωσή τους, αλλά και την επιβίωση των ωφελούμενων.

Ο σχεδιασμός για τη λειτουργία των δράσεων του Streetwork στη φάση αυτή της πανδημίας θα πρέπει να στοχεύει στα ακόλουθα:

- να γίνεται άμεσα ο εντοπισμός των ύποπτων κρουσμάτων των street workers καθώς και των ωφελούμενων
- να αποφευχθεί η μόλυνση των streetworkers από τον κορονοϊό
- να περιοριστεί η διασπορά στους ανθρώπους που διαβιούν στο δρόμο

και να περιλαμβάνει απαραίτητα δράσεις που θα σχετίζονται με:

- Την ταχεία αναγνώριση και διαχείριση ασθενών με COVID19
- Τη διαχείριση των επαφών κατά τη διάρκεια των δράσεων
- Την προμήθεια και επάρκεια απαραίτητων υλικών.

- Την εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού με στόχο την αύξηση της συμμόρφωσής του στην εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων πρόληψης και ελέγχου.

Στην επίτευξη των παραπάνω κρίνεται απαραίτητος ο ορισμός ενός ή περισσότερων ατόμων που θα εκπαιδευτούν ή που διαθέτουν ήδη εκπαίδευση στον έλεγχο των λοιμώξεων για την σωστή εφαρμογή στη δομή ενός προγράμματος πρόληψης και ελέγχου λοιμώξεων.

Βασικές αρχές που πρέπει να τηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας σε δράσεις των streetworkers, ανεξάρτητα από το επίπεδο διασποράς του ιού στην εκάστοτε περιοχή, είναι οι ακόλουθες:

- Για την προστασία του ευάλωτου πληθυσμού των ομάδων στόχου απαιτείται πολιτική εφαρμογής αυστηρών μέτρων για τον έλεγχο των καθημερινών επαφών και για τη διαχείριση των streetworkers που εμφανίζουν συμπτώματα της νόσου.
- Οι streetworkers μετακινούνται μόνο εντός των περιοχών που έχουν προγραμματιστεί. Απαγορεύεται ο συγχρωτισμός, εκτός κι αν πρόκειται για την αντιμετώπιση επείγουσας κατάστασης.
- Καθοριστικής σημασίας είναι η ενεργητική επιτήρηση όλων των ατόμων με τα οποία ερχόμαστε σε επαφή, με σκοπό την έγκαιρη αναγνώριση ύποπτων συμπτωμάτων. **Στη περίπτωση εντοπισμού συμπτωματικού ατόμου ή ατόμου που έχει χαρακτηριστεί ως στενή επαφή επιβεβαιωμένου κρούσματος θα πρέπει να ειδοποιείται ο ΕΟΔΥ, σύμφωνα με τις οδηγίες του.**
- Η εμπειρία διαχείρισης επιδημιών στα άτομα που διαβιούν στο δρόμο έχει δείξει ότι μπορεί να μην αναφέρουν στους streetworkers τυπικά συμπτώματα της νόσου, ενώ κάποιος μπορεί να μην αναφέρουν καθόλου συμπτώματα. Για αυτό το λόγο η ενεργητική επιτήρηση για συμπτωματικούς ασθενείς θα πρέπει να υλοποιείται συνεχώς.
- Η χρήση των απαραίτητων μέσων ατομικής προστασίας από τους street workers είναι κρίσιμης σημασίας και πρέπει συνεχώς να επισημαίνεται από τους υπεύθυνους της κάθε ομάδας. Τα μέτρα αφορούν την προστασία των ατόμων τόσο κατά τη δραστηριότητά τους στο δρόμο, όπως και στις μετακινήσεις τους προς και από τη ανατεθειμένη περιοχή.
- Ειδικά φυλλάδια θα πρέπει να έχει κάθε street worker ώστε όλοι να μπορούν ανά πάσα στιγμή να ενημερώνονται για όλα τα μέτρα που οφείλουν να λαμβάνουν προς αποφυγή εμφάνισης και μετάδοσης της νόσου.
- Η καθημερινή καθαριότητα και απολύμανση του εξοπλισμού των street workers θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ.

ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΟΥΝ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

- Όπου είναι δυνατόν, θα πρέπει να ελέγχονται οι ωφελούμενοι από τους street workers για εμφάνιση πυρετού ή άλλων συμπτωμάτων συμβατών με COVID-19. Στη περίπτωση εντοπισμού ωφελούμενου με συμβατά συμπτώματα COVID-19 θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα ο υπεύθυνος της ομάδας και ο ασθενής θα πρέπει να απομονώνεται και να αντιμετωπίζεται με τα ενδεικνυόμενα μέτρα.
- Στη περίπτωση επιβεβαιωμένου κρούσματος θα πρέπει να ενημερώνεται άμεσα ο ΕΟΔΥ στη γραμμή επικοινωνίας για επαγγελματίες υγείας **210-52120544**. Οι ωφελούμενοι θα πρέπει να παροτρύνονται να αναφέρουν στους street workers οποιοδήποτε σύμπτωμα εμφανίσουν.
- Οι ωφελούμενοι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να περιορίζουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους. Θα πρέπει να χρησιμοποιούν απλή μη ιατρική μάσκα προσώπου και σε έλλειψη αυτής να προμηθεύονται από τους street workers ιατρική μάσκα. Οι ωφελούμενοι θα πρέπει να ενημερωθούν για τα μέτρα ατομικής προστασίας όταν βρίσκονται σε χώρο με άλλα άτομα δηλαδή:
  - ✓ την εφαρμογή της υγιεινής των χεριών
  - ✓ την τήρηση των αποστάσεων
  - ✓ τη χρήση της ιατρικής και μη ιατρικής μάσκας
- Είναι απαραίτητη η ύπαρξη αλκοολούχων αντισηπτικών διαλυμάτων στον εξοπλισμό των street workers, ώστε να είναι εφικτή η εφαρμογή της υγιεινής των χεριών όλων των ατόμων με τα οποία έρχονται σε επαφή και να διανέμονται στους ωφελούμενους για προσωπική τους χρήση.
- Στην περίπτωση σίτισης των ωφελούμενων σε κοινόχρηστο χώρο οι street workers θα πρέπει να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή συγχρωτισμού (να τηρείται η ελάχιστη απόσταση του 1,5 μέτρου).

STREETWORKERS

- Ο street worker θα πρέπει να επιτηρεί την υγεία του συνεχώς και στη περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων του ιδίου ή μέλους της οικογένειάς του να μην προσέρχεται στο χώρο παρέμβαση/ εργασίας του και να επικοινωνεί έγκαιρα με τον υπεύθυνο της ομάδας του.
- Ο street worker θα πρέπει κατά την προσέλευσή του στην ανατεθειμένη περιοχή να ελέγχεται από τον υπεύθυνο της ομάδας του για εμφάνιση πυρετού και συμπτωμάτων συμβατών με COVID 19. Εργαζόμενοι με συμβατή συμπτωματολογία

(πυρετός, βήχας, φαρυγγίτιδα, ρινική καταρροή, διάρροιες, ανοσμία, θωρακικό άλγος και δύσπνοια) δεν πρέπει να προσέρχονται για παρέμβαση/ εργασία, αλλά να περιορίζονται κατ' οίκον σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ και να ελέγχονται για COVID 19.

- Οι street workers θα πρέπει να είναι οι άκρως αναγκαίοι και συγκεκριμένοι για κάθε ανατεθειμένη περιοχή. Θα πρέπει να περιορίζονται στο μέγιστο δυνατό οι εναλλαγές προσωπικού στις περιοχές.
- Ο street worker θα πρέπει να είναι πλήρως εκπαιδευμένος και να παρέχει πληροφορίες στους ωφελούμενους σχετικά με τη νόσο, τα συμπτώματα που θα πρέπει να αναφέρουν και τη στρατηγική που θα ακολουθηθεί σε περίπτωση εμφάνισης ύποπτου κρούσματος.
- Όλοι οι street workers θα πρέπει να εκπαιδευτούν στην κατάλληλη εφαρμογή των μέτρων προστασίας (χρήση Ατομικού Προστατευτικού Εξοπλισμού και εφαρμογή Υγιεινής των Χεριών) με ιδιαίτερη έμφαση στα ακόλουθα μέτρα:
  - ✓ Ο street worker επιβάλλεται να φορά χειρουργική μάσκα καθ' όλη τη διάρκεια της παρέμβαση/ εργασίας του και ιδιαίτερα όσον αφορά την επαφή του με τους ωφελούμενους. Η μάσκα θα πρέπει να εφαρμόζει σωστά στο πρόσωπο του Street worker και να μην την ακουμπά με τα χέρια του. Η προμήθεια επαρκούς υγειονομικού υλικού θα πρέπει να είναι βασική προτεραιότητα.
  - ✓ Εφαρμογή της Υγιεινής των Χεριών σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ με ιδιαίτερη έμφαση πριν και μετά από κάθε επαφή με ωφελούμενο. Για αυτό το λόγο είναι απαραίτητη η ύπαρξη αλκοολούχων αντισηπτικών διαλυμάτων, ώστε να είναι δυνατή η άμεση χρήση τους.
  - ✓ Τα γάντια θα πρέπει να αλλάζουν συνεχώς και να εφαρμόζεται -αμέσως πριν την εφαρμογή τους και αμέσως μετά την απόρριψή τους- Υγιεινή των Χεριών.
    - **Προσοχή: Η χρήση των γαντιών δεν υποκαθιστά την Υγιεινή των Χεριών.**
- Η αυξημένη επαφή με τα άτομα που διαβιούν στο δρόμο, πολλές φορές είναι στενή και ενγκυμονεί κίνδυνο εκτόξευσης βιολογικών υγρών Ως εκ τούτου συνίσταται η εφαρμογή από τον street worker αδιάβροχης ποδιάς μίας χρήσης και γυαλών οφθαλμικής προστασίας.
- Το προσωπικό θα πρέπει να κρατά τις ενδεικνυόμενες αποστάσεις μεταξύ του, αλλά και με τους ωφελούμενους, όταν δεν υπάρχει ανάγκη παροχής φροντίδας.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΙΑ COVID-19

Νέο προσωπικό που εντάσσεται στη δύναμη της ομάδας θα πρέπει να έχει υποβληθεί σε έλεγχο για COVID-19 μέχρι και 48 ώρες πριν την έναρξη της παρέμβαση/ εργασίας του ή να έχει εμβολιαστεί πλήρως. Συστήνεται ο περιοδικός έλεγχος όλων των εργαζομένων.

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

- Όλος ο εξοπλισμός του street worker (τσάντα, ηλεκτρονικές συσκευές, φακός, κουτί φαρμακείου) θα πρέπει να καθαρίζονται καθημερινά και να απολυμαίνονται σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση κοινόχρηστου εξοπλισμού και όταν απαιτείται η χρήση του να καθαρίζεται και να απολυμαίνεται από άτομο σε άτομο.

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ ΧΩΡΩΝ ΕΔΡΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

- ✓ Οι χώροι των γραφείων να απολυμαίνονται μεταξύ αλλαγής βάρδιας.
- ✓ Όλες οι συχνά αγγιζόμενες επιφάνειες (διακόπτες, κάγκελα, πόμολα κ.ά) θα πρέπει να απολυμαίνονται συχνά σε καθημερινή βάση.
- ✓ Οι κοινόχρηστοι χώροι θα πρέπει να αερίζονται επαρκώς διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ασφάλεια των εργαζομένων.
- ✓ Να καθαριστεί επαρκώς και να απολυμανθεί ο κεντρικός κλιματισμός για την ασφαλή χρήση του.
- ✓ Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να κάνει χρήση των απαραίτητων μέτρων προστασίας καθ' όλη τη διαδικασία της καθαριότητας των χώρων.
- ✓ Ο ενδεδειγμένος χώρος παραμονής συμπτωματικών εργαζομένων θα πρέπει να απολυμαίνεται σχολαστικά σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ μετά την απομάκρυνση του ατόμου.
- ✓ Στο χώρο τροφοδοσίας της έδρας θα πρέπει να τηρούνται όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής από το προσωπικό και κυρίως η χρήση μάσκας και η Υγιεινή των Χεριών.
- ✓ Η διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων (που προσομοιάζουν με τα οικιακά) να γίνεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΥΛΙΚΩΝ

Η ομάδα θα πρέπει να εξασφαλίσει την ύπαρξη των απαραίτητων υλικών για την εφαρμογή των μέτρων πρόληψης και ελέγχου:

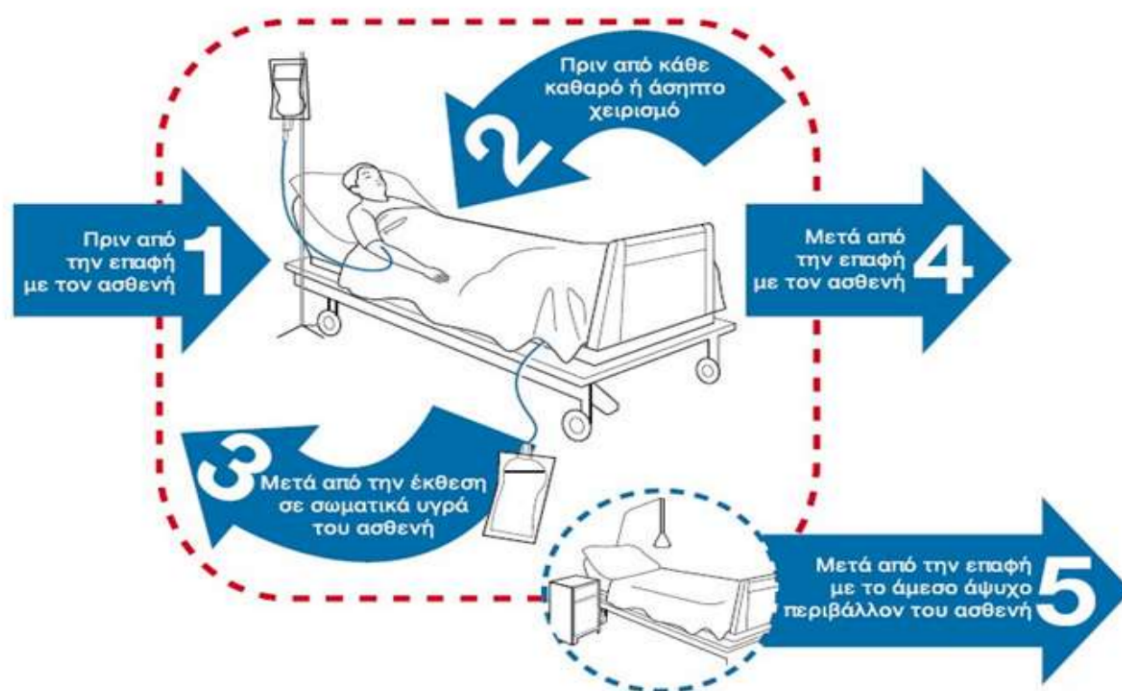
- ✓ ιατρικές και μη ιατρικές μάσκες,
- ✓ μάσκες υψηλής προστασίας (FFP3, FFP2, N95),

- ✓ αλκοολούχα αντισηπτικά διαλύματα ,
- ✓ υγρά σαπούνια για την εφαρμογή της Υγιεινής των Χεριών,
- ✓ ιατρικά γάντια,
- ✓ γυαλιά οφθαλμικής προστασίας,
- ✓ ποδιές αδιάβροχες μίας χρήσης,
- ✓ απορρυπαντικά και απολυμαντικά σκευάσματα επιφανειών.

ΜΕΡΟΣ Δ: Παραρτήματα

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΤΑ ΠΕΝΤΕ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

ΤΑ 5 ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

1	Πριν από την επαφή με τον ασθενή	ΠΟΤΕ: ΓΙΑΤΕ:	Εφαρμόσε την υγιεινή των χεριών πριν αγγίξεις τον ασθενή. Για να τον προστατεύεις από τα παθογόνα μικρόβια που μεταφέρονται με τα χέρια σου.
2	Πριν από κάθε καθαρό ή άσηπτο χειρισμό	ΠΟΤΕ: ΓΙΑΤΕ:	Εφαρμόσε την υγιεινή των χεριών αμέσως ΠΡΙΝ από κάθε καθαρή ή άσηπτη διαδικασία Για να προστατεύσεις τον ασθενή από μεταφορά μικροβίων που αποικίζουν εσένα και τον ίδιο και μπορούν να γίνουν παθογόνα εάν εισέλθουν στην κυκλοφορία του.
3	Μετά από την έκθεση σε σωματικά υγρά του ασθενή	ΠΟΤΕ: ΓΙΑΤΕ:	Εφαρμόσε την υγιεινή των χεριών αμέσως ΜΕΤΑ από κίνδυνο έκθεσης σε σωματικά υγρά του ασθενή (και αμέσως μετά την απόρριψη των γαντιών). Για να προστατεύσεις τον εαυτό σου και το επαγγελματικό σου περιβάλλον από τα παθογόνα μικρόβια του ασθενή.
4	Μετά από την επαφή με τον ασθενή	ΠΟΤΕ: ΓΙΑΤΕ:	Εφαρμόσε την υγιεινή των χεριών μετά την επαφή με τον ασθενή και το άμεσο περιβάλλον του. Για να προστατεύσεις τον εαυτό σου και το επαγγελματικό σου περιβάλλον από τα παθογόνα μικρόβια του ασθενή.
5	Μετά από την επαφή με το άμεσο άψυχο περιβάλλον του ασθενή	ΠΟΤΕ: ΓΙΑΤΕ:	Εφαρμόσε την υγιεινή των χεριών εφόσον αγγίζεις αντικείμενα ή έπιπλα που βρίσκονται στο άμεσο άψυχο περιβάλλον του ασθενή, ακόμα και αν δεν έχεις αγγίξει τον ίδιο. Για να προστατεύσεις τον εαυτό σου και το επαγγελματικό σου περιβάλλον από τα παθογόνα μικρόβια του ασθενή.

ΕΙΚΟΝΑ 2: ΣΩΣΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΥΣΙΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΩΣΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΥΣΙΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ;

Πλύνετε τα χέρια με σαπούνι και νερό μόνο όταν αυτά είναι εμφανώς λερωμένα! Αλλιώς εφαρμόστε αλκοολούχο αντισηπτικό!

 Διάρκεια της συνολικής διαδικασίας: 40-60 δευτερόλεπτα

<p>0</p> <p>Ανοίγουμε τη βρύση και βρέχουμε τα χέρια μας με τρεχούμενο νερό.</p>	<p>1</p> <p>Λαμβάνουμε την απαραίτητη δόση σαπουνιού ώστε να καλυφθούν όλες οι επιφάνειες των χεριών.</p>	<p>2</p> <p>Τρίβουμε τις παλάμες μεταξύ τους.</p>
<p>3</p> <p>Τρίβουμε την παλάμη του δεξιού χεριού πάνω στην ραχιαία επιφάνεια του αριστερού χεριού βάζοντας τα δάκτυλα του δεξιού στα μεσοδακτύλια διαστήματα του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.</p>	<p>4</p> <p>Τρίβουμε τις παλαμιαίες επιφάνειες των χεριών και τα μεσοδακτύλια διαστήματα τοποθετώντας τα δάκτυλα σταυρωτά.</p>	<p>5</p> <p>Τρίβουμε ταυτόχρονα τις ραχιαίες επιφάνειες των ακροδαχτύλων και των δύο χεριών κλείνοντας το κάθε χέρι μέσα στην παλάμη του άλλου χεριού.</p>
<p>6</p> <p>Κλείνουμε τον αντίχειρα του αριστερού χεριού μέσα στην παλάμη του δεξιού χεριού, τον τρίβουμε με περιστροφικές κινήσεις και αντιστρόφως.</p>	<p>7</p> <p>Τρίβουμε τα ακροδάκτυλα του δεξιού χεριού με περιστροφικές κινήσεις (της ίδιας και αντίθετης φοράς) στην παλάμη του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.</p>	<p>8</p> <p>Ξεπλένουμε καλά τα χέρια μας με νερό.</p>
<p>9</p> <p>Στεγνώνουμε καλά τα χέρια με χειροπετσέτα μιας χρήσεως.</p>	<p>10</p> <p>Χρησιμοποιούμε την ίδια χειροπετσέτα για να κλείσουμε τη βρύση.</p>	<p>11</p> <p>Τα χέρια μας τώρα είναι καθαρά και ασφαλή.</p>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΗΥΓΕΙΑ
ΣΤΑ ΧΕΡΙΑΜΑΣ

-Βασισμένο στο 'How to Handwash', URL: http://www.who.int/gpsc/5may/how_to_handwash_poster.pdf © World Health Organization 2008. Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα

Παράρτημα Δ.2: Σωστός τρόπος χρήσης αντισηπτικού

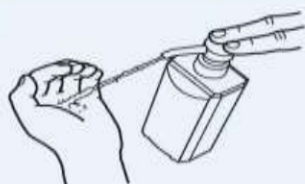
ΕΙΚΟΝΑ 3: ΣΩΣΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΟΥ ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΟΥ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΩΣΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΟΥ ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΟΥ;

Εφαρμόστε αλκοολούχο αντισηπτικό στα χέρια!
Πλύνετε τα χέρια με σαπούνι και νερό μόνο όταν αυτά είναι εμφανώς λερωμένα!

 Διάρκεια της συνολικής διαδικασίας: 20-30 δευτερόλεπτα

1a

Βάζουμε στην παλάμη μας την ενδεικνυόμενη δόση του αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος, ώστε να καλύπτονται όλες οι επιφάνειες.

1b

2

Τρίβουμε τις παλάμες μεταξύ τους.

3

Τρίβουμε την παλάμη του δεξιού χεριού πάνω στην ραχιαία επιφάνεια του αριστερού χεριού βάζοντας τα δάκτυλα του δεξιού στα μεσοδακτύλια διαστήματα του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

4

Τρίβουμε τις παλαμιαίες επιφάνειες των χεριών και τα μεσοδακτύλια διαστήματα τοποθετώντας τα δάκτυλα σταυρωτά.

5

Τρίβουμε ταυτόχρονα τις ραχιαίες επιφάνειες των ακροδαχτύλων και των δύο χεριών κλείνοντας το κάθε χέρι μέσα στην παλάμη του άλλου χεριού.

6

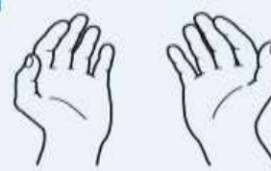
Κλείνουμε τον αντίχειρα του αριστερού χεριού μέσα στην παλάμη του δεξιού χεριού, τον τρίβουμε με περιστροφικές κινήσεις και αντιστρόφως.

7

Τρίβουμε τα ακροδάχτυλα του δεξιού χεριού με περιστροφικές κινήσεις (της ίδιας και αντίθετης φοράς) στην παλάμη του αριστερού χεριού και αντιστρόφως.

8

Εφόσον στεγνώσουν τα χέρια σας είναι ασφαλή.

«Βασισμένο στο 'How to Handrub', URL: http://www.who.int/gpsc/5may/How_To_HandRub_poster.pdf © World Health Organization 2009. Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα.»

Παράρτημα Δ.3: Προστατευτική ενδυμασία, γάντια, οφθαλμική προστασία, μάσκες

Δ.3.1 Χαρακτηριστικά προστατευτικής ενδυμασίας

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΠΟΔΙΑ

Πλαστική ποδιά	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αδιαπέραστη ή ανθεκτική σε υγρά ✓ Μίας χρήσης, για μία διαδικασία ή παρέμβαση ✓ Απόρριψη μετά τη χρήση της ✓ Χρησιμοποιείται όταν υπάρχει πιθανότητα έκθεσης της ενδυμασίας παρέμβαση/ εργασίας σε αίμα ή σωματικά υγρά (συνήθως από το περιβάλλον), κατά τη διάρκεια διαδικασιών με μικρό κίνδυνο επιμόλυνσης του βραχίονα των εργαζόμενων ✓ Χρησιμοποιείται όταν λαμβάνονται προφυλάξεις επαφής και είναι πιθανή η επαφή με τον ασθενή ή το άμεσο περιβάλλον του.
-----------------------	---

Δ.3.2 Γάντια

Ιατρικά γάντια μίας χρήσεως (λάτεξ ή βινύλιο)

- Τα ιατρικά γάντια μιας χρήσεως πρέπει να είναι κατασκευασμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να πληρούν τα πρότυπα του ΕΛΟΤ.
- Να μην έχουν οπές.
- Τα γάντια μπορεί να είναι με ή χωρίς πούδρα. Η σχετική ευρωπαϊκή νόρμα δεν υποχρεώνει στη χρήση πούδρας ή στο αντίθετο. Η πούδρα μπορεί όμως να δράσει ως αλλεργιογόνο και η EN 455-3 προσδιορίζει ότι ο κατασκευαστής πρέπει να αναγράφει στη συσκευασία των γαντιών την ύπαρξη ή όχι πούδρας/ταλκ.
- Τα γάντια πρέπει να μην προκαλούν αλλεργικές αντιδράσεις στους χρήστες τους εξαιτίας του υλικού κατασκευής τους.
- Να φέρουν τη σήμανση CE στη συσκευασία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΓΑΝΤΙΑ

Επιλογή τύπου γαντιών	Ένδειξη χρήσης
Μη αποστειρωμένα γάντια	<ul style="list-style-type: none"> ■ Πιθανότητα έκθεσης σε αίμα ή σωματικά υγρά ■ Επαφή με όχι άθικτο δέρμα ή βλεννογόνους
Αποστειρωμένα γάντια	<ul style="list-style-type: none"> ■ Πιθανότητα έκθεσης σε αίμα ή σωματικά υγρά ■ Άσηπτες συνθήκες
Επαναχρησιμοποιούμενα γάντια παρέμβαση/ εργασίας	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστώνται σε εργασίες που δεν αφορούν ασθενή
Γάντια από λάτεξ	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστώνται σε όλες τις εργασίες
Γάντια από νιτρίλιο ή βινύλιο	<ul style="list-style-type: none"> ■ Συνιστώνται σε όλες τις εργασίες

Δ.3.3 Οφθαλμική προστασία

Τα προστατευτικά γυαλιά πρέπει να:

- πληρούν τα πρότυπα κατασκευής
- προσφέρουν πλάγια προστασία
- έχουν αυξημένη ανθεκτικότητα για την προστασία των οφθαλμικών βλεννογόνων
- είναι αντιθαμβωτικά
- έχουν ευρύ οπτικό πεδίο

Τα προστατευτικά γυαλιά μπορεί να είναι τύπου διακριτών φακών (με βραχίονες) ή τύπου μάσκας (με ιμάντα).

Οι ασπίδες προσώπου μπορούν να χρησιμοποιηθούν αντί ή επιπλέον των γυαλιών.

Δ.3.4 Μάσκες

Μάσκες χειρουργικές μίας χρήσεως

Οι χειρουργικές μάσκες πρέπει:

- να είναι κατασκευασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να πληρούν τα πρότυπα του ΕΛΟΤ
- να είναι αδιάβροχες
- να φέρουν σήμανση CE στη συσκευασία.

Μάσκες χειρουργικές με προστατευτική οθόνη οφθαλμών, μίας χρήσεως

Οι χειρουργικές μάσκες με προστατευτική οθόνη οφθαλμών πρέπει:

- να είναι κατασκευασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να πληρούν τα πρότυπα του ΕΛΟΤ
- η προστατευτική οθόνη των οφθαλμών να είναι διαφανής, αντιθαμβωτική, να παρέχει πλάγια προστασία και να έχει ευρύ οπτικό πεδίο
- να είναι αδιάβροχες
- να φέρουν σήμανση CE

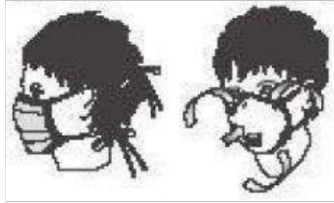

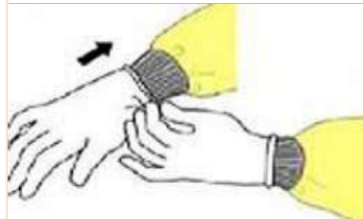
Μάσκες υψηλής αναπνευστικής προστασίας FFP3

Οι μάσκες υψηλής αναπνευστικής προστασίας πρέπει να:

- πληρούν τα πρότυπα που έχει θέσει ο ΕΛΟΤ
- έχουν φίλτρο σωματιδίων τύπου P3
- φέρουν βαλβίδα εκπνοής
- φέρουν τη σήμανση CE στη συσκευασία.

Δ.3.5 Εφαρμογή ΜΑΠ

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΣΕΙΡΑ ΈΝΔΥΣΗΣ

<p>1. Προστατευτική ενδυμασία (ρόμπα ή ποδιά)</p> <p>Καλύψτε πλήρως το κορμό του σώματος από το λαιμό μέχρι τα γόνατα, από τους βραχίονες μέχρι τους καρπούς και τυλίξτε το πίσω μέρος.</p> <p>Δέστε στο πίσω μέρος του λαιμού και στη πλάτη.</p>	
<p>2. Μάσκα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ασφαλίστε με τα κορδόνια ή τις ελαστικές ταινίες στη μεσότητα του πίσω μέρους της κεφαλής και του λαιμού.	
<p>3. Οφθαλμική προστασία (Γυαλιά ή ασπίδα προσώπου)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τοποθετήστε και προσαρμόστε στο πρόσωπο και στους οφθαλμούς.	
<p>4. Γάντια</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καλύψτε το μανίκι της προστατευτικής ενδυμασίας στους καρπούς.	

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΣΕΙΡΑ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ

1. Γάντια

Η εξωτερική επιφάνεια των γαντιών πρέπει να θεωρείται μολυσμένη.

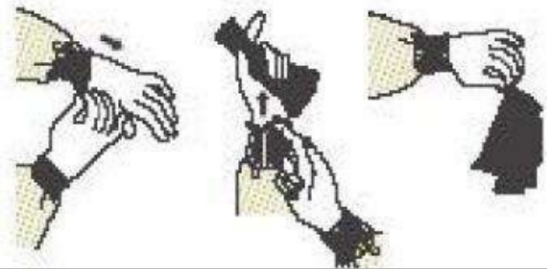
Πιάστε την εξωτερική επιφάνεια του γαντιού με το αντίθετο χέρι και αφαιρέστε.

Κρατείστε το γάντι που αφαιρέθηκε με στο χέρι που έχει ακόμα γάντι.

Τοποθετήστε τα δάκτυλα του χεριού χωρίς γάντι κάτω από το γάντι στο σημείο του καρπού

Αφαιρέστε το δεύτερο γάντι τοποθετώντας το πάνω από το πρώτο γάντι.

Απορρίψτε τα γάντια στον ειδικό σάκο για μολυσματικά.

2. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

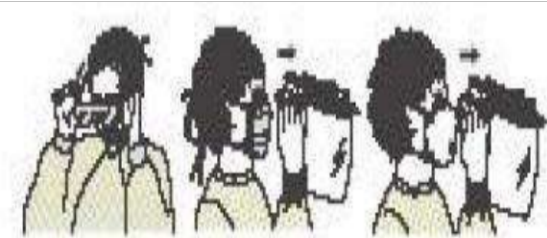
3. Οφθαλμική προστασία

(Γυαλιά ή ασπίδα προσώπου)

Η εξωτερική επιφάνεια της οφθαλμικής προστασίας πρέπει να θεωρείται μολυσμένη.

Για να αφαιρέσετε κρατείστε από τους βραχίονες των γυαλιών ή τα κορδόνια.

Απορρίψτε στον ειδικό σάκο για μολυσματικά.

4. Προστατευτική ενδυμασία

(ρόμπα ή ποδιά)

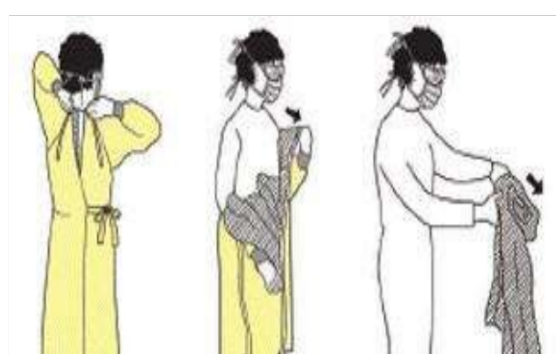
Η μπροστινή εξωτερική επιφάνεια και τα μανίκια πρέπει να θεωρούνται μολυσμένα.

Λύστε τα κορδόνια.

Τραβήξτε από το λαιμό και τους ώμους αγγίζοντας μόνο το εσωτερικό της προστατευτικής ενδυμασίας.

Γυρίστε το μέσα έξω της προστατευτικής ενδυμασίας.

Διπλώστε την προστατευτική ενδυμασία (ρολό) και απορρίψτε στον ειδικό σάκο για μολυσματικά.

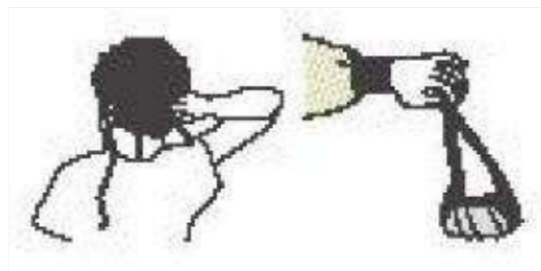

1. Μάσκα

- Η εξωτερική επιφάνεια πρέπει να θεωρείται μολυσμένη – ΜΗΝ ΑΓΓΙΖΕΤΕ

Πιάστε μόνο τα κορδόνια πρώτα από κάτω και μετά από επάνω.

Απορρίψτε στον ειδικό σάκο για μολυσματικά.

6. ΕΦΑΡΜΟΣΤΕ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ

Οι απλές χειρουργικές μάσκες μπορούν να απορριφθούν στο σημείο φροντίδας. Για τις μάσκες υψηλής αναπνευστικής προστασίας, εφαρμόστε υγιεινή των χεριών και απορρίψτε στον ειδικό σάκο για μολυσματικά.

Σημείωση: Το σύνολο των εργαλείων που παρατίθενται παρακάτω αποτελούν προτεινόμενα εργαλεία με κεντρικά ερωτήματα. Η τελική επιλογή, η ανάπτυξη και η κωδικοποίηση συγκεκριμένων από αυτά, θα ενταχθεί στην πλατφόρμα που θα δημιουργηθεί.

Παράρτημα Δ.6: Πληροφοριακό έντυπο

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

Εντοπισμός αναγκών ευπαθών και ευάλωτων ομάδων

Ημερομηνία & ώρα _____

Προσωπικά Στοιχεία	
Όνομα:	
Επώνυμο:	
Ηλικία (προαιρετικά και κατά προσέγγιση):	
Όνοματεπώνυμο συζύγου και προστατευόμενων μελών:	
Διεύθυνση μόνιμης κατοικίας (αν υπάρχει):	
Περιοχή:	
Δήμος:	
Τηλέφωνο:	
Κινητό:	

Διευκρινιστικά ερωτήματα για να προσδιορίσεις τις ανάγκες και τα αιτήματα του ωφελούμενου, σε περίπτωση που δεν τα θέτει σαφώς ή ρητά:

1. Είσαι καιρό στο δρόμο; Για ποιο λόγο;
2. Πού τρως; Πού κοιμάσαι;
3. Έχεις οικογένεια;
4. Σε βοηθάει κάποιος; (συγγενής, φίλος, οργανισμός, εκκλησία...)

5. Έχεις ζητήσει βοήθεια; (από φορέα, από οργανισμό, από την εκκλησία....)
6. Τι χρειάζεσαι; (Φάρμακα, φαγητό, στέγη, ουσίες...)
7. Τι θα ήθελες; (Δουλειά, οικογένεια, σταθερότητα....)
8. ....
9. ....
10. Θες να δούμε μαζί πώς να διορθώσουμε κάποια πράγματα;

Παρακάτω να συμπληρωθούν στοιχεία σχετικά με την κατάσταση του ωφελούμενου κατά τη διάρκεια της προσέγγισης:

Πού βρήκες τον/την ωφελούμενο/η;		
Σε τι κατάσταση ήταν;		
Ωφελούμενο άτομο με τι χαρακτηριστικό;	Άστεγος	
	Άνεργος	
	Χρήστης ουσιών	
	Εργαζόμενος του σεξ	
	Μετανάστης/Πρόσφυγας/ Αιτών άσυλο	
	Ανήλικο παιδί	
	Άτομο από κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+	
	Άτομο με παραβατική συμπεριφορά	
	Ρομά	

	Άλλο (προσδιόρισε)	
Τι παρείχες;	Φαγητό	
	Νερό	
	Ζεστό/κρύο ρόφημα	
	Κουβέρτα	
	Φάρμακα	
	Υγειονομικό υλικό	
	Κιτ για ενέσιμο	
	Ενημερωτικά φυλλάδια	
	Κιτ για πρόληψη από COVID-19	
	Άλλο	
Σε τι κατάσταση ήταν όταν έφυγες;		
Πρότεινες την παροχή βοήθειας μέσω κάποιου συνεργαζόμενου φορέα;	Είδος παροχής	Επωνυμία φορέα

Παράρτημα Δ.7: Φόρμα ημερήσιας καταγραφής

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: ΦΟΡΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Streetworker

Η παρακάτω φόρμα οφείλεται να συμπληρώνεται καθημερινά, αμέσως μετά από κάθε εξόρμηση, ώστε να καταγράφονται άμεσα οι κινήσεις, τα προβλήματα και οι λύσεις που δοθήκαν, και να βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα της ομάδας.

Όνοματεπώνυμο εργαζόμενου.....

Ημερομηνία & ώρα (από-έως).....

Λοιπά μέλη ομάδας: 1. .... 2. ....

3. .... 4. ....

1. Τι ζητήματα προέκυψαν σήμερα;	
Άμεσα (προέκυψαν εκείνη τη στιγμή μπροστά σας)	Έμμεσα (Υπαινίχθηκαν ή τα συμπεράνατε)
2. Ποια αιτήματα διατυπώθηκαν σήμερα από τους ωφελούμενους;	
Άμεσα (αιτήθηκαν ρητώς από τον ωφελούμενο μπροστά σας)	Έμμεσα (Υπαινίχθηκαν ή τα συμπεράνατε)
3. Υπήρχε δυνατότητα ανταπόκρισης στα αιτήματα αυτά, και αν ναι, πώς τα αντιμετωπίσατε πρακτικά;	
4. Ποια είναι τα βασικά σημεία που θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν στην επόμενη εξόρμηση σου;	
5. Ποιες από τις μεθόδους που ακολούθησες λειτούργησαν θετικά σήμερα;	
6. Ποιες από τις μεθόδους που ακολούθησες λειτούργησαν αρνητικά σήμερα;	
8. Ποιες είναι οι σκέψεις και τα συναισθήματά σου από τη σημερινή ημέρα; Τι είδους υποστήριξη θα χρειαστείς; Ποια είναι τα δυνατά σου σημεία; Ποιες είναι οι ανησυχίες σου;	
9. Λοιπά σχόλια και παρατηρήσεις.	

Παράρτημα Δ.8: Φόρμα εβδομαδιαίας καταγραφής

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3: ΦΟΡΜΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Υπεύθυνου ομάδας

Η παρακάτω φόρμα οφείλεται να συμπληρώνεται εβδομαδιαίως, ώστε να καταγράφονται οι κινήσεις, τα προβλήματα και οι λύσεις που δοθήκαν, και να βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα της ομάδας.

Όνοματεπώνυμο υπευθύνου.....

Εβδομάδα Από..... Έως .....

Παρέμβαση/ εργασία στο δρόμο
.....

Μέλη ομάδας: 1. .... 2. ....
3. .... 4. ....

1. Πώς χειρίστηκε η ομάδα τα ζητήματα που προέκυψαν (άμεσα/έμμεσα/επί τόπου) ; Τι πιστεύετε ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν για την επόμενη εξόρμηση στην περιοχή και για την πορεία της δράσης γενικότερα;
2. Πιστεύετε ότι τα θέματα που ανακύπτουν διαμορφώνουν τις αντιδράσεις της ομάδας και το πλαίσιο των δράσεων;
3. Πώς χειρίστηκε η ομάδα σου τα αιτήματα που διατυπώθηκαν από τους ωφελούμενους, άμεσα/έμμεσα/επιτόπου/σε συνπαρέμβαση/ εργασία με κάποιον φορέα (αν είναι δυνατόν, δώσε παραδείγματα);
4. Διαπίστωσης δυνατά και αδύνατα σημεία στον τρόπο χειρισμού των αιτημάτων αυτών; Τι επιπλέον υποστήριξη θα χρειαζόταν η ομάδα σου για να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά; Κατά τη γνώμη σου, ποια είναι η πραγματική δυνατότητα ανταπόκρισης στα αιτήματα που διατυπώθηκαν;
5. Ποια είναι τα βασικά σημεία που θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν στην επόμενη εξόρμηση της ομάδας σου;
6. Ποιες από τις μεθόδους που ακολουθεί η ομάδα σου έχουν λειτουργήσει θετικά μέχρι σήμερα;
7. Ποιες από τις μεθόδους που ακολουθεί η ομάδα σου έχουν λειτουργήσει αρνητικά μέχρι σήμερα;
8. Τι είδους συναισθήματα διαχειρίζεσαι στις εξορμήσεις σου από τα μέλη της ομάδας σου; Τι είδους υποστήριξη θα χρειαστείς; Ποια είναι τα δυνατά τους σημεία; Ποιες είναι οι ανησυχίες που εκφράζουν;
9. Λοιπά σχόλια και παρατηρήσεις.

Παράρτημα Δ.9: Αναφορά καταγραφής σύντομη

ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΔΡΟΜΟΥ		ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΑΣΤΕΓΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		ΟΝΟΜΑ : ΗΛΙΚΙΑ: ΦΥΛΛΟ: ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ:
		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:
		ΟΝΟΜΑ : ΗΛΙΚΙΑ: ΦΥΛΛΟ: ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ:
		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:
		ΟΝΟΜΑ : ΗΛΙΚΙΑ: ΦΥΛΛΟ: ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ:
		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:
		ΟΝΟΜΑ : ΗΛΙΚΙΑ: ΦΥΛΛΟ: ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ:
		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 4: ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Παράρτημα Δ.10: Αναφορά για κιτ ενέσεων

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 5: ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΙΤ ΕΝΕΣΕΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 4: ΚΙΤ ΕΝΕΣΕΩΝ¹¹

Ημερομηνία	Α/α	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΡΙΓΓΕΣ INSULIN	ΣΥΡΙΓΓΕΣ 2,5 ml	ΣΥΡΙΓΓΕΣ 3 ml	ΦΙΛΤΡΟ	ΤΑΣΙ	ΚΙΤΡΙΚΟ	ΟΡΟΣ	ΜΑΝΤΗΛΑΚΙ	ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟ

¹¹ Δείγμα κιτ καθαρού ενέσιμου υλικού από εξορμήσεις Streetwork της PRAKSIS.

Παράρτημα Δ.11: Αναφορά για snack, νερά κλπ.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 6: ΑΝΑΦΟΡΑ SNACK, ΝΕΡΑ ΚΛΠ.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	Α/α	ΝΕΡΑ	ΑΝΑΨ/ΧΥΜΟΙ	ΣΝΑΚ	ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ

Παράρτημα Δ.13: Μηνιαία αναφορά PRAKSIS

Παρακάτω παρατίθεται μηνιαία αναφορά της PRAKSIS ως δείγμα.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 8: ΦΟΡΜΑ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΟΜΑΔΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΚΟ PRAKSIS

ΜΗΝΑΣ:.....

	ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ
	1. ΔΙΑΝΟΜΗ ΕΝΕΣΙΜΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
	2. ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ
	3. ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΜΕ ΧΕΝ
	4. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ
	5. TEST HIV, HBV & HCV
	6. ΔΙΑΝΟΜΗ SNAKS ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ
	7. ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΙΤ / ΜΑΣΚΑ,ΓΑΝΤΙΑ,ΜΑΝΤΗΛΑΚΙΑ
	8. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ
	9. ΔΙΑΝΟΜΗ / SLEEPING BAG & ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ/ ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ
	10. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Για το μήνα .....η Ομάδα Δημόσιας Υγείας πραγματοποίησε τις κάτωθι παρεμβάσεις:

1. ΔΙΑΝΟΜΗ ΕΝΕΣΙΜΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Εξορμήσεις:

Άτομα:

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
ΣΥΡΙΓΓΕΣ ΙΝΣΟΥΛΙΝΗΣ 1,5ml	
ΣΥΡΙΓΓΕΣ 2,5ml	
ΣΥΡΙΓΓΕΣ 3ml	
ΦΙΛΤΡΟ	
ΤΑΣΙ	
ΚΙΤΡΙΚΟ	
ΟΡΟΣ	
ΜΑΝΤΗΛΑΚΙ	
ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟ	
ΣΥΝΟΛΟ	

2. ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

--	--

3. ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΜΕ ΞΕΝ:

Άτομα:

Αριθμός ραντεβού:

ΝΕΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΝΑΙ		
ΟΧΙ		
ΣΥΝΟΛΟ		

ΦΥΛΟ ΠΟΥ ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΣΥΝΟΛΟ		

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
18 – 25		
25 – 45		
45 – 60		
>60		
ΣΥΝΟΛΟ		

ΧΩΡΑ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΣΥΝΟΛΟ		

4. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΝΑΔΑ

Εξορμήσεις: .....

Άτομα: .....

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ...	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
TEST/ HIV-HCV-HBV		
ΣΥΝΟΛΟ		

5. ΤΕΣΤ HIV, HBV & HCV

Εξορμήσεις: ..... Αριθμός τεστ:.....HIV:.....HBV:.....HCV: .....

ΦΥΛΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΕΝΝΗΣΗ	ΑΤΟΜΑ HIV	ΑΤΟΜΑ HBV	ΑΤΟΜΑ HCV
ΣΥΝΟΛΟ			

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΤΟΜΑ HIV	ΑΤΟΜΑ HBV	ΑΤΟΜΑ HCV
18-25			
25-45			
>45			
ΣΥΝΟΛΟ			

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΑΤΟΜΑ HIV	ΑΤΟΜΑ HBV	ΑΤΟΜΑ HCV
ΣΥΝΟΛΟ			

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	ΑΤΟΜΑ HIV	ΑΤΟΜΑ HBV	ΑΤΟΜΑ HCV
ΣΥΝΟΛΟ			

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	ΑΤΟΜΑ HIV	ΑΤΟΜΑ HBV	ΑΤΟΜΑ HCV
ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΟΣ ΝΑΙ			
ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΟΣ ΌΧΙ			
ΣΥΝΟΛΟ			

6. ΔΙΑΝΟΜΗ SNAKS ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ

ΕΞΟΡΜΗΣΕΙΣ: .....

ΑΤΟΜΑ: .....

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ –ΧΥΜΟΙ	
SNAKS	
ΝΕΡΑ	
ΑΝΤ/ΜΑΝΤΗΛΑΚΙΑ	
ΣΑΝΤΟΥΙΤΣ	
ΧΥΜΟΙ	
.....	
ΣΥΝΟΛΟ	

7. ΔΙΑΝΟΜΗ COVID KIT / ΜΑΣΚΑ, ΓΑΝΤΙΑ, ΜΑΤΗΛΑΚΙΑ

ΕΞΟΡΜΗΣΕΙΣ: .....

ΑΤΟΜΑ: .....

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
ΜΑΣΚΑ	
ΓΑΝΤΙΑ	
ΜΑΤΗΛΑΚΙΑ	
.....	

8. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ:

Άτομα: .....

ΦΥΛΟ ΠΟΥ ΑΥΤΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΕΤΑΙ	ΑΤΟΜΑ
ΣΥΝΟΛΟ	

ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΛΗΣΗΣ	ΑΤΟΜΑ
ΑΘΗΝΑ	
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	
ΕΠΑΡΧΙΑ	
ΣΥΝΟΛΟ	

ΛΟΓΟΣ ΚΛΗΣΗΣ	ΑΤΟΜΑ
ΣΥΝΟΛΟ	

ΑΠΟ ΠΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΡΑΜΜΗ	ΑΤΟΜΑ
ΣΥΝΟΛΟ	

9. ΔΙΑΝΟΜΗ / SLEEPING BAG & ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ/ ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ

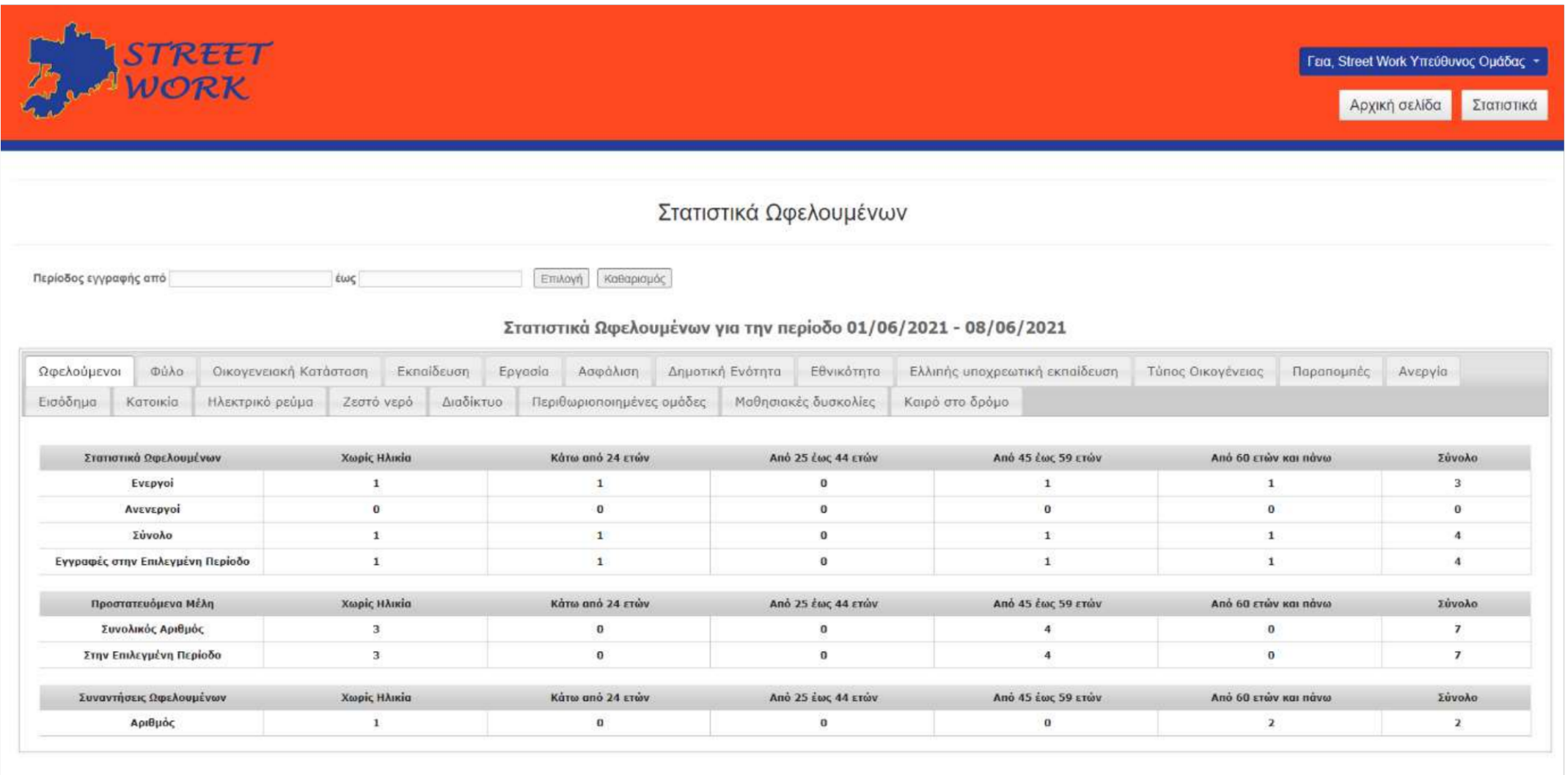
ΕΞΟΡΜΗΣΕΙΣ: .....

ΑΤΟΜΑ: .....

ΕΙΔΟΣ		ΑΤΟΜΑ	
SLEEPING BAG			
ΥΠΟΣΤΡΩΜΑ			
ΜΠΛΟΥΖΑ-ΠΟΥΛΟΒΕΡ			
.....			

10. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Παράρτημα Δ.13: Screenshots της εφαρμογής που αναπτύχθηκε

STREET WORK

Για, Street Work Υπεύθυνος Ομάδας ▾

Αρχική σελίδα Στατιστικά

Στατιστικά Ωφελουμένων

Περίοδος εγγραφής από έως

Στατιστικά Ωφελουμένων για την περίοδο 01/06/2021 - 08/06/2021

Ωφελούμενοι Φύλο Οικογενειακή Κατάσταση Εκπαίδευση Εργασία Ασφάλιση Δημοτική Ενότητα Εθνικότητα Ελλιπής υποχρεωτική εκπαίδευση Τύπος Οικογένειας Παραπομπές Ανεργία

Εισόδημα Κατοικία Ηλεκτρικό ρεύμα Ζεστό νερό Διαδίκτυο Περιθωριοποιημένες ομάδες Μαθησιακές δυσκολίες Καιρό στο δρόμο

Στατιστικό Ωφελουμένων	Χωρίς Ηλικία	Κάτω από 24 ετών	Από 25 έως 44 ετών	Από 45 έως 59 ετών	Από 60 ετών και πάνω	Σύνολο
Ενεργοί	1	1	0	1	1	3
Ανενεργοί	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	1	1	0	1	1	4
Εγγραφές στην Επιλεγμένη Περίοδο	1	1	0	1	1	4

Προστατευόμενα Μέλη	Χωρίς Ηλικία	Κάτω από 24 ετών	Από 25 έως 44 ετών	Από 45 έως 59 ετών	Από 60 ετών και πάνω	Σύνολο
Συνολικός Αριθμός	3	0	0	4	0	7
Στην Επιλεγμένη Περίοδο	3	0	0	4	0	7

Συναντήσεις Ωφελουμένων	Χωρίς Ηλικία	Κάτω από 24 ετών	Από 25 έως 44 ετών	Από 45 έως 59 ετών	Από 60 ετών και πάνω	Σύνολο
Αριθμός	1	0	0	0	2	2

Στατιστικά Συναντήσεων Ωφελουμένων

Περίοδος Πραγματοποίησης από έως

Συναντήσεις για την περίοδο 01/06/2021 - 08/06/2021

Συναντήσεις	Είδος Προϊόντων	Άλλες Υπηρεσίες	Παραπομπές						
				Χωρίς Ηλικία	Κάτω από 24 ετών	Από 25 έως 44 ετών	Από 45 έως 59 ετών	60 ετών και πάνω	Σύνολο
Σύνολο Επισκέψεων				1	0	0	1	2	4
Ωφελούμενοι που τις πραγματοποίησαν				1	0	0	1	2	4
Μ.Ο. Δραστηριοτήτων ανα Ωφελούμενο				1.00	-	-	1.00	2.00	1.00

Μέση διάρκεια Συνάντησης

36 λεπτά

Στατιστικά Διαχείρισης Προϊόντων Προγράμματος StreetWork

 Διάρκεια από έως

Στατιστικά για την περίοδο 01/06/2021 - 08/06/2021

Γενικά Προσφορές Προμήθειες Αποσύρσεις

Προσφορές	Χωρίς Ηλικία	Κάτω από 24 ετών	Από 25 έως 44 ετών	Από 45 έως 59 ετών	Από 60 ετών και πάνω	Σύνολο
Σύνολο Προσφορών	1	0	0	1	2	4
Ωφελοόμενοι που τις πραγματοποίησαν	1	0	0	1	1	3
Αριθμός προϊόντων που προσφέρθηκαν	22	0	0	29	45	96
Αξία προϊόντων	46.00 €	0.00 €	0.00 €	48.00 €	72.00 €	166.00 €

Προσφορές ανα κατηγορία Προϊόντων	Χωρίς Ηλικία	Κάτω από 24 ετών	Από 25 έως 44 ετών	Από 45 έως 59 ετών	Από 60 ετών και πάνω	Σύνολο
Τρόφιμα	4 (2 €)	0 (0 €)	0 (0 €)	0 (0 €)	12 (12 €)	16 (12 €)
Rapid tests	8 (10 €)	0 (0 €)	0 (0 €)	10 (10 €)	8 (5 €)	26 (15 €)
Είδη ρουχισμού	4 (28 €)	0 (0 €)	0 (0 €)	13 (32 €)	11 (41 €)	28 (73 €)
Έτοιμες μερίδες	6 (6 €)	0 (0 €)	0 (0 €)	6 (6 €)	14 (14 €)	26 (20 €)

Προϊόντα που δώθηκαν

Νερό 500ml	3 (1.5 €)
Rapid test HIV	1 (1 €)
Σνακ	1 (2 €)
Rapid test Covid19	4 (0 €)
Εσώρουχα	2 (4 €)
Rapid test Ηπατίτιδα	3 (6 €)
Μπουφάν	2 (20 €)
Υπνόσακος	2 (10 €)
Φόρμες	3 (9 €)
Γεύματα αγάπης	3 (3 €)

Στατιστικά Εργαζόμενων

 Περίοδος αποτελεσμάτων από έως

Στατιστικά Εργαζόμενων για την περίοδο 01/06/2021 - 08/06/2021

Πλήθος: Πλήθος συναντήσεων ανά ενότητα,

Διάρκεια: Διάρκεια συναντήσεων σε λεπτά

Εργαζόμενος StreetWork	Δ. Ενότητα 1		Δ. Ενότητα 2		Δ. Ενότητα 3		Δ. Ενότητα 4		Δ. Ενότητα 5		Σύνολο		Μ.Ο. Συνάντησης
	Πλήθος	Διάρκεια	Πλήθος	Διάρκεια	Πλήθος	Διάρκεια	Πλήθος	Διάρκεια	Πλήθος	Διάρκεια	Πλήθος	Διάρκεια	
Παπαδόπουλος Κώστας	0	0	0	0	2	75	0	0	0	0	2	75	37.5
Steet Worker	1	53	1	17	0	0	0	0	0	0	2	70	35

ΜΕΡΟΣ Ε: ΠΗΓΕΣ

Ε.1 Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- «Διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων των Κοινωνικών Λειτουργών αναφορικά με το ρόλο του Street Work στην παρέμβαση με κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες: Το παράδειγμα της πόλης του Ηρακλείου » (Κουτσουπιά Αικατερίνη, Μπλαβάκη Θάλεια, Τσιτσιρή Ιωάννα) Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας / 2021
- «**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΣΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΤΟΜΩΝ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ**» ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ ΣΧΟΛΗ: ΣΕΥΠ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ, ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΚΑΣΣΕΡΗ ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ) 2014
- **Κοινωνικές παρεμβάσεις εκτός δομής- ένα μεθοδολογικό εργαλείο** (Παπαδοπούλου Δέσποινα, Λιγδοπούλου Τίνα) EQUAL-ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ - Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης / 2008
- **First and last and always: Streetwork as a methodology for radical community social work practice** Article in Critical and Radical Social Work (Darren John Hill, Erika Laredo / Leeds Beckett University) / January 2018 / First published online 14 March 2019
- **International Guide on the methodology of street work throughout the world** (Writing Group: Annie Fontaine (Québec), Malin Andersson (Sweden), Tran Quoc-Duy (Vietnam), Jon Etxeberria (Spain), Edwin de Boevé (Belgium), Juan Martin (Mexico), Sébastien Kabw Mukanz-Diyamby (D.R.C), Maïta Giraldi (France). - The International Network of Social Street workers / Dynamo International / November 2008
- **ON THE STREET** A practical Guide for new social street workers - Street work toolkit – (Don Irving and Simon Whitmore) / European Union Programme for employment and social solidarity / 2007-2013
- **Street Outreach Workers: Best Practices and Lessons Learned-** Roger Williams University - School of Justice Studies Faculty Papers (Scott H. Decker, Tim S. Bynum, Jack McDevitt, Amy Farrell, Sean P. Varano) / July 2008
- «**STREETWORK: ΑΡΧΕΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ**» (ΣΠΕΝΔΟΥ ΜΑΡΙΑ , ΤΖΑΝΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Παπά Λαμπρινή) Τ.Ε.Ι.ΔΥΤΙΚΗΣ

- **Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για τους άστεγους (FEANTSA) – Δελτίο τύπου 17/3/2017**
- **Ελληνική Στατιστική Αρχή – Δελτίο τύπου Κίνδυνος Φτώχειας - Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών: Έτος 2019 (Περίοδος αναφοράς εισοδήματος: Έτος 2018) - 19/06/2020**
- **ΕΙΕΑΔ - Έλλειψη στέγης - ένα δυναμικό και πολυπαραγοντικό φαινόμενο που απαιτεί αξιόπιστα δεδομένα και καθετοποιημένες παρεμβάσεις εθνικών πολιτικών για την αντιμετώπισή του: η περίπτωση δύο ευάλωτων ομάδων – Φεβρουάριος 2021**
- **Έργο: Έρευνα, Αξιολόγηση και Ιεράρχηση Αναγκών Ενδυνάμωσης Ωφελουμένων Ευπαθών Ομάδων στην Περιοχή Καμινίων-Λεύκας του Δήμου Πειραιά. Αξιολόγηση Επάρκειας Υπηρεσιών Υφιστάμενων Κοινωνικών Δομών. – Κοινωνικά Δεδομένα – Διάσταση Κοινωνική Επιχείρηση ΜΚΟ, Αποστολή, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος – Επικεφαλής ερευνητικής ομάδας: Σκαμνάκης Χριστόφορος, Επίκουρος καθηγητής ΔΠΘ.**
- **Έργο: Έρευνα, Αξιολόγηση και Ιεράρχηση Αναγκών Ενδυνάμωσης Ωφελουμένων Ευπαθών Ομάδων στην Περιοχή Καμινίων-Λεύκας του Δήμου Πειραιά. Αξιολόγηση Επάρκειας Υπηρεσιών Υφιστάμενων Κοινωνικών Δομών - Οργάνωση και Διεξαγωγή Έρευνας Πεδίου για την υφιστάμενη κοινωνική κατάσταση στο Δήμο Πειραιά, με έμφαση στην περιοχή Καμινίων-Λεύκας - Διάσταση Κοινωνική Επιχείρηση ΜΚΟ, Αποστολή, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος – Επικεφαλής ερευνητικής ομάδας: Σκαμνάκης Χριστόφορος, Επίκουρος καθηγητής ΔΠΘ.**
- **Έργο: Έρευνα, Αξιολόγηση και Ιεράρχηση Αναγκών Ενδυνάμωσης Ωφελουμένων Ευπαθών Ομάδων στην Περιοχή Καμινίων-Λεύκας του Δήμου Πειραιά. Αξιολόγηση Επάρκειας Υπηρεσιών Υφιστάμενων Κοινωνικών Δομών - Αξιολόγηση και Ιεράρχηση Αναγκών Ενδυνάμωσης Ωφελουμένων κατά Κατηγορία Ευπαθούς Ομάδας. Καταγραφή Προτάσεων για αντιμετώπιση/άμβλυση των κοινωνικών προβλημάτων που καταγράφονται στο Πειραιά. Αξιολόγηση της Επάρκειας των παρεχόμενων υπηρεσιών στις υφιστάμενες Κοινωνικές Δομές - Διάσταση Κοινωνική Επιχείρηση ΜΚΟ, Αποστολή, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος – Επικεφαλής ερευνητικής ομάδας: Σκαμνάκης Χριστόφορος, Επίκουρος καθηγητής ΔΠΘ.**
- **«Η Διάκριση» - Pierre Bourdieu / 1979**

- **«Οι Σημαντικοί Άλλοι»** - Πεποιθήσεις Σχετικές με τις Κοινωνικές Πιέσεις που Επηρεάζουν την Εκδήλωση Πρόθεσης για Συμμετοχή σε Φιλοπεριβαλλοντικές Δράσεις (*Ελισάβετ Τσαλίκη, Βασίλης Τσελφές*)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΓΡΑΦΗΜΑ	
ΓΡΑΦΗΜΑ 1: ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	57
ΠΙΝΑΚΕΣ	
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΔΙΟΥ	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ	79
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΛΙΣΤΑ ΜΕ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΠΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	80
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΛΙΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ	82
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΛΙΣΤΑ ΕΝΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ	84
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΠΟΔΙΑ	108
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΓΑΝΤΙΑ	109
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΣΕΙΡΑ ΈΝΔΥΣΗΣ	111
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΣΕΙΡΑ ΑΦΑΪΡΕΣΗΣ	112
ΕΙΚΟΝΕΣ	
ΕΙΚΟΝΑ 1: ΤΑ ΠΕΝΤΕ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ	105
ΕΙΚΟΝΑ 2: ΣΩΣΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΥΣΙΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ	106
ΕΙΚΟΝΑ 3: ΣΩΣΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΛΚΟΟΛΟΧΟΥ ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΟΥ	107
ΕΙΚΟΝΑ 4: ΚΙΤ ΚΑΘΑΡΟΥ ΕΝΕΣΙΜΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	120
ΕΡΓΑΛΕΙΑ	
ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΕΝΤΥΠΟ	114
ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: ΦΟΡΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ	117
ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3: ΦΟΡΜΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ	118

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 4: ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ	119
ΕΡΓΑΛΕΙΟ 5: ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΝΕΣΙΜΟΥ ΚΙΤ	120
ΕΡΓΑΛΕΙΟ 6: ΑΝΑΦΟΡΑ SNACK, ΝΕΡΑ ΚΛΠ.	121
ΕΡΓΑΛΕΙΟ 7: ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ COVID-19	122
ΕΡΓΑΛΕΙΟ 8: ΦΟΡΜΑ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	123